

ASPO Oyj
ASPO-KONSERNI
Y-tunnus 1547798-7

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 31.12.2019

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	2
Tilinpäätös	
Konsernitilinpäätös, IFRS	23
Konsernin laaja tuloslaskelma	23
Konsernitase	24
Konsernin rahavirtalaskelma	25
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	26
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	26
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	75
Emoyhtiön tuloslaskelma	75
Emoyhtiön tase	76
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	77
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	78
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	85

TOIMINTAKERTOMUS

Aspo Oyj on antanut erillisen selvityksen vuoden 2019 hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Lisäksi Aspo julkaisee Suomen kirjanpitolain edellyttämän selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista vastuullisuusraporttina samaan aikaan tämän toimintakertomuksen kanssa. Molemmat julkaistaan yhtiön internet-sivustolla www.aspo.fi.

ASPON LIIKETOIMINTAMALLI

Aspo on monialayhtiö, joka luo arvoa kehittämällä ja kansainvälistämällä liiketoimintoja Pohjois-Euroopassa ja kasvumarkkinoilla. Aspon arvo syntyy sen kokonaan omistamista, vaativiin B-to-B-asiakkaisiin keskittyneistä itsenäisistä liiketoiminnoista. Markkinoidensa johtavaa asemaa tavoittelevat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko ovat vahvoja kaupan ja logistiikan yritysbrändejä. Aspo kehittää konsernirakennettaan ja liiketoimintojaan pitkäjänteisesti, vastuullisesti ja kestävällä tavalla.

Aspon raportoitavat segmentit vuonna 2019 olivat ESL Shipping, Leipurin ja Telko. Aspo muutti 1.1.2019 segmenttiraportointiaan siten, että Kauko raportoidaan osana Telko-segmenttiä. Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen ja vähäisiä määriä muita raportoitaville segmenteille kuulumattomia toimintoja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ VUONNA 2019

Markkinoiden yleinen poliittinen epävarmuus säilyi koko vuoden ennallaan. Kauppapoliittiset jännitteet ja Brexitin odotus hidastivat kasvua, vähensivät vientiä ja heikensivät investointinäkyymiä Suomessa ja yleisesti EU:n alueella. Venäjän kansantalous ja teollisuustuotanto kasvoivat hitaasti, mutta kansainväliset pakotteet ovat ylläpitäneet epävarmuutta Venäjän talouden kehityksestä. Aspolle tärkeiden tuotannollisten raaka-aineiden hinnat alkoivat laskea ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja lasku jatkui koko vuoden.

Merikuljetusten kuivarahnehinnat laskivat voimakkaasti heti vuoden alussa, kääntyivät nousuun aina syyskuuhun saakka, kunnes ne laskivat viimeisellä vuosineljänneksellä vuoden alkupuolen tasolle. Vuoden aikana ESL Shippingin pääasiakaskunnalla oli prosessihaasteita ja raaka-aineiden toimituskatkoja sekä laiterikkoja, jolloin terästeollisuuden kuljetusvolyymit jäivät edellisestä vuodesta. Markkinatilanteesta johtuen aluksia operoitiin myös heikommin kannattavilla spot-markkinoilla. Heikko markkinatilanne heikensi myös ESL Shippingin suurimman alusluokan Supramaxien kannattavuutta. Varustamoliiketoimintaamme ja siten koko Aspon tulokseen vaikuttivat negatiivisesti erityisesti teollisuuden poikkeukselliset seisokit sekä terästeollisuuden ja energiateollisuuden alentuneet kuljetusmäärät.

Leipurin keskeisillä markkinoilla markkinatilanne oli koko vuoden haastava, esimerkiksi Suomessa useat leipomot ovat lopettaneet toimintansa. Teollisen pakatun leivän markkina on edelleen laskussa länsimarkkinoilla, kun taas myymäläleipomoiden sekä myymäläpaistopisteiden markkina on jatkanut kasvuaan aiheuttaen haasteita sekä teollisten että artesaanileipomoiden toiminnalle. Leipomoiden ja elintarviketeollisuuden laiteinvestoinnit eivät ole kasvaneet Suomessa ja Baltiassa. Venäjällä investointien kasvu oli varovaista.

Taloukskasvun hidastuminen sekä epävarmuuden lisääntyminen näkyivät muun muassa Telkon myymien raaka-aineiden hintojen laskuna, kovenevana hintakilpailuna ja asiakkaiden varovaisempina ostoina. Telkon toimintaympäristössä myös yritysten konsolidoituminen on jatkunut, mikä osaltaan on merkinnyt lisääntyvää kilpailua.

AVAINLUVUT

Aspo-konsernin avainluvut

	2019	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto, M€	587.7	540.9	502.4	457.4	445.8
Tilikauden voitto, M€	16.1	14.2	19.4	15.9	19.8
% liikevaihdosta	2.7	2.6	3.9	3.5	4.4
Osakekohtainen tulos (EPS), €	0.47	0.42	0.56	0.49	0.61
Vaihtoehtoiset tunnusluvut					
Liikevoitto, M€	21.1	20.6	23.1	20.4	20.6
% liikevaihdosta	3.6	3.8	4.6	4.5	4.6
Voitto ennen veroja, M€	18.2	16.4	21.1	17.3	21.3
% liikevaihdosta	3.1	3.0	4.2	3.8	4.8
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	13.5	12.4	17.1	14.6	19.1
Omavaraisuusaste, %	30.1	29.5	35.6	37.4	33.8
Nettovelkaantumisaste, %	162.2	154.4	103.9	89.8	101.4
Liiketoiminnan rahavirta	52.5	20.3	17.4	16.2	25.0
Vapaa rahavirta	45.2	-34.8	0.9	10.1	15.1

- 1) Avainlukujen vertailukelpoisuuteen vaikuttaa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto 1.1.2019.
- 2) Vuoden 2018 luvut sisältävät Kaukon liikearvoon tehdyn alaskirjauksen 4,8 M€, joka heikensi osakekohtaista tulosta noin 0,16 euroa.
- 3) Hallinto-oikeuden huhtikuussa 2019 antama päätös alentaa Telkolle vuonna 2015 määrättyä veronlisäystä kasvatti etenkin rahoitustuottoja ja paransi osakekohtaista tulosta 0,05 euroa.
- 4) Tunnuslukujen laskentaperiaatteet esitetään sivulla 20.

TULOS

Aspo-konsernin liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja oli 587,7 miljoonaa euroa (540,9). Liikevaihdon myönteinen kehitys oli pääosin seurausta ESL Shippingin liikevaihdon voimakkaasta kasvusta AtoB@C-yritysoston myötä. Aspo-konsernin liikevoitto oli 21,1 miljoonaa euroa (20,6). Kaukon liikearvoon tehdyillä alaskirjauksella oikaistu vuoden 2018 liikevoitto oli 25,4 miljoonaa euroa. Tilikauden osakekohtainen tulos kasvoi 0,47 euroon (0,42). Hallinto-oikeuden huhtikuussa 2019 antama päätös alentaa Telkolle vuonna 2015 määrättyä veronlisäystä paransi vuoden 2019 osakekohtaista tulosta 0,05 euroa. Kaukon liikearvoon tehdyn alaskirjauksen vaikutus vuoden 2018 osakekohtaiseen tulokseen oli noin -0,16 euroa. Osakekohtainen omapääoma oli 3,92 euroa (3,75)

Liikevaihto segmenteittäin

	2019	2018	Muutos	Muutos
	M€	M€	M€	%
ESL Shipping	175.0	120.1	54.9	45.7
Leipurin	115.7	121.0	-5.3	-4.4
Telko	297.0	299.8	-2.8	-0.9
Liikevaihto yhteensä	587.7	540.9	46.8	8.7

Liikevaihto markkina-alueittain

	2019	2018	Muutos	Muutos
	M€	M€	M€	%
Suomi	195.1	175.7	19.4	11.0
Skandinavia	84.8	62.0	22.8	36.8
Baltia	57.9	60.6	-2.7	-4.5
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	171.2	171.9	-0.7	-0.4
Muut maat	78.7	70.7	8.0	11.3
Liikevaihto yhteensä	587.7	540.9	46.8	8.7

Liikevaihto kasvoi voimakkaasti sekä Skandinaviassa että Suomessa. Skandinavian liikevaihdon kasvu oli 37 %, mikä oli pääosin seurausta AtoB@C-yritysostosta. Suomessa liikevaihto kasvoi 11 %. Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina on Aspolle yhä merkittävä markkina-alue, ja sen liikevaihto vuonna 2019 säilyi ennallaan vertailuvuoteen nähden ollen 171,2 miljoonaa euroa (171,9). Sekä Telkon että Leipurin liikevaihto kasvoi jälleen itämarkkinoilla, mutta koko konsernin liikevaihdon kasvun pysähtymistä Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina -markkina-alueella selittää ESL Shippingin liikevaihdon yli 90 %:n lasku. Tämä oli seurausta Eurooppaan tapahtuvien rautapellettitoimitusten oltua keskeytyksissä vuonna 2019.

Liikevoitto segmenteittäin

	2019	2018	Muutos	Muutos
	M€	M€	M€	%
ESL Shipping	14.6	15.1	-0.5	-3.3
Leipurin	3.0	3.3	-0.3	-9.1
Telko	8.0	7.4	0.6	8.1
Muu toiminta	-4.5	-5.2	0.7	13.5
Liikevoitto yhteensä	21.1	20.6	0.5	2.4

Vuoden 2018 luvut sisältävät Telkon osalta 4,8 Me:n alaskirjauksen Kaukon liikearvoon ja ESL Shipping 0,9 Me yrityshankintaan liittyviä kuluja.

ESL Shippingin liikevoitto laski noin 3 % ja oli 14,6 miljoonaa euroa (15,1). Varustamoliiketoiminnan kannattavuuskehitykseen vaikuttivat vuonna 2019 negatiivisesti erityisesti teollisuuden poikkeukselliset seisokit sekä terästeollisuuden alentuneet kuljetusmäärät. Vuonna 2018 ESL Shippingin liikevoitto sisältää 0,9 Me yrityshankintaan liittyviä kuluja. Leipurin liikevoitto laski ja oli 3,0 miljoonaa euroa (3,3). Telkon liikevoitto sen sijaan parani vertailukauteen nähden ja oli 8,0 miljoonaa euroa (7,4). Muun toiminnan liiketulos parani ja oli -4,5 miljoonaa euroa (-5,2). Vuoden 2019 alusta alkaen Muun toiminnan kulurakenne on keventynyt edullisempien vuokratilojen ansiosta ja tyhjien tilojen jäätyä pois Aspon vastuulta.

RAHAVIRTA JA RAHOITUS

Konsernin rahavarat olivat tilikauden päättyessä 23,7 miljoonaa euroa (19,3). Konsernin liiketoiminnan rahavirta parani edellisvuoteen nähden ja oli 52,5 miljoonaa euroa (20,3). IFRS 16 -standardin aiheuttama liiketoiminnan rahavirtaa ja vapaata rahavirtaa parantava vaikutus oli noin 14 miljoonaa euroa. Käyttöpääoman muutos oli tilikaudella 9,3 miljoonaa euroa (-10,7). Käyttöpääoman paranemiseen vaikutti tehostunut varastojenhallinta. Investointien rahavirta oli -7,3 miljoonaa euroa (-55,1). Konsernin vapaa rahavirta oli 45,2 miljoonaa euroa (-34,8).

Aspo-konsernin nettovelkaantumisaste oli 162,2 % (154,4) ja omavaraisuusaste 30,1 % (29,5). Vuoden 2019 alussa IFRS 16 -standardin käyttöönoton seurauksena nettovelkaantumisaste kasvoi noin 30 prosenttiyksikköä ja omavaraisuusaste heikkeni vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna.

Konsernitaseen korolliset velat olivat 221,7 miljoonaa euroa (199,4). Konsernitaseen korolliset velat kasvoivat vuoden 2019 alussa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin myötä vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna. Korollisten velkojen keskiporkko ilman vuokrasopimusvelkoja oli katsauskauden päättyessä 1,4 % (1,6). Korottomat velat olivat 66,2 miljoonaa euroa (83,7).

Aspon ja päärahoittajapankkien kesken allekirjoitettujen sitovien valmiusluottolimiittien määrä oli tilikauden päättyessä yhteensä 40 miljoonaa euroa. Valmiusluottolimiitit olivat tilikauden päättyessä kokonaisuudessaan käyttämättömiä. Aspon 80 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 21 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 aikana erääntyi rahoitussopimuksia yhteensä noin 35 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 aikana erääntyy 20 miljoonan euron valmiusluottolimiitti ja 25 miljoonan euron velkakirjalaina. Aspo on suojannut korkoriskiään koronvaihtosopimuksilla, joiden käypä arvo 31.12.2019 oli -0,1 miljoonaa euroa (-0,2).

Aspo allekirjoitti toukokuussa luottosopimuksen, jonka määrä on 15 miljoonaa euroa ja laina-aika kolme vuotta. Lisäksi Aspo allekirjoitti kesäkuussa 20 miljoonan euron suuruisen valmiusluottolimiittisopimuksen, jonka maturiteetti on kolme vuotta. Molemmilla luottosopimuksilla korvattiin vastaavanlaiset aiemmat luottosopimukset.

Syyskuussa 2019 Aspo Oyj osallistui Vakuutusyhtiö Garantian takaamaan 40 miljoonan euron ryhmäjoukkovelkakirjalainaan 15 miljoonan euron lainaosuudella. Lainan maturiteetti on viisi vuotta ja lainan kiinteä vuotuinen kuponnikorko on 0,75 prosenttia. Kuponnikoron lisäksi Aspo maksaa Garantialle vuotuista takausprovisiota. Lainaosuudesta saatavat varat on tarkoitettu konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponnikorko on kiinteä 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskupäivästä eli aikaisintaan toukokuussa 2020.

Aspo-konsernin rahoitusjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi on nimitetty 1.3.2020 alkaen KTM Keijo Keränen. Keränen seuraa tehtävässä Harri Seppälää, joka on ilmoittanut jättävänsä rahoitusjohtajan tehtävän keväällä 2020.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Aspo tavoittelee nykyrakenteella 6 prosentin liikevoittoa, keskimäärin yli 20 prosentin oman pääoman tuottoa sekä enintään 130 prosentin nettovelkaantumisastetta. Aspo pyrkii saavuttamaan asettamansa taloudelliset tavoitteet vuonna 2023. Taloudelliset tavoitteet julkistettiin marraskuussa 2019 Aspon pääomamarkkinapäivän yhteydessä.

Tilikauden liikevoittoprosentti oli 3,6 % (3,8), oman pääoman tuotto oli 13,5 % (12,4) ja nettovelkaantumisaste 162,2 % (154,4). Vuoden 2019 alussa IFRS 16 -standardin käyttöönoton seurauksena nettovelkaantumisaste kasvoi noin 30 prosenttiyksikköä. Aspon hyvä ja hajautettu liiketoiminnan rahavirta mahdollistaa tilapäisesti tavoitetasoa korkeamman velkaantumisasteen.

TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut olennaisia tapahtumia.

NÄKYMÄT VUODELLE 2020

Markkinoiden yleinen poliittinen epävarmuus on koholla. Teollisuustuotannon kasvun odotetaan edelleen hidastuvan tai kääntyvän laskuun Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla. Raaka-

ainehintojen odotetaan säilyvän nykytasolla. Aspolle tärkeä Venäjän kansantalous ja teollisuustuotanto ovat matalassa kasvussa, mutta kansainväliset pakotteet ja niiden mahdollinen lisääntyminen ylläpitävät epävarmuutta Venäjän ja muun IVY-alueen talouden kehityksestä. Yleiset poliittiset riskit ovat edelleen koholla ja tämä voi vaikuttaa toimintaympäristöön nopeasti tai heikentää vapaakauppaa vaikuttaen myös Aspon liiketoimintojen asiakkaiden toimintaedellytyksiin. Aspon liiketoimintojen osalta suhdanteen odotetaan säilyvän ennallaan, joskin riski nopeisiin talouden muutoksiin on olemassa. Aspolle tärkeiden tuotannollisten raaka-aineiden ja öljyn hinnan odotetaan yleisesti pysyvän nykyisellä matalalla tasolla. ESL Shippingille tärkeiden merikuljetusten kuivarahtihintojen odotetaan säilyvän nykytasolla.

OHJEISTUS VUODELLE 2020

Aspon liikevoitto vuonna 2020 on suurempi kuin vuonna 2019 (21,1 Me).

ASPON LIIKETOIMINNAT

ESL Shipping

ESL Shipping on Itämeren johtava kuivia irtolasteja kuljettava varustamo. Tilikauden lopussa varustamon tonnisto koostui yhteensä 51 aluksesta kantavuudeltaan 468 000 tonnia kuollutta painoa. Aluksista 24 on kokonaan omistettuja (75 % tonnistosta), kaksi alusta on vähemmistöomistettuja (2 %) ja loput 25 alusta (23 %) ovat aikarahdattuja. ESL Shippingin kilpailuetu perustuu kykyyn varmistaa teollisuuden ja energiantuotannon tuote- ja raaka-ainekuljetukset ympärivuotisesti vaikeissakin sääolosuhteissa. Varustamo tarjoaa erityispalveluina suurten valtamerialusten lastauksia ja kevennyksiä merellä.

Varustamon alukset operoivat vuoden 2019 aikana pääosin Itämeren ja Pohjois-Euroopan sopimusliikenteessä suorittaen myös merilastausta ja -purkausta. Pohjois-Euroopan terästeollisuuden kysyntätilanne oli vuoden kuluessa hyvin vaihteleva ja alkuvuoden toimituksia häiritsivät tuotantolaitosten tekniset seisokit. Varustamon venäläisen rautapelletin sopimuskuljetukset Suomen kautta Keski-Eurooppaan olivat koko vuoden pysähdyksissä, mistä johtuen Supramax-alukset operoivat kansainvälisessä kolmansien maiden välisessä liikenteessä. Näiden alusten tulos ei ollut tyydyttävällä tasolla. Yleiset kuivien irtolastien kansainväliset rahtihinnat heikkenivät jälleen vuoden loppua kohden suurimmissa laivaluokissa.

ESL Shippingin kuljetukset Itämerellä ja Pohjanmerellä perustuvat pääosin pitkäkestoihin asiakassopimuksiin ja vakiintuneisiin asiakassuhteisiin. Koko vuoden aiemmin ennustettua alhaisemmista sopimuskuljetusmääristä johtuen varustamon alukset joutuivat myös operoimaan odotettua enemmän heikentyneillä spot-markkinoilla. Vallitsevat sääolosuhteet olivat epätyypillisen lämpimät ja tuuliset, eikä paremmin maksavaa jäämarkkinaa syntynyt. Isommassa aluskokoluokassa alusoperointi onnistui heikkoon volyymitilanteeseen nähden erittäin hyvin, mutta myynnin tehostamisessa asetettuja tavoitteita ei saavutettu. Pienemmässä alusluokassa saavutettiin sekä operatiiviset että kaupalliset tavoitteet.

Merellä tapahtuvan suurten valtamerialusten lastaus- ja purkaustoiminnan kysyntä oli vuoden loppupuolella edellisvuotta vilkkaampaa. Uusien LNG-käyttöisten alusten taloudellisuus voitiin todeta erinomaiseksi huolimatta siitä, että ensimmäisen vuosipuoliskon aikana molempien alusten kaikkia nostureita vaivasivat vakavat takuunalaiset ongelmat, jotka estivät nosturien käytön ja siten alusten käytön niille suunnitellussa liikenteessä. Nosturiautomaation käyttöönotto on viivästynyt aiemmista laajoista ja pitkäkestoisista takuukorjaustöistä johtuen.

Vaikka terästeollisuuden kuljetusmäärät jäivät merkittävästi ennusteista, kokonaiskuljetusmäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna erityisesti AtoB@C-yrityksoston ansiosta. Vuonna 2019 ESL Shipping kuljetti lasteja 15,9 miljoonaa tonnia (13,4). Pienemmissä laivaluokissa metsäteollisuuden raaka-aine- ja tuotekuljetukset toteutuivat määriltään jokseenkin suunnitelmien mukaisina. Raakamineraali- ja lannoitekuljetukset kehittyivät positiivisesti edellisvuoteen nähden. Pienemmässä laivaluokassa sopimusliikenteen tasapaino kehittyi suotuisasti, kun sitä vastoin suurempien alusten

liikennetasapaino kärsi suhteellisesti enemmän terästeollisuuden voimakkaasti pienentyneistä kuljetusmääristä ja lakoista.

ESL Shippingin vuoden 2019 liikevaihto kasvoi 46 % edellisvuoteen nähden ja oli 175,0 miljoonaa euroa (120,1). Liikevaihdon kasvu johtui pääosin AtoB@C-yrittyskaupasta. ESL Shippingin liikevoitto pieneni erityisesti heikosta vuoden ensimmäisestä puoliskosta ja loppuvuoden aikana vallinneesta terästeollisuuden vaikeasta markkinatilanteesta johtuen 3 % ja oli 14,6 miljoonaa euroa (15,1). ESL Shipping lunasti elokuussa Alppila-aluksen itselleen vuonna 2011 solmitun leasingsopimuksen ehtojen mukaisesti. Aluksen siirtyminen ESL Shippingin omistukseen parantaa yhtiön kannattavuutta. ESL Shipping myös tehosti toimintaansa vuonna 2019 ottamalla käyttöön koko laivaoperoinnin kattavan uuden toiminnanohjausjärjestelmän, joka yhdistää sekä Suomen että Ruotsin rahtioperoinnin samaan tietojärjestelmään.

ESL Shippingin näkymät 2020

Kuivien irtolastien maailmanmarkkinahinnat ovat vuoden 2020 alussa olleet yhtä heikolla tasolla kuin vertailukauden alussa. Vuoden alusta astui voimaan maailmanlaajuinen laivapolttoaineiden tiukentunut rikkisääntely, joka voi johtaa kasvavaan hintatason vaihteluun ja ajoittaiseen niukkuuteen sääntöjen mukaisen polttoaineen saatavuudessa. Runsasrikkisen polttoaineen käyttö voi kuitenkin jatkua aluksissa, jotka on varustettu rikkipesurilla. Eri polttoainelaatujen hintaeron lopullinen määrittäminen markkinoilla voi vaikuttaa etenkin enemmän kaukoliikenteessä operoivien varustamon Supramax-alusten kilpailukykyyn ja kannattavuuteen. Suurilla hintavaihteluilla voi olla lyhytaikaisia vaikutuksia kannattavuuteen huolimatta siitä, että polttoaineen hintariskiä hallitaan kattavasti kuljetussopimusten polttoaineklausuuleilla. ESL Shippingin kaikki alukset käyttävät polttoaineenaan joko ympäristöystävällistä vähärikkistä öljyä tai merkittävästi hiilidioksidipäästöjä vähentävää lähes kokonaan rikitöntä nesteytettyä maakaasua.

Taloukasvu on hidasta varustamon päämarkkina-alueella. ESL Shippingille tärkeiden teollisuusalojen näkymät ovat kuitenkin parantuneet edellisen vuoden lopun tilanteeseen nähden ja aiempia teollisuuden tuotannon rajoitustoimia on voitu perua. Pääosa yhtiön kuljetuskapasiteetin käytöstä on varmistettu Itämerellä ja Pohjois-Euroopassa pitkäaikaisin sopimuksin. Pohjoiseurooppalaisen terästeollisuuden tuotannon uskotaan normalisoituvan tyydyttävälle tasolle ja ennustetut kuljetusmäärät vuodelle 2020 ovat vuonna 2019 toteutuneita korkeammat. Sopimuskumppanien yleiset kuljetusmääräennusteet ovat tyydyttävällä tasolla tärkeimmissä asiakassegmenteissä. Energiateollisuuden kuljetusmäärät todennäköisesti alentuvat koko Pohjois-Euroopan alueella vallitsevan poikkeuksellisen lämpimän sään johdosta. Venäläisen rautapelletin laivaukset Suomen kautta Keski-Eurooppaan varustamon aluksilla ovat alkaneet uudelleen.

Markkinoilla esiintyy edelleen kysynnän ja hintatason yleistä epävarmuutta. Kansainväliseen vapaakauppaan kohdistuvat positiiviset tai negatiiviset toimenpiteet ja poliittisten riskien kasvu vaikuttavat globaaleihin tavaravirtoihin. Rahtimarkkinoiden yleinen kehitys vuonna 2020 vaikuttaa eniten varustamon suurimpien Supramax-alusten tulokseen. Suurten alusten rahdit ovat vuoden 2020 alussa jälleen historiallisesti alhaisella tasolla.

Kevään aikana voi Suomessa esiintyä laajalti lakkoja, joilla saattaa olla merkittäviä vaikutuksia ESL Shippingin asiakasyritysten ja niiden toimitusketjujen toimintaan. Mahdolliset lakot saattavat vaikuttaa myös laivapolttoaineiden saatavuuteen Suomessa.

Varustamolle tärkeän merellä tapahtuvan suurten alusten lastaus- ja purkaustoiminnan kysynnän arvioidaan säilyvän vähintään tyydyttävänä. Varustamon pienemmän laivaluokan sopimuskuljetusten määrien arvioidaan olevan hyvät ja sopimuskattavuus on edellisvuotta parempi. Pienemmässä laivaluokassa uusittujen ja uusien aikarahtisopimusten hintataso on kokonaisuudessaan edellisvuotta alhaisempi, mikä parantaa varustamon kannattavuutta.

ESL Shipping tutkii aktiivisesti eri mahdollisuuksia osallistua nykyistä laajemmin Venäjän arktisen alueen kasvussa oleville markkinoille. Varustamo jatkaa myös kehitystyötä markkinoiden tehokkaimpien ja ympäristöystävällisimpien tulevaisuuden kuljetusratkaisujen tarjoamiseksi myös AtoB@C:n pienemmässä laivaluokassa. Samalla tutkitaan mahdollisuuksia käyttää liiketoiminnan kehityksen vauhdittamiseen erilaisia kansainvälisessä varustamoliiketoiminnassa yleisesti käytössä olevia alusten omistukseen ja rahoitukseen liittyviä uudenlaisia ratkaisuja.

Vuonna 2020 telakoidaan suunnitelman mukaan kolme suurempaa alusyksikköä toisen neljänneksen aikana sekä toinen puskuproomuyhdistelmä kokonaisuudessaan kolmannella neljänneksellä. Pienempiä aluksia telakoidaan vähintään kaksi kolmannella neljänneksellä. Näiden määräaikaistelakointien yhteydessä aluksiin asennetaan uusien ympäristömääräysten edellyttämät painolastivesien puhdistusjärjestelmät.

ESL Shipping julkisti uudet taloudelliset tavoitteet marraskuussa 2019. ESL Shipping pyrkii saavuttamaan 200 miljoonan euron liikevaihdon ja 12 prosentin liikevoiton vuonna 2023

Leipurin

Leipurin tarjoaa ratkaisuja erityisesti leipomoasiakkaille sekä kodin ulkopuolisen syömisestä (foodservice) ketjuasiakkaille ja osittain muulle elintarviketeollisuudelle sekä vähittäiskaupalle. Leipurin liiketoiminta on jakaantunut kolmeen osa-alueeseen: leipomoliiketoiminta, koneliiketoiminta ja uusimpana foodservice-liiketoiminta. Leipomoliiketoiminnan tarjoamat ratkaisut käsittävät muun muassa tuotevalikoiman kehityksen, reseptiikan, raaka-aineet ja koulutuksen. Koneliiketoiminnassa Leipurin suunnittelee, toimittaa ja huoltaa leipomoteollisuuden valmistuslinjoja, paistopisteitä sekä muita elintarviketeollisuudessa tarvittavia koneita ja laitteita. Foodservice-liiketoiminnassa Leipurin tarjoama sisältää muun muassa hankinta- ja logistiikkapalveluita sekä brändättyjä konsepteja. Leipurin raaka-aineita ja koneita toimittavat kumppanit ovat alansa johtavia kansainvälisiä valmistajia. Leipurin toimii Suomessa, Venäjällä, Baltiassa, Ukrainassa, Kazakstanissa ja Valko-Venäjällä.

Leipurin vuoden 2019 liikevaihto laski edellisvuodesta ja oli 115,7 miljoonaa euroa (121,0). Liikevaihto laski erityisesti koneliiketoiminnassa. Vuoden 2019 liikevoittoprosentti oli 2,6 % (2,7). Venäjän, muiden IVY-maiden ja Ukraina -markkina-alueen liikevaihto kasvoi noin 4 % ja oli 37,9 miljoonaa euroa (36,3).

Leipomoliiketoiminta on Leipurin liiketoiminnan osa-alueista selkeästi suurin muodostaen yli 80 % Leipurin kokonaisliikevaihdosta. Leipomoliiketoiminnan liikevaihto pysyi vuonna 2019 edellisvuoden tasolla, mutta sen kannattavuus parani tehostamistoimien ja itämarkkinoiden kasvun ansiosta. Leipomoraaka-aineiden keskimääräiset markkinahinnat kasvoivat edelliseen tilikauteen verrattuna.

Koneliiketoiminta oli tappiollista vuonna 2019 ja jäi merkittävästi vertailuvuoden liikevoittotasosta. Liikevoittoa laskivat vuoden 2019 viimeiselle neljännekselle suunniteltujen merkittävien Venäjän konetoimitusten aikataulun siirtyminen yhtiöstä riippumattomista syistä vuoden 2020 toiselle neljännekselle ja päämieskoneliiketoiminnassa tapahtuneet päämiesvaihdot. Loppuvuodesta 2019 Leipurin koneliiketoiminta uudelleenorganisoi ja muun muassa Leipurin omassa konetuotannossa käytiin YT-neuvottelut, joiden lopputulemana kuuden henkilön työsuhde päätettiin lopettaa. Lisäksi koneliiketoiminnan johtamisrakennetta tehostettiin.

Foodservice-markkinat ovat Leipurin-liiketoiminnan uusi kasvualue. Uutena liiketoimintana se on toistaiseksi keskittynyt pääasiassa Suomen markkinoille, ja sen osuus Leipurin kokonaisliikevaihdosta oli vuonna 2019 vielä pieni. Marraskuussa lanseerattiin uusi lisensointiliiketoimintamalliin perustuva Baker's Story -leipomokahvilakonsepti. Ensimmäinen Baker's Story avattiin Tampereella yhdessä paikallisen leipomoyrittäjän kanssa ja toimenpiteet liiketoiminnan kasvattamiseksi jatkuvat.

Leipurin-liiketoiminnan vuoden 2019 liikevoitto laski ja oli 3,0 miljoonaa euroa (3,3). Liikevoitto kasvoi leipomoliiketoiminnassa noin 1,4 miljoonaa euroa operatiivisen tehokkuuden paranemisen sekä itämarkkinoiden kasvun myötä, mutta koneliiketoiminnan liikevoitto laski 1,6 miljoonaa euroa vertailukauden hyvästä liikevoitosta ja oli tappiolla.

Leipurin näkymät 2020

Toimialan markkinatilanteen odotetaan pysyvän haastavana Leipurin keskeisillä markkinoilla. Leipurin pääasiakasryhmien eli leipomoiden sekä foodservice-ketjujen kehitys jatkuu asiakaskohtaisesti hyvin vaihtelevana. Leipurin liiketoiminnalle tärkeiden raaka-aineryhmien markkinahintojen vaihtelun odotetaan jatkuvan ja vuoden 2019 satokausituotteiden markkinahintojen odotetaan kokonaisuudessaan nousevan. Leipurin markkina-aseman odotetaan säilyvän vahvana leipomoteollisuuden sektorilla Suomessa, Baltiassa ja Venäjällä. Asiakaskokemuksen jatkuva parantaminen, toimintatapojen

tehokkuus, itämarkkinoiden kasvuhankkeet, Baker's Story -liiketoiminnan kasvattaminen sekä koneliiketoiminnan palauttaminen voitolliseksi ovat vuoden 2020 toiminnan painopisteitä.

Venäjällä kuluttajaluottamus on alhaisella tasolla ja lisäksi kansainväliset pakotteet sekä niiden mahdollinen lisääntyminen ovat kasvattaneet epävarmuutta maan talouden kehityksestä. Paikallisen valmistuksen kehittyminen on kiristänyt hintakilpailua itämarkkinoilla ja Leipurin jatkaa alueella leipomoraaka-aineiden omatuotannon kehittämistä sekä ulkopuolisen hankinnan kehittämistä pystyäkseen entistä paremmin vastaamaan mahdollisiin kysynnän muutoksiin. Leipurin tavoitteena on säilyttää alueella hyvä kannattavuus, vahvistaa markkina-asemaansa ja hakea kasvua erityisesti leipä- ja kahvileipäsektoreilta sekä myymäläleipomoista.

Leipurin jatkaa panostuksia foodservice-markkinoilla erityisesti Suomessa ja laajemmin länsimarkkinoilla, missä Leipurin vastaa muun muassa kahvilaketjujen sekä leipomokahviloiden kasvavaan kysyntään. Leipurin foodservice-tarjooman kehityksen tavoitteena on luoda uusia liiketoimintamalleja ja palveluita, kuten Baker's Story -lisensointiliiketoiminta, jotka auttavat sekä asiakkaita että Leipurin-liiketoimintaa menestymään kasvavassa foodservice-markkinassa.

Koneliiketoiminnassa leipomoiden ja elintarviketeollisuuden laiteinvestointien odotetaan pysyvän nykytasolla Suomessa. Baltiassa laiteinvestointien odotetaan lähitulevaisuudessa vähenevän. Venäjällä ei odoteta merkittäviä muutoksia investointien tasossa. Leipurin omatuotannon osalta vahvistetaan myynnin laajentamista uusille vientimarkkinoille ja toimintaa tehostetaan edelleen prosesseja sekä toimintatapoja muuttamalla. Vuoden 2019 aikana päämieskoneliiketoiminnassa tapahtuneiden päämiesvaihdosten ennakoidaan vaikuttavan negatiivisesti päämieskoneliiketoimintaan erityisesti Venäjällä. Koneliiketoiminnan voimakas liikevaihdon ja kannattavuuden vaihtelu tulee jatkumaan liiketoiminnan luonteesta johtuen. Tilikauden lopussa tilauskanta vuoden 2020 ensimmäiselle vuosipuoliskolle on kohtuullinen johtuen muun muassa siitä, että koneliiketoiminnan vuoden 2019 viimeiselle neljännekselle suunniteltujen merkittävien Venäjän konetoimitusten aikataulu siirtyi yhtiöstä riippumattomista syistä vuoden 2020 toiselle neljännekselle. Omatuotannossa on parannettu kulutehokkuutta ja fokuksen lisääminen elintarviketeollisuuden viilennys- ja pakastusratkaisuihin lisää merkittävästi markkinapotentiaalia.

Leipurin julkisti uudet taloudelliset tavoitteet marraskuussa 2019. Leipurin pyrkii saavuttamaan 140 miljoonan euron liikevaihdon ja 5 prosentin liikevoiton vuonna 2023.

Telko

Telko on johtava muoviraaka-aineiden, teollisuuskemikaalien ja voiteluaineiden asiantuntija ja jakelija. Osana Telko-segmenttiä raportoitava Kauko on vaativien liikkuvien tietotyöympäristöjen asiantuntija. Liiketoiminta perustuu alan parhaiden kansainvälisten päämiesten edustuksiin sekä oman henkilöstön asiantuntemukseen ja pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin. Telko-segmentillä on yhtiöitä Suomessa, Baltiassa, Skandinaviassa, Puolassa, Romaniassa, Venäjällä, Valko-Venäjällä, Ukrainassa, Kazakstanissa, Uzbekistanissa, Azerbaidzanissa, Kiinassa sekä Saksassa.

Telkon toimintaympäristö heikkeni vuoden aikana kaikilla markkina-alueilla talouskasvun hidastumisen seurauksena. Talouskasvun hidastuminen sekä epävarmuuden lisääntyminen näkyivät muun muassa Telkon myymien raaka-aineiden hintojen laskuna, koventuneena hintakilpailuna ja asiakkaiden varovaisempina ostoina.

Eryityisesti tilikauden loppupuolella Telko keskittyi käyttöpääoman tehostamiseen ja kannattavuuden parantamiseen tähtääviin toimenpiteisiin. Kannattavuuden parantamisessa on avainasemassa muun muassa panostaminen korkeamman lisäarvon teknisiin tuotteisiin, ostamisen ja logistiikan tehostaminen sekä merkittävimpien asiakas- ja päämiessuhteiden syventäminen.

Telko-segmentin liikevaihto laski 1 % ja oli 297,0 miljoonaa euroa (299,8). Liikevoitto oli 8,0 miljoonaa euroa (7,4). Liikevoittoprosentti oli 2,7 % (2,5). Vuonna 2019 Telko-segmentin itämarkkinoiden eli Venäjän, Ukrainan ja muiden IVY-maiden liikevaihto kasvoi 3 % ja oli 132,8 miljoonaa euroa (128,5). Telko-segmentin länsimarkkinoiden liikevaihto oli 155,8 miljoonaa euroa (161,7). Muoviliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 3 % ja oli 152,3 miljoonaa euroa (147,7). Kemikaaliliiketoiminnan liikevaihto pysyi samalla tasolla ja oli 118,1 miljoonaa euroa (118,5). Kaukon liikevaihto laski 21 % ja oli 26,7 miljoonaa

euroa (33,6). Kaukon liikevaihdon laskua selittää strategian mukainen luopuminen energialiike-toiminnasta vuonna 2019.

Telkon toimitusjohtaja Kalle Kettunen irtisanoutui 20.5.2019, ja Telkon hallitus nimitti väliaikaiseksi toimitusjohtajaksi yhtiön talousjohtaja Tomi Tannisen. Telkon uudeksi toimitusjohtajaksi nimitettiin 28.10. alkaen KTM Mikko Pasanen, ja Tanninen jatkaa yhtiön talousjohtajana.

Telkon näkymät 2020

Vuoden 2020 aikana Telko jatkaa aloitettuja käyttöpääoman tehostamiseen sekä kannattavuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Kasvua haetaan nykyisillä maantieteellisillä alueilla korkeamman lisäarvon teknisistä tuotteista. Samalla Telko jatkaa asiakkuuksien ja tuoteportfolion kehittämistä kasvuedellytyksien turvaamiseksi. Telkon Green Portfolio -liiketoiminnan odotetaan kasvavan kaupallisesti merkittäväksi tulevaisuudessa.

Kansainvälisen kaupan ja talouden epävarmuus jatkuu. Yleisen taloussuhdanteen odotetaan pysyvän heikkona ja teknisten tuotteiden kysynnän eikä odoteta piristyvän. Volyyymuovien poikkeuksellisen pitkäkestoisen negatiivisen hintakehityksen odotetaan tasaantuvan ja kemikaalien hintojen pysyvän samalla tasolla. Voimakkaat muutokset raakaöljyn hinnassa saattavat heilauttaa hintoja nopeastikin.

Telkole tärkeiden itämarkkinoiden kysyntätilanteen odotetaan säilyvän ennallaan tai heikkenevän. Venäjän markkinan kasvuvauhdin odotetaan hidastuvan. Ukrainan liiketoiminta on Telkole merkittävä, ja maan poliittiset sekä taloudelliset ongelmat saattavat vaikuttaa alueen kysyntään. Suomessa toimialaa uhkaavilla lakoilla saattaa olla toteutuessaan merkittävä vaikutus Suomen myyntivolyymiin ja vaikuttavan tulokseen negatiivisesti.

Telko julkisti uudet taloudelliset tavoitteet marraskuussa 2019. Telko pyrkii saavuttamaan 300 miljoonan euron liikevaihdon ja 6 prosentin liikevoiton vuonna 2023.

RAKENNEJÄRJESTELYT

Tilikauden aikana Telko perusti Romaniaan tytäryhtiön Telko Romania SRL. Venäjällä Telkon täysin omistama Telko Terminal fuusioitui OOO Telkoon. Lisäksi Telkon liiketoimintakauppa tanskalaisen HH Plastkombi A/S:n liiketoiminnan ostosta saatiin päätökseen vuoden alussa. Leipurin tytäryhtiö Leipurin Poland Sp. z o.o. lopetti liiketoimintansa ja yhtiö purettiin tilikauden aikana. Tilikauden aikana AtoB@C Shipping AB hankki osakkuusyhtiö Norra Skeppnings Gruppen AB:n osakekannasta loput 60 prosenttia. Kauko Oy myi lämpöpumpulliketoimintansa Panasonicille 31.12.2019.

INVESTOINNIT

Aspo-konsernin investoinnit olivat yhteensä 19,9 miljoonaa euroa (43,2). Vuoden merkittävin yksittäinen investointi oli ESL Shippingin ms Alppila -aluksen lunastaminen elokuussa. Muilta osin investoinnit koostuivat pääosin normaaleista vuotuisista telakoinneista ja muista ylläpitoinvestoinneista.

Investoinnit segmentteittäin, ilman yrityshankintoja

	2019	2018	2017
	M€	M€	M€
ESL Shipping	18,6	41,9	16,8
Leipurin	0,5	0,5	0,5
Telko	0,7	0,7	0,6
Muu toiminta	0,1	0,1	0,1
Investoinnit yhteensä	19,9	43,2	18,0

HENKILÖSTÖ

Konsernin henkilöstön työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut olivat 45,1 miljoonaa euroa (43,2). Tarkempia tietoja henkilöstöstä kerrotaan Aspon vastuullisuusraportissa.

	2019	2018	2017
Henkilöstö tilikauden lopussa	931	958	909
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	945	919	877
Tilikauden palkat ja palkkiot yhteensä, M€	38.5	36.7	34.7

Henkilöstö keskimäärin segmenteittäin

	2019	2018	2017
ESL Shipping	274	254	230
Leipurin	314	320	305
Telko	331	321	317
Muu toiminta	26	24	25
Yhteensä	945	919	877

Palkitseminen

Aspo-konsernissa on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, joka otettiin käyttöön vuonna 2013. Suomen henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä on kytketty henkilöstörahastoon niin, että tulospalkkion voi sijoittaa henkilöstörahastoon tai nostaa rahana. Rahastoinnin pitkän aikavälin tavoitteena on, että henkilöstöstä tulee yhtiön merkittävä omistajaryhmä. Henkilöstörahaston jäsenenä ovat kaikki Aspo-konsernin suomalaisissa yhtiöissä työskentelevät henkilöt.

Aspolla on kolme voimassa olevaa osakepalkintaohjelmaa: Osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020, Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020 ja Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä 2018. Lisätietoja kannustinjärjestelmistä on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 29, Lähipiiri.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Aspo-konsernin tutkimus- ja kehitystoiminta kohdistuu toimialojen luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin.

YRITYSVASTUU

Aspo uskoo, että sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristön näkökulmasta kestävä liiketoiminta on edellytys pitkän aikavälin arvonnluontiin. Vastuullisesti johdettu, kasvava yritys luo työtä, verotuloja ja hyvinvointia. Aspon vastuullisuustyön johtamisesta vastaa konsernin toimitusjohtaja, joka raportoi yhtiön hallitukselle riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Aspon eettiset ohjeet (Code of Conduct) luovat yhteiset vastuullisen liiketoiminnan pelisäännöt kaikille konsernin yhtiöille. Aspon hallitus hyväksyi uudistetut eettiset ohjeet joulukuussa 2019.

Aspo on vuodesta 2018 alkaen ollut YK:n Global Compact -aloitteen jäsen, ja konsernin toimintaa ohjaavat YK:n määrittelemät kymmenen ihmisoikeuksia, työelämän oikeuksia, ympäristöä ja korruption vastaisuutta koskevaa periaatetta. Vuonna 2019 Aspo liittyi myös yritysvastuuverkosto FIBSin jäseneksi, ja pyrkii aktiivisesti kehittämään vastuullisuustyötään sekä konserni- että tytäryhtiötasolla.

Aspo toimii hyvän yrityskansalaisen tavoin kaikissa toimintamaissaan. Hyvä yrityskansalaisuus on yhteiskunnallista vastuuta, joka näkyy muun muassa siinä, että Aspo maksaa verot aina siihen maahan, missä tuloskin on tehty. Aspo kohtelee oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti työntekijöitään ja sidosryhmiään kaikissa toimintamaissaan. Aspon omistamien liiketoimintojen toimialoilla keskeisimmät yritysvastuuseen liittyvät asiat koskevat energiankulutuksen ja jätteen vähentämistä, henkilöstön hyvinvointia ja turvallisia työolosuhteita, tasa-arvoa sekä hyvää hallintotapaa.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Kansainvälisen kaupan heikentyminen maailmantalouden kasvun hidastumisen myötä sekä talouden kehitykseen liittyvän epävarmuuden lisääntyminen ovat vähentäneet vientiä ja heikentäneet investointinäkymiä. Globaalien ostopäälikkoindeksien lasku on pysähtynyt, mutta keskeisissä EU:n tuotantomaisissa, kuten Saksassa, tilanne heikkenee edelleen. Muutos on vaikuttanut teollisuuden tuotantoon muun muassa euroalueella ja on nähtävissä riskien lisääntymisenä Aspon markkina-alueilla siitäkkin huolimatta, että Suomen viennissä on nähtävissä kasvua erityisesti viennissä EU:n ulkopuolelle. Epävarmuuden lisääntymisestä huolimatta euroalueen talouskasvu on jatkunut, joskin hitaasti. Jatkuva, vaikkakin hidastuva, työllisyyden kasvu ja nousevat palkat tukevat kuitenkin edelleen euroalueen talouden kestävyyttä. Poliittiset jännitteet ovat kasvaneet ja riskit niiden myötä lisääntyneet, mutta niiden ei arvioida vaikuttavan lyhyellä tähtäimellä Aspon liiketoimintaan. Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasota tuontitulleineen rajoittaa maailman vapaakauppaa ja on jo hidastanut Kiinan talouden kasvua, mutta ei ole suoraan vaikuttanut Aspon liiketoimintaan. Aspolla ei ole liiketoimia, joihin Brexit tai sen toimeenpanon malli vaikuttaisivat tai tulisivat myöskään vaikuttamaan suoraan, mutta Aspon omistamien liiketoimintojen päämiesten tai asiakkaiden kautta epäsuoria vaikutuksia saattaa syntyä.

Finanssikriisin jälkeen maailmantalous on kasvanut samanaikaisesti kaikilla Aspon markkinoilla, mutta eri alueilla eri vauhdilla, pääsääntöisesti kuitenkin hitaana. Euroalueella kasvu on hidastunut ja syynä pidetään kauppapoliittisten jännitteiden lisääntymistä, mutta myös odotettavissa oleva Brexit lisää epävarmuutta. Venäjällä kansantuote kasvoi noin yhden prosentin verran ja teollisuustuotanto pari prosenttia, eli molempien kasvu on hidastunut maailmantalouden kasvun hidastumisen myötä. Ruplan kurssi on vahvistunut, osittain öljyn hinnan nousun seurauksena. Venäjän valuuttavaranto ja öljyrahasto ovat kasvaneet talouden normalisoitumisen myötä. Logistiikkaketjuissa merikuljetusten kuivarahtihinnat nousivat voimakkaasti ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mutta kääntyivät laskuun syyskuun alusta alkaen päätyen vuoden lopussa huhtikuun tasolle.

Aspon kaikkien toimialojen taloudelliset riskit ovat hitaassa kasvussa, vaikka markkinat ovatkin suhteellisen vakaassa tilassa. Arvaamattomuus kansainvälisessä politiikassa ja kauppapolitiikassa sekä nopeat liikkeet valuuttojen arvoissa tai hyödykemarkkinoilla voivat vaikuttaa Aspon liiketoimintojen tuotteiden kysyntään ja kilpailukykyyn. Venäjällä yksityisen kulutuksen kasvua tukivat reaali-palkkojen nousu ja hidastuva inflaatio. Talouden rakenteellisia uudistuksia ei Venäjällä ole saatu aikaan minkä seurauksena talouden odotetaan kasvavan vain maltillisesti ja edelleen lähinnä valtion ohjaamien investointihankkeiden seurauksena. Öljyn hinnan vaikutus Venäjän talouteen on merkittävä.

Strategiset riskit

Poliittiset ja taloudelliset riskit ovat maailmanlaajuisesti kasvaneet, mikä voi vaikuttaa Aspon toimintaympäristöön nopeasti. Vapaakauppa on jo heikentynyt ja muutokset saattavat jäädä pitkäaikaisiksi. Aspon markkina-alueen taloudellinen ja poliittinen tilanne on saattanut vaikeuttaa Aspon strategiaan kuuluvien rakenteellisten muutosten toteuttamista. Tilanne voi jatkua nykyisen kaltaisena edelleen, mutta taloudellisen ja poliittisen paineen vaihdellessa se voi muuttua nopeastikin. Tilanteen muuttuminen epäsuotuisaksi voi johtaa siihen, että Aspo ei saavuta taloudellisia tavoitteitaan määrittelemässään ajassa.

Venäjän talous on vakiintunut, inflaatio on hidastunut ja talouden kasvu on hidasta. Kulutuskysynnän heikentyminen pitkällä aikavälillä on vaikuttanut yleisesti kauppaan, ja lyhyen nousun jälkeen luonnollinen ostovoiman kasvu on vaihtelevaa, mutta tilikauden lopussa vahvistuvaa. Venäjän rahoitusmarkkinoilla ja maksuliikenteessä ei ole nähty heikkenemisen merkkejä, mutta niihin liittyy riskejä, joita voidaan nähdä esimerkiksi Venäjän pankkisektorilla.

Ukrainassa talouden tila on edelleen heikko ja makrotalous näyttää heikkenemisen merkkejä lähes kaikilla sektoreilla rakentamista lukuun ottamatta. Inflaatio on hidastunut, mutta on edelleen suhteellisen korkealla tasolla. Ostovoiman kasvu yhdessä suotuisan palkkakehityksen kanssa on lisännyt kulutuskysyntää. Keskuspankin ohjauuskorko on edelleen korkea, vaikka sitä alennettiin merkittävästi loppuvuonna.

Kotimaisen tuotannon suosiminen on entuudestaan lisännyt Venäjällä tuotettujen raaka-aineiden ja tarvikkeiden määrää teollisuustuotannossa laadun heikkenemisestä huolimatta. Tämä saattaa entisestään heikentää tuontiraaka-aineiden asemaa arvoketjussa ja alentaa katetasoa, mutta tuonnin määrän kasvu voi lisätä ulkomaisten raaka-aineiden kysyntää ja vastaavasti vähentää tähän liittyviä Aspon riskejä.

Taloussuhteet ja niiden lisääntyminen tai muut Venäjän poliittisesta tai taloudellisesta tilanteesta johtuvat esteet voivat osaltaan vähentää kuljetuksia Venäjältä sekä suurten alusten keventämistoiminta merellä voi vähentyä. Protektionistiset toimet voivat vähentää merikuljetuksia Venäjän arktisella alueella Venäjän tiukentaessa sisäisen liikenteen määräyksiä muun muassa energiatuotteiden kuljetuksissa. Suomessa ja muualla Euroopassa yhteiskunnallinen tavoite fossiilisten energialähteiden kulutuksen vähentämiseen energiantuotannossa lisääntyy jatkuvasti, mikä on vähentänyt ja vähentää hiilen kuljetustarvetta tulevaisuudessa. Korvaavien energiatuotteiden tarve tulee vastaavasti lisäämään kuljetuksia, mutta muutoksesta johtuen tulevaisuuden kuljetusmäärien arviointi on vaikeutunut. Kansainvälisten rahti-indeksien vaihtelu ja pysyminen pitkään matalalla tasolla sekä kaluston aiempi lisääntyminen kansainvälisesti erityisesti suurissa kokoluokissa ovat lisänneet varustamojen pitkän aikavälin kannattavuuteen liittyvää epävarmuutta.

Strategisia riskejä voivat aiheuttaa taloudellisen tilanteen heikkeneminen kansainvälisesti sekä poliittisen ilmapiirin ja protektionismin lisäksi teollisuusasiakkaiden näkymät ja tuotannolliset ratkaisut. Energiantuotannon rakenteisiin liittyvät päätökset, joihin vaikuttavat ympäristöpolitiikka ja muut poliittiset valinnat, aiheuttavat teollisuuteen ja energiantuotantoon muutoksia, jotka tulevat vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja lisäämään vaihtoehtoisia energiamuotoja. Itämeren tavaravirrat voivat muuttua teräksen tuotannon, kustannusrakenteiden, asiakasrakenteen muutosten, kuten omistuksen keskittymisen tai muiden syiden vaikutuksesta. Metallituotteiden kysynnän väheneminen maailmanmarkkinoilla voi aiheuttaa muutoksia merirahdientuotantoon myös jatkossa. Muutokset voivat aiheuttaa negatiivisia seurauksia liiketoiminnalle kuljetustarpeiden vähentyessä, mutta niissä nähdään myös kasvavia mahdollisuuksia. Kansainvälisen meriliikenteen matalien rahtihintojen seurauksena kilpailu rahdeista voi kiristyä myös Itämerellä ja kilpailu voi lisääntyä myös osaltaan leutojen ja jäätömien talvien seurauksena. Aspon ESL Shipping on kotiuttanut kaksi uutta, tälle alueelle ja asiakaskuntaan soveltuvaa vähän polttoainetta kuluttavaa ja vähäpäästöistä alusta, jotka kykenevät toimimaan myös jääolosuhteissa sekä parantanut kilpailukykyään merkittävästi vuonna 2018 toteuttamallaan yrityskaupalla.

Strategisiin riskeihin vaikuttavat rahtihintojen pitkän aikavälin muutokset, alusten rakentaminen ja poistuminen markkinoilta, investointitrendit ja kaupan rakenteen muutokset erityisesti länsimarkkinoilla. Itämarkkinoilla riskejä kasvattavat muun muassa poliittinen epävakaus, yhteiskunnalliset rakenteet tai niiden reagoimattomuus liiketoiminnan kohtaamiin vaikeuksiin. Investointien patoutuminen ja purkautuminen voivat aiheuttaa pitkällä aikavälillä muutoksia kilpailutilanteessa ja asiakkaiden käyttäytymisessä. Itä- ja länsimarkkinoiden välinen kauppa voi kärsiä vapaakaupan rajoittamisesta ja sen seurauksena tavaroiden ja palveluiden myynti saattaa vähentyä.

Nopeat muutokset talouden rakenteissa voivat aiheuttaa riskejä asiakas- tai päämiesrakenteen tai teknologian muuttuessa sekä nopeita reaktioita edellyttävien mahdollisuuksien jäädessä hyödyntämättä. Kysynnän muutokset erilaisten megatrendien seurauksena saattavat aiheuttaa Aspon tytäryhtiöiden tuote- ja palvelutarjontaan muutoksia, joiden seurauksena nykyisten tuotteiden korvaaminen uusilla voi olla vaikeaa. Disruptiiviset muutokset saattavat olla hyvin nopeita. Aspon strategisia riskejä tasoittaa liiketoiminnan jakautuminen kolmelle toimialalle ja liiketoiminnan harjoittaminen laajalla maantieteellisellä alueella sekä kyky reagoida nopeasti muuttuviin olosuhteisiin.

Aspo toimii länsimarkkinoiden lisäksi alueilla, joiden talouskehitys tai poliittinen ilmapiiri voivat muuttua hyvin nopeasti negatiiviseksi tai positiiviseksi, minkä seurauksena liiketoiminnan harjoittamisen edellytykset voivat muuttua merkittävästi.

Operatiiviset riskit

Aspon toimintaympäristön taloudellinen epävarmuus lisääntyi vertailukauteen nähden. Tämän vuoksi operatiiviset riskit ovat myös kasvaneet. Näitä ovat esimerkiksi toimitusketjuihin, tavariin ja palveluihin sekä henkilöihin liittyvät riskit. Päämiesten jakeluverkostoihinsa liittyvät valinnat voivat vaikuttaa positiivisesti tai negatiivisesti Aspon tytäryhtiöiden edustuksiin ja siten niiden taloudelliseen tulokseen. Erilaisten ulkopuolisten konserniin kohdistuvien väärinkäytöksen uhka on entisestään lisääntynyt sähköisten välineiden kehittymisen ja lisääntyneen aktiivisuuden seurauksena.

Aspon liiketoimintojen kasvun painopiste on pitkään ollut kehittyvien markkinoiden alueilla, joissa kasvua hidastaviin riskeihin vaikuttavat mm. valuuttakurssien vaihtelu ja korkotaso, raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen taso ja muutokset, teollisuuden ja kaupan investoinnit, asiakkaiden maksuvalmius, lainsäädännön ja maahantuontiasetusten muutokset sekä viranomaistahojen toimimattomuus, epäneutraalius tai korruptio.

Talouden kasvu ja vaihtoehtoisesti tuotannon supistuminen voivat vaikuttaa raaka-aineiden kysyntään. Poliittinen epävakaus vaikeuttaa kaupallista toimintaa ja tilanteen edelleen pitkittyessä voi hidastaa Aspon liiketoimintojen kasvua. Kuluttajien luottamus ja kuluttajakäyttäytyminen heijastuvat myös B-to-B-asiakkuuksien riskeihin ja niiden tasoihin. Kehittyvien markkinoiden kasvumahdollisuudet lisäävät kilpailijoiden halua aloittaa liiketoimintaa tai laajentaa liiketoimintaansa näillä alueilla. Kehittyvien markkinoiden haastavuus ja kärjistyneet tilanteet ovat myös aiheuttaneet kilpailijoiden vetäytymistä näiltä markkinoilta, mikä on luonut Aspon liiketoiminnoille uusia mahdollisuuksia sekä lisännyt markkinaosuuksia.

Valuuttakurssimuutoksilta suojautuminen ei kaikissa olosuhteissa ja erityisesti jatkuvana ole mahdollista. Valuuttakurssien muutokset voivat heikentää tulosta sekä pienentää taseen omaa pääomaa muuntoerojen vaikutuksesta. Valuuttakurssien muutokset voivat vastaavasti vaikuttaa tulosta ja tasetta vahvistavasti. Luottotappioriskien muutos hajautuu liiketoiminnoittain ja asiakkaittain, joten Aspon liiketoiminnat eivät ole kärsineet suuria asiakkuuksiin liittyviä luottotappioita, vaikka luottotappioriskit ovat kasvaneet ja niihin varaudutaan IFRS 9 -standardin periaatteiden mukaisesti.

Aspon liiketoimintojen käyttöönottamat tekniset tuotteet tai sovellukset voivat olla rikkoutuvia tai toimimattomia, jolloin niiden varaan laskettu tuloksen kasvu saattaa hidastua tai lykkäytyä. Aspon tuotteiden soveltumattomuus asiakkaiden tuotantoprosesseihin tai niiden tekniset ominaisuudet voivat aiheuttaa kaupan katteiden kaventumista tai toimituksiin liittyviä taloudellisia vaateita.

Operatiivisia riskejä ovat lisänneet myös tietotekniikkaan liittyvä rikollisuus, haittaohjelmat ja lisääntynyt petosyritysten määrä. Nämä voivat toteutuessaan aiheuttaa Aspolla taloudellisia menetyksiä. Tietotekninen suojautuminen ja sisäinen koulutus on Aspossa asianmukaisesti järjestetty, mutta hajautetusta rakenteesta johtuen yksittäisiä tapauksia voi toteutua. Poikkeamat sisäisistä prosesseista saattavat aiheuttaa menetyksiä esimerkiksi verojen tai viranomaismaksujen muodossa.

Konsernin vahinkoriskien määrää ja todennäköisyyttä arvioidaan säännöllisesti. Vahinkovakuutukset kilpailutetaan ja vakuutusmäärät päivitetään myös säännöllisesti. Vakuutusmäärät ovat Aspon toiminnan laajuuteen nähden riittävät, mutta vakuutusyhtiöt voivat rajoittaa vakuutusten voimassaoloa eri syistä lisääntyneiden riskien seurauksena esimerkiksi sotatoimialueilla.

Rahoitusriskit

Aspo-konsernin rahoitus ja siihen liittyvien riskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiössä hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

Jälleenrahoitusriski

Jälleenrahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla korollinen velka vastapuolen, rahoitusmuodon ja maturiteetin osalta.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskiä hallitaan varmistamalla konsernin riittävät rahavarat yhdessä sitovien valmiusluottolimiittien ja muiden rahoitusreservien kanssa.

Korkoriski

Korkotason muutoksilta suojaudutaan sitomalla korolliset velat osittain vaihtuvakorkoisiin ja osittain kiinteäkorkoisiin lainoihin. Lisäksi korkoriskeiltä suojautumiseen käytetään korkojohdannaisia.

Luottoriski

Luottoriskeiltä suojaudutaan käyttämällä tapauskohtaisesti ennakkomaksuihin ja pankkitakauksiin perustuvia maksuehtoja. Asiakkaiden syvälinen tunteminen on olennainen osa luottoriskin hallintaa.

Valuuttakurssiriski

Aspo-konsernissa valuuttakurssiriskiä hallitaan ensisijaisesti liiketoimintalähtöisesti vaikuttamalla asiakas- ja päämiessopimuksiin sekä toissijaisesti valuuttajohdannaisilla.

Yksityiskohtaisempi selvitys rahoitusriskeistä on konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 26.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Aspon tarkastusvaliokunnan yhtenä tehtävänä on yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta. Tarkastusvaliokunta seuraa riskienhallintaprosessia ja ohjeistaa tarvittavia toimenpiteitä erityisesti strategisten riskien ehkäisemiseksi. Hallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti riskienhallinta on osa Aspon sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa konsernin strategian toteutumista, taloudellisen tuloksen kehittymistä, omistaja-arvoa, osingonmaksukykyä ja liiketoiminnan jatkuvuutta. Vastuu riskienhallinnasta on toimialojen liiketoimintajohtolla. Johto vastaa riittävien toimenpiteiden määrittämisestä, toteuttamisesta sekä toimenpiteiden toteutumisen seurannasta osana päivittäistä toiminnan ohjausta. Riskienhallinnasta vastaa Aspon talousjohtaja, joka raportoi konsernin toimitusjohtajalle.

OIKEUDENKÄYNNIT

Helsingin käräjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitetuista väylämaksuista. Helsingin käräjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3,0 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti käräjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annetussa tuomiossa Helsingin käräjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, mutta hakemus hylättiin helmikuussa 2018. Yhdessä 13 muun varustamon kanssa, ESL Shipping jätti kesäkuussa 2018 ylimääräistä muutoksenhakua (kantelu ja purku) koskevan hakemuksen korkeimpaan oikeuteen. Lisäksi yhtiö jätti valituksen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen, koskien erityisesti omaisuuden suojan rikkomista. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ilmoitti syyskuussa 2019 ettei se ota valitusta käsiteltäväkseen. Korkein oikeus ei antanut lupaa ylimääräiseen muutoksenhakuun, joten asian käsittely on päättynyt.

ESL Shipping on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun ms Alppilan takuuajakaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard -telakka veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutus tullaan huomioimaan sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Telko Oy:n aloittama hallinto-oikeusprosessi koskien Tullin määräämään verolisäystä sai päätöksen 5.6.2019. Hallinto-oikeusprosessi liittyi Telkon vuosina 2013 ja 2014 maahantuomiin tavaraeriin, joista Tulli oli määrännyt 1,7 miljoonan euron veronlisäyksen. Tullin määräämä 1,7 miljoonan euron maksu on kirjattu kuluksi vuonna 2015. Hallinto-oikeuden päätös alensi maksun määrän noin 60 000 euroon. Myönteinen päätös paransi Telkon liikevoittoa noin 0,2 miljoonaa euroa ja rahoitustuottoja noin 1,4 miljoonaa euroa.

Telko aloitti vuonna 2018 oikeudenkäynnin Koreassa entistä päämiestä (Korea Engineering Plastics Co. LTD) vastaan koskien maksamattomia komissioita. Lokakuussa 2019 tuomioistuin vahvisti osapuolten sovintosopimuksen ja oikeusprosessi on päättynyt.

Kauko haastoi keväällä 2017 kaksi liikkuvan tietotyön terveydenhuoltosektorille toimitettavan tietotekniikan yksikössä johtotehtävissä toiminutta henkilöä houkuttelukiellon sekä kilpailuoikeusrikkomusten vuoksi siviilioikeuteen. Helmikuussa 2018 käräjäoikeus päätti kanteen vastaajien hyväksi ja Kauko valitti hovioikeuteen tuomiosta. Kauko luopui vuonna 2018 vaatimuksistaan toista vastaajaa kohtaan. Hovioikeus antoi tuomionsa 8.2.2019 ja vahvisti, että kilpailukiello oli vastaajaa kohtaan pätevä ja vastaaja tuomittiin maksamaan sen rikkomisesta sopimussakko viivästyskorolla. Lisäksi hovioikeus vahvisti, että liike- ja ammattisalaisuuksien hyödyntämiskiello ja myös houkuttelukiello oli sitova. Kauko haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta koskien sopimussakkoa salassapitoon liittyen sekä korvaamattomia oikeudenkäyntikuluja. Korkein oikeus ei antanut valituslupaa, joten hovioikeuden tuomiot ovat lainvoimaisia.

JOHTO JA TILINTARKASTAJAT

Aspo Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsi 9.4.2019 hallituksen jäseniksi uudelleen Mammu Kaarion, Mikael Laineen, Gustav Nybergin, Salla Pöyryn, Risto Salon ja Tatu Vehmaksen. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Gustav Nybergin ja varapuheenjohtajaksi Mammu Kaarion. Kokouksessaan hallitus päätti perustaa palkitsemisvaliokunnan, jonka puheenjohtajaksi valittiin Gustav Nyberg ja jäseniksi Risto Salo ja Tatu Vehmas. Lisäksi hallitus päätti valita tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Mammu Kaarion ja jäseniksi Mikael Laineen ja Salla Pöyryn. Hallituksen toiminnasta vuonna 2019 ja osakkeenomistajien nimitystoimikunnasta on tarkempia tietoja Aspo Oyj:n selvityksessä hallinnosta ja ohjausjärjestelmästä.

Yhtiön toimitusjohtajana vuonna 2019 toimi eMBA Aki Ojanen.

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Vastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Toni Halonen.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Hallituksen valtuuttaminen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta

Yhtiökokous 9.4.2019 valtuutti hallituksen päättämään enintään 500.000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla, mikä vastaa noin 1,6 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus käsittää myös oikeuden ottaa omia osakkeita pantiksi. Valtuutus on voimassa vuoden 2020 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutusta ei käytetty tilikaudella.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeannista, jossa luovutetaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita

Yhtiökokous 9.4.2019 valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeannista, joka toteutetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen perusteella luovutettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 900 000 osaketta. Valtuutus on voimassa vuoden 2020 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutusta ei käytetty tilikaudella.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään uusien osakkeiden osakeannista

Yhtiökokous 9.4.2019 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista osakeannin ehdoista ja se sisältää siten myös oikeuden päättää suunnatusta osakeannista, osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä voi olla enintään 1 500 000 osaketta. Valtuutus on voimassa vuoden 2020 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutusta ei käytetty tilikaudella.

Aspo Oyj luovutti maaliskuussa 2019 yhteensä 7 711 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta Osakepalkkiojärjestelmään 2018-2020 kuuluneille henkilöille osakepalkkiona. Luovutus perustui varsinaisen yhtiökokouksen 10.4.2018 antamaan osakeantivaltuutukseen. Osakkeet luovutettiin osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti vastikkeetta.

OSAKEPÄÄOMA JA OSINGONMAKSU

Aspo Oyj:n rekisteröity osakepääoma 31.12.2019 oli 17 691 729,57 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 31 419 779, joista yhtiön hallussa oli 296 650 osaketta eli 0,9 % osakepääomasta.

Aspo on vuonna 2019 jakanut osinkoa 0,44 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin kahdessa erässä. Ensimmäisen erän, 0,22 euroa/osake, maksupäivä oli 18.4.2019 ja toisen erän, 0,22 euroa/osake, maksupäivä oli 7.11.2019. Aspo päivitti osinkopolitiikkansa marraskuussa 2018. Uuden osinkopolitiikan mukaisesti Aspon tavoitteena on pyrkiä vuosittain kasvamaan osingonmaksuun.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakkeet

Aspo Oyj:llä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Aspon osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskisuurten yritysten ryhmän toimialaluokassa teollisuustuotteet ja -palvelut.

Vuonna 2019 Aspo Oyj:n osakkeiden vaihto oli yhteensä 2 453 714 osaketta ja 20,1 miljoonaa euroa eli 7,8 % osakekannasta vaihtoi omistajaa. Tilikauden ylin kurssinoteeraus oli 9,42 euroa ja alin 7,52 euroa. Keskikurssi oli 8,20 euroa ja tilikauden päätöskurssi 7,62 euroa. Tilikauden päättyessä osakekannan markkina-arvo omat osakkeet vähennettynä oli 237,2 miljoonaa euroa.

Osakkeenomistajat

Aspon osakkeet kuuluvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään. Vuoden 2019 lopussa Aspolla oli yhteensä 10 260 osakkeenomistajaa. Osakkeista 97,8 prosenttia oli suorassa omistuksessa ja 2,2 prosenttia hallintarekisterien kautta olevassa omistuksessa. Ulkomaisessa omistuksessa oli yhteensä 1,8 prosenttia yhtiön osakkeista. Kymmenen suurimman osakkeenomistajan hallussa oli 31.12.2019 yhteensä 39,6 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänistä.

Luettelo Aspon suurimmista osakkeenomistajista on nähtävillä kuukausittain päivitettyinä Aspon kotisivuilla.

Hallituksen ja konsernin johtoryhmän osakkeenomistus

Aspo Oyj:n hallituksen jäsenet määräysvaltayhteisöineen omistivat 31.12.2019 yhteensä 6 972 898 osaketta, joka oli 22,2 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Aspo Oyj:n toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmän muut jäsenet omistivat 31.12.2019 yhteensä 211 513 osaketta, joka oli 0,7 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2019

	Osakkeita kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Havsudden Oy Ab	3 162 941	10.07
Vehmas Tatu	2 306 676	7.34
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 438 412	4.58
Vehmas Tapio	1 375 827	4.38
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	915 578	2.91
Nyberg Gustav	801 667	2.55
Robinson Joanna	754 259	2.40
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	721 040	2.29
Procurator-Holding Oy	514 882	1.64
Madremar Ab	444 255	1.41
10 suurinta omistajaa yhteensä	12 435 537	39.57

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.2019

Osakkeiden määrän mukaan

Osakkeita kpl	Omistajien lukumäärä	Osuus omistajista %	Osake- määrä kpl	Osuus osake- kannasta %
1 - 100	2 060	20.08	112 361	0.36
101 - 500	3 886	37.88	1 070 305	3.41
501 - 1 000	1 686	16.43	1 296 109	4.12
1 001 - 5 000	2 102	20.49	4 557 221	14.50
5 001 - 10 000	307	2.99	2 167 806	6.90
10 001 - 50 000	170	1.66	3 465 675	11.03
50 001 - 100 000	15	0.14	1 139 533	3.63
100 001 - 500 000	24	0.23	5 615 023	17.87
500 001 -	9	0.09	11 991 282	38.17
Yhteistilillä yhteensä	1	0.01	4 464	0.01
Yhteensä	10 260	100.00	31 419 779	100.00

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.2019
Omistajaryhmittäin

	Omistuksia %	Osakkeita %
1. Kotitaloudet	94.8	60.8
2. Yritykset	3.8	17.3
3. Rahoitus ja vakuutuslaitokset	0.2	7.9
4. Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0.8	4.5
5. Julkisyhteisöt	0.1	7.7
6. Ulkomaat	0.3	1.8
	100.0	100.0

Osakekohtaiset vaihtoehtoiset tunnusluvut

	2019	2018	2017	2016	2015
Osakekohtainen oma pääoma, €	3.92	3.75	3.67	3.75	3.36
Osakekohtainen osinko, € (2019 hallituksen ehdotus)	0.45	0.44	0.43	0.42	0.41
Osinko / tulos, %	94.8	106.7	76.3	85.4	67.1
Efektiiivinen osinkotuotto, %	5.9	5.5	4.3	5.1	5.5
Hinta / voittosuhte (P/E)	16.1	19.1	17.7	16.6	12.3
Osakkeen kurssikehitys, €					
keskikurssi	8.20	9.51	8.91	6.95	7.23
alin kurssi	7.52	7.90	8.20	6.00	5.92
ylin kurssi	9.42	10.80	10.00	8.21	8.16
tilikauden päätöskurssi	7.62	7.96	10.00	8.18	7.50
Osakekannan markkina-arvo 31.12., M€	237.2	247.7	306.1	250.1	228.7
Osakkeiden vaihto, 1 000 kpl	2 454	1 809	2 851	2 491	4 886
Osakkeiden vaihto, M€	20.1	17.2	25.4	17.3	35.3
Osakkeiden vaihto / osakemäärä, %	7.8	5.8	9.2	8.0	15.8
Tilinpäätöspäivän osakemäärä, 1 000 kpl	31 420	31 420	30 976	30 976	30 976
omat osakkeet	297	304	370	396	480
ulkona olevat 31.12.	31 123	31 115	30 605	30 579	30 496
Keskimääräinen osakemäärä (ulkona olevat), 1 000 kpl	31 121	30 809	30 599	30 564	30 479

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Aspo Oyj noudattaa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen, European Securities and Market Authority (ESMA), vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamaa ohjeistusta. Yhtiö julkaisee IFRS-tunnuslukujen ohella tiettyjä yleisesti käytettyjä muita tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka ovat pääosin johdettavissa konsernin laajasta tuloslaskelmasta ja taseesta. Johdon näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut selventävät ja täydentävät konsernin laajan tuloslaskelman ja taseen sekä IFRS-tunnuslukujen antamaa kuvaa Aspon toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Oman pääoman tuotto, % (ROE)	= $\frac{\text{tilikauden voitto} \times 100}{\text{oma pääoma (tilikauden ja edellisen tilikauden keskiarvo)}}$
Omavaraisuusaste, %	= $\frac{\text{oma pääoma} \times 100}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, %	= $\frac{(\text{korolliset velat} - \text{rahavarat}) \times 100}{\text{oma pääoma}}$
Korolliset velat	= lainat ja käytetyt luottolimiitit + vuokrasopimusvelat
Vapaa rahavirta	= liiketoiminnan rahavirta + investointien rahavirta
Osakekohtainen tulos (EPS), €	= $\frac{\text{tilikauden voitto} - \text{hybridin korko, verovaikutuksella vähennettynä}}{\text{keskimääräinen osakemäärä ilman omia osakkeita}}$
Osakekohtainen oma pääoma, €	= $\frac{\text{oma pääoma}}{\text{tilinpäätöspäivän osakemäärä ilman omia osakkeita}}$
Osinko / tulos, %	= $\frac{\text{osakekohtainen osinko} \times 100}{(\text{tilikauden voitto} - \text{hybridin korko, verovaikutuksella vähennettynä}) / \text{tilinpäätöspäivän osakemäärä ilman omia osakkeita}}$
Efektiivinen osinkotuotto, %	= $\frac{\text{osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{tilikauden päätöskurssi}}$
Hinta / voitto -suhde (P/E)	= $\frac{\text{tilikauden päätöskurssi}}{\text{osakekohtainen tulos (EPS)}}$
Osakekannan markkina-arvo	= tilinpäätöspäivän osakemäärä ilman omia osakkeita x tilikauden päätöskurssi

HALLITUKSEN VOITONJAKOESITYS

Hallitus ehdottaa Aspo Oyj:n 7.4.2020 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2019 päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella jaetaan osinkoa 0,45 euroa osakkeelta ja että jäljelle jäävät jakokelpoiset varat jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,22 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä 9.4.2020 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa osingonmaksupäiväksi 20.4.2020. Toinen erä 0,23 euroa/osake maksetaan marraskuussa 2020 osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus päättää 29.10.2020 pidettäväksi sovituksessa kokouksessaan toisen erän osingon täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Nykyisen järjestelmän mukaan osingon täsmäytyspäivä olisi 2.11.2020 ja osingon maksupäivä 9.11.2020.

Osinkoehdotuksen julkistamispäivänä 13.2.2020 yhtiöllä oli 31 419 779 osaketta, joista yhtiön hallussa oli 296 650 osaketta. Aspo Oyj:n omistamille omille osakkeille ei makseta osinkoa. Tämän perusteella ehdotetun osingon kokonaismäärä olisi yhteensä 14,0 miljoonaa euroa

Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2019 olivat 44 009 796,24 euroa, josta tilikauden voitto oli 15 456 798,52 euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Ennen kuin hallitus panee yhtiökokouksen päätöksen täytäntöön, sen on osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla arvioitava, onko yhtiön maksukyky ja/tai taloudellinen asema muuttunut yhtiökokouksen päätöksenteon jälkeen niin, että osakeyhtiölain mukaiset osingonjaon edellytykset eivät enää täyty. Osakeyhtiölain mukaisten edellytysten täyttyminen on edellytys yhtiökokouksen päätöksen täytäntöönpanolle.

TILINPÄÄTÖS 31.12.2019

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	1	587 689	540 935
Liiketoiminnan muut tuotot	3	907	4 110
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	16	7	-131
Materiaalit ja palvelut	6	-389 070	-382 182
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	4	-45 116	-43 247
Poistot ja arvonalentumiset	5	-14 920	-16 484
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä	5	-13 705	
Liiketoiminnan muut kulut	7	-104 669	-82 446
Liikevoitto		21 123	20 555
Rahoitustuotot	8	2 175	933
Rahoituskulut	8	-5 050	-5 053
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-2 875	-4 120
Voitto ennen veroja		18 248	16 435
Tuloverot	9	-2 130	-2 251
Tilikauden voitto		16 118	14 184
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot		4 435	-1 939
Suojauslaskenta		36	2 572
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	9		-125
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		4 471	508
Tilikauden laaja tulos yhteensä		20 589	14 692
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos		16 118	14 184
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos		20 589	14 692
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos, €	10		
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,47	0,42
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,47	0,42

Konsernitase

Varat 1 000 €	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11	7 943	8 887
Liikearvo	12	43 301	43 011
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	180 184	175 053
Käyttöoikeusomaisuuserät	14	21 494	
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	16	1 438	1 512
Muut rahoitusvarat	15	170	170
Saamiset	19	31	250
Laskennalliset verosaamiset	17	382	2 391
Pitkäaikaiset varat yhteensä		254 943	231 274
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18	55 894	71 295
Myynti- ja muut saamiset	19	74 572	77 496
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		832	323
Rahavarat	20	23 667	19 333
Lyhytaikaiset varat yhteensä		154 965	168 447
Varat yhteensä		409 908	399 721
Oma pääoma ja velat			
1 000 €	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	21	17 692	17 692
Ylikurssirahasto	21	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	21	16 483	16 482
Käyvän arvon rahasto	21	-86	-122
Muut rahastot	21	25 000	25 000
Muuntoerot		-19 182	-23 616
Kertyneet voittovarot		77 811	76 862
Oma pääoma yhteensä		122 069	116 649
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	17	4 849	7 158
Lainat ja käytetyt luottolimitit	22	141 696	170 921
Vuokrasopimusvelat	14	8 769	
Muut velat	23	86	266
Pitkäaikaiset velat yhteensä		155 400	178 345
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	25	128	385
Lainat ja käytetyt luottolimitit	22	58 155	28 526
Vuokrasopimusvelat	14	12 980	
Ostovelat ja muut velat	23	60 344	75 338
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		832	478
Lyhytaikaiset velat yhteensä		132 439	104 727
Velat yhteensä		287 839	283 072
Oma pääoma ja velat yhteensä		409 908	399 721

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 €	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	21 123	20 555
Oikaisut liikevoittoon:		
Poistot ja arvonalentumiset	28 625	16 484
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-35	-25
Myytyjen liiketoimintojen myyntivoitot ja -tappiot	-179	24
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	-7	131
Työsuhde-etuudet	183	70
Varausten muutos	-257	-822
Liiketoiminnan realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-281	-14
Käyttöpääoman muutos:		
Vaihto-omaisuus	18 453	-10 645
Lyhytaikaiset saamiset	5 634	-4 530
Lyhytaikaiset korottomat velat	-14 773	4 438
Maksetut korot	-5 014	-3 655
Saadut korot	1 744	525
Maksetut tuloverot	-2 664	-2 263
Liiketoiminnan rahavirta	52 552	20 273
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-5 402	-43 054
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot	195	392
Hankitut liiketoiminnot vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-2 511	-12 528
Saadut osingot	59	1
Myydyt liiketoiminnot	300	104
Investointien rahavirta	-7 359	-55 085
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	698	17 289
Pitkäaikaisten lainojen nostot	29 951	58 018
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-29 463	-25 391
Vuokrasopimusvelan lyhennykset	-27 729	
Hybridi-instrumentti, korot	-1 687	-1 687
Maksetut osingot	-13 694	-13 287
Rahoituksen rahavirta	-41 924	34 942
Rahavarojen muutos	3 269	130
Rahavarat 1.1.	19 333	19 923
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	1 064	-720
Rahavarat kauden lopussa	23 666	19 333

Vuokrasopimukseen liittyvät rahavirrat ovat 1.1.2019 siirtyneet olennaisin osin liiketoiminnan rahavirrasta rahoituksen rahavirtaan IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä. Liiketoiminnan rahavirtaa parantava vaikutus oli noin 14 miljoonaa euroa.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 €	Osaakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarajat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	17 692	4 351	16 482	-122	25 000	-23 616	-1 738	78 600	116 649
IFRS 16 -standardin vaikutus								29	29
Oikaistu oma pääoma 1.1.2019	17 692	4 351	16 482	-122	25 000	-23 616	-1 738	78 629	116 678
Laaja tulos									
Tilikauden tulos								16 118	16 118
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna):									
Suojauslaskenta				36					36
Muuntoerot			1			4 434			4 435
Tilikauden laaja tulos yhteensä			1	36		4 434		16 118	20 589
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osingonjako								-13 694	-13 694
Hybridi-instrumentti, korot								-1 687	-1 687
Osakepalkitseminen							50	133	183
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä							50	-15 248	-15 198
Oma pääoma 31.12.2019	17 692	4 351	16 483	-86	25 000	-19 182	-1 688	79 499	122 069

1 000 €	Osaakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarajat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	17 692	4 351	12 061	-2 569	25 000	-21 681	-2 169	79 582	112 267
IFRS 2 -standardimuutoksen vaikutus								566	566
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	17 692	4 351	12 061	-2 569	25 000	-21 681	-2 169	80 148	112 833
Laaja tulos									
Tilikauden tulos								14 184	14 184
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna):									
Suojauslaskenta				2 447					2 447
Muuntoerot			-4			-1 935			-1 939
Tilikauden laaja tulos yhteensä			-4	2 447		-1 935		14 184	14 692
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osingonjako								-13 287	-13 287
Osakeanti			4 425						4 425
Hybridi-instrumentti, korot								-1 687	-1 687
Osakepalkitseminen							431	-758	-327
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			4 425				431	-15 732	-10 876
Oma pääoma 31.12.2018	17 692	4 351	16 482	-122	25 000	-23 616	-1 738	78 600	116 649

Oman pääoman muutoksista kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 21.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Perustiedot

Aspo Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Aspo Oyj:n osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

Aspo on monialayhtiö, joka luo arvoa kehittämällä ja kansainvälistämällä liiketoimintoja Pohjois-Euroopassa ja kasvumarkkinoilla. Aspon arvo syntyy sen kokonaan omistamista, vaativiin B-to-B-asiakkaisiin keskittyneistä itsenäisistä liiketoiminnoista. Markkinoidensa johtavaa asemaa tavoittelevat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko ovat vahvoja kaupan ja logistiikan yritysbrändejä. Aspo kehittää konsernirakennettaan ja liiketoimintojaan pitkäjänteisesti, vastuullisesti ja kestäväällä tavalla.

Konsernin emoyhtiö on Aspo Oyj. Emoyhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite Mikonkatu 13 A, 00100 Helsinki, josta myös konsernitilinpäätös on saatavissa.

Aspo Oyj:n hallitus ja toimitusjohtaja ovat hyväksyneet tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Laatimisperusta

Aspo Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olleita standardeja sekä tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina, ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottua.

Käyttöön otetut uudet ja muuttuneet standardit

Seuraavia standardeja ja standardien muutoksia ja tulkintoja on sovellettu konsernissa ensimmäistä kertaa 1.1.2019 alkaneella tilikaudella:

- IFRS 16 Vuokrasopimukset
- Ennen eräpäivää tapahtuvaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen korvaus - muutokset IFRS 9:ään
- Pitkäaikaiset osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä - muutokset IAS 28:aan
- Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin 2015-2017
- Tulkinta 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

Konserni on joutunut muuttamaan soveltamia tilinpäätöksen laadintaperiaatteita IFRS 16:n seurauksena. Aspo on valinnut IFRS 16 -standardiin siirtymisen tavaksi yksinkertaistetun menetelmän, jossa uuden standardin mukaiset käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat on kirjattu avaavaan taseeseen 1.1.2019. Siirtymä on kuvattu liitetiedossa 14.2 IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto. Muilla edellä mainituilla muutoksilla ei ollut mitään vaikutusta aikaisemmillä kausilla esitettyihin lukuihin, eikä niillä ollut merkittävää vaikutusta tilikauteen tai arviolta myöhempiinkin tilikausiin.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Aspo Oyj:n sekä kaikki tytäryhtiöt. Tytäryhtiöitä ovat yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa. Konsernin osakkuusyhtiöitä ovat yhtiöt, joissa konsernilla on

20–50 prosenttia äänivallasta ja vähintään 20 %:n omistusosuus tai joissa konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta. Osakkuusyhtiöt konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappiosta ylittää kirjanpitoarvon, kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Konsernin sisäisistä liiketoimista johtuvat realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyritysten välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti.

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä, ja se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen. Liikearvon hankintameno on määrä, jolla tytäryhtiön hankintameno ylittää hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän nettoarvon.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Lisäksi sisäisistä liiketoimista johtuvat realisoitumattomat voitot eliminoidaan.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Aspo on luokitellut Telko-segmenttiin kuuluvat pitkäaikaiset lainat Telkon valkovenäläiselle, ukrainalaiselle ja kazakstanilaiselle tytäryhtiölle nettosijoituksiksi ulkomaiseen yksikköön IAS 21:n mukaisesti. Kaikki näihin nettosijoituksiin liittyvät toteutumattomat valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaiset konserniyhtiöt

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen tilikauden keskikurssia. Tase-erät muunnetaan euroiksi käyttämällä tilinpäätöspäivän valuuttakurssia. Muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain siten, ettei konsernilla ole enää määräysvaltaa, kertyneet muuntoerot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Segmenttiraportointi

Aspon raportoitavat segmentit vuonna 2019 olivat ESL Shipping, Leipurin ja Telko. Aspo muutti 1.1.2019 segmenttiraportointiaan siten, että Kauko raportoidaan osana Telko-segmenttiä. Toimintasegmentit ovat edelleen ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko ja ne raportoidaan erillisinä ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty hallitus, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksien arvioinnista. Segmenttien väliset liiketapahtumat perustuvat markkinahintoihin.

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen ja vähäisiä määriä muita raportoitaville segmenteille kuulumattomia toimintoja.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellinen käyttöomaisuus esitetään alkuperäisten hankintahintojen ja kumulatiivisten poistojen erotuksena vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Alusten uudisrakennusten osalta rakentamisen aikana syntyneet rahoitusmenot aktivoidaan osaksi kohteen hankintamenoa ja ne poistetaan omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoina todennäköisen taloudellisen vaikutusajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset ja rakennelmat	15–40 vuotta
Alukset	17–30 vuotta
Puskijat	18 vuotta
Telakoinnit	2–3 vuotta
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
Putkistot	5–20 vuotta
Toimitilojen peruseräparannukset	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–40 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Arvot tarkistetaan vuosittain.

Hyödykkeen arvoa alennetaan, mikäli sen kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Aikaisemmin kirjattu aineellisen käyttöomaisuuden arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappion peruuttamisen vuoksi lisääntynyt kirjanpitoarvo ei saa ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisista ja luovutuksista syntyneet voitot ja -tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Tytäryhtiöhankinnoista syntyneitä liikearvoa ei poisteta, vaan sen arvoa testataan vähintään vuosittain käyttöarvoon perustuvalla arvonalentumistestillä (ks. Liikearvon arvonalentumistesti liitetieto 12).

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Leipuri- ja Telko-segmentteihin kuuluvien brändien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien vahva tunnettuus ja historia tukevat johdon käsitystä siitä, että brändit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa, ja ne poistetaan tasapoistoina niiden taloudellisena vaikutusaikana. Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat:

Ohjelmistot ja ohjelmistolisenssit	3–5 vuotta
Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut päämiessuhteet ja teknologia	10 vuotta
Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut asiakassuhteet	15 vuotta

Konserni arvioi liikearvon ja aineettomien hyödykkeiden tasearvot vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Jos viitteitä on olemassa, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Laskelmien diskonttokorko perustuu pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC), joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja Aspon liiketoimintoihin liittyvistä riskeistä.

Arvon alentumistappio kirjataan laajaan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvon alentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti. Arvon alentumistappion peruuttamisen vuoksi lisääntynyt kirjanpitoarvo ei saa ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Aspo-konsernin tutkimus- ja kehittämistoiminta kohdistuu segmenttien luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista (normaalitoiminta-asteeseen perustuen), mutta ei vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuva myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisen kustannuksilla ja myyntikustannuksilla.

Vuokrasopimukset

Konserni on muuttanut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita ja soveltanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardia 1.1.2019 lähtien. Vertailuvuoden lukuja ei ole oikaistu, eli ne on laadittu IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti. Uusia periaatteita selostetaan alla ja muutoksen vaikutuksia liitetiedossa 14.2 IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto.

Konsernilla on tavanomaisia liiketoimintaan liittyviä vuokrasopimuksia, kuten toimisto- ja varastotiloihin sekä aluksiin ja autoihin liittyviä sopimuksia. Myös osa toimistotekniikasta on vuokrattua. Vuokrasopimusten ehdot neuvotellaan tapauskohtaisesti, ja niihin sisältyy paljon erilaisia ehtoja. Aluksia vuokrataan pääsääntöisesti noin vuoden pituisilla sopimuksilla. Muut vuokrasopimukset ovat tyypillisesti alle viiden vuoden pituisia. Vuokralle otettuja omaisuuseriä ei saa käyttää lainojen vakuutena.

31.12.2018 saakka vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, on luokiteltu rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä on merkitty taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokraohteen käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoön ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko niiden taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingopimuksen keston mukaan. Rahoitusleasingsopimuksiksi on luokiteltu vuokrasopimuksia, joilla on hankittu koneita ja laitteita sekä IT-ohjelmistoja. Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokranantajalle, on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi. Vuokrat on kirjattu kuluksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

1.1.2019 alkaen vuokrasopimuksista on kirjattu käyttöoikeusomaisuuserä ja vastaava velka, kun vuokralle otettu omaisuuserä on konsernin käytettävissä. Sopimukseen voi sisältyä sekä vuokrasopimuskomponentteja että muita komponentteja. Silloin kun sopimus sisältää muita komponentteja; kuten huollot, palvelut, laivojen miehistön jne.; Aspo erottaa ne vuokrasopimuksissa mainituin erillishinnoin tai arvioon perustuen.

Vuokrasopimuksista aiheutuvat varat ja velat arvostetaan aluksi nykyarvoon perustuen.

Vuokrasopimusvelat sisältävät seuraavien vuokrien nettomääräisen käyvän arvon:

- kiinteät maksut (mukaan lukien tosiasiallisesti kiinteät maksut) vähennettyinä mahdollisilla saatavilla kannustimilla
- muuttuvat vuokrat, jotka perustuvat indeksiin tai hintatasoon ja jotka alun perin arvostetaan käyttäen sopimuksen solmimisajankohdan indeksiä tai hintaa
- määrät, jotka konsernin odotetaan maksavan jäännösarvotakuiden perusteella
- osto-option toteutushinta, jos on kohtuullisen varmaa, että konserni käyttää tämän option, ja
- korvaus vuokrasopimuksen päättämisestä, jos vuokra-ajassa on otettu huomioon, että konserni käyttää tämän option.

Velkaan sisällytetään myös sellaisiin jatko-optioihin perustuvat vuokrat, joiden käyttäminen on suhteellisen varmaa.

Vuokrat diskontataan käyttäen vuokrasopimuksen sisäistä korkoa. Jos tämä korko ei ole helposti määriteltävissä, mikä on yleistä konsernin vuokrasopimuksissa, käytetään vuokralle ottajan lisäluoton korkoa. Diskonttokoron määrittämisessä vuokrasopimuksittain on käytetty kriteereinä kohdeomaisuuserän luokkaa, maantieteellistä sijaintia, valuuttaa, riskittömän koron maturiteettia sekä vuokralleottajan luottoriskipreemiota.

Käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan hankintamenoon, joka sisältää seuraavat erät:

- vuokrasopimusvelan alkuperäinen määrä
- ennen sopimuksen alkamisajankohtaa maksetut vuokrat vähennettyinä mahdollisilla saaduilla kannustimilla
- alkuvaiheen välittömät menot, ja
- menot alkuperäiseen tilaan palauttamisesta.

Konserni on altistunut indeksiin tai hintaan perustuvien muuttuvien vuokrien mahdollisille korotuksille, joita ei oteta huomioon vuokrasopimusvelassa ennen kuin ne toteutuvat. Kun indeksiin tai hintaan perustuvat vuokrien muutokset toteutuvat, vuokrasopimusvelka arvioidaan uudelleen ja sitä oikaistaan käyttöoikeusomaisuuserää vastaan.

Vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan jaettuna vuokrasopimusvelan rahoitusmenoon ja käyttöoikeusomaisuuserien poistoon. Käyttöoikeusomaisuuseristä tehdään poistot yleensä tasaerinä omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana. Jos on kohtuullisen varmaa, että konserni käyttää osto-option, käyttöoikeusomaisuuserän poistoaikana käytetään omaisuuserän taloudellista vaikutusaikaa. Rahoitusmeno kirjataan tulosvaikutteisesti vuokra-aikana siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti on jokaisella kaudella sama.

Vuokrasopimusvelkaa ja käyttöoikeusomaisuuserää ei kirjata taseeseen sellaisista vuokrasopimuksista, jotka koskevat arvoltaan vähäisiä kohdeomaisuuseriä. Aspo käyttää vähäarvoisten kohdeomaisuuserien raja-arvona 5 000 euron hankintahintaa. Arvoltaan vähäisiin omaisuuseriin kuuluu ICT-laitteita ja pieniä toimistokalusteita. Taseeseen ei myöskään kirjata lyhytaikaisia vuokrasopimuksia, joiden vuokra-aika on korkeintaan 12 kuukautta. Lisäksi aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät vuokrasopimukset ovat IFRS 16 soveltamisalan ulkopuolella. Arvoltaan vähäisiin tai lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyvät vuokramenot sekä aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät vuokrat kirjataan kuluiksi liiketoiminnan muihin kuluihin tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Aspo toimii hyvin pienessä mittakaavassa vuokranantajana, edelleenvuokratessaan toimitiloja. Nämä järjestelyt on luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi ja niistä saadut vuokratuotot on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut

Merkittävin johdon arvio vuokrasopimuskauden määrittämisen osalta liittyy vuokrattuihin aluksiin, joista pääosa on vuokrattu noin vuoden mittaisella sopimuksella. Koska merkittävä osa aluskannasta on vuokrattua, sopimuksen päättyessä on erittäin todennäköistä, että sama tai vastaavanlainen alus vuokrataan tilalle. Mikäli vuokrasopimusta ei aiota jatkaa käsitellään sopimus määräaikaisena vuokrasopimuksena. Mikäli alus on vuokrattu noin vuoden mittaisella vuokrasopimuksella, käytetään vuokrasopimusvelan laskennassa 13 kuukauden vuokra-aikaa (kuluva kuukausi + seuraavat 12 kk). Käyttämällä 13 kuukauden vuokrajaksoa pyritään siihen, että tilinpäätös antaa oikean kuvan

vuokrasopimusvelkaan liittyvistä velvoitteista sekä käyttöoikeusomaisuuserän merkityksestä riippumatta siitä ovatko toiminnassa käytetyt alukset yhtiön vuokraamia vai omistamia.

Sellaisten vuokrasopimusten kohdalla, joissa vuokrasopimuksen voimassaoloaika on määritelty toistaiseksi voimassa olevaksi, sovelletaan johdon harkintaan perustuvaa odotettavissa olevaa vuokra-aikaa. Odotettavissa olevan vuokra-ajan määrittämisessä huomioidaan myös esimerkiksi sopimuksen ennenaikaiseen päättämiseen liittyvien sanktioiden taloudelliset vaikutukset yhtiölle.

Vuokra-ajan jatkamis- ja päättämisoptiot huomioidaan vuokra-ajan pituuden määrittelyssä. Jatkamisoption kattama jakso lasketaan mukaan vuokra-aikaan, jos johdon arvion mukaan on kohtuullisen varmaa, että jatkamisoptio käytetään. Vastaavasti, mikäli päättämisoption osalta on kohtuullisen varmaa, että optiota ei käytetä, vuokrankausi kattaa koko sopimuksen ajanjakson. Optioiden käyttöä arvioidaan tapauskohtaisesti perustuen järjestelyn kannattavuuteen ja liiketoiminnan tarpeisiin.

Työsuhde-etuudet

Lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiltä otetuilla vakuutuksilla. Ulkomaisissa yksiköissä eläketurva on järjestetty paikallisen lainsäädännön ja sosiaaliturvasäännösten mukaisesti. Konsernissa on käytössä vain maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, ja niihin liittyvät suoritukset kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on osakeperusteisia johdon kannustinjärjestelmiä, joissa osa palkkioista maksetaan osakkeina ja loput rahana. Nämä järjestelmät sisältävät nettomaksuominaisuuksia ennakonpidätysverovelvollisuuden täyttämiseksi. Lisätietoja osakeperusteisista järjestelyistä on esitetty liitetiedossa 29. Luovutettavat osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä kannustinjärjestelmän voimassaolon aikana. Muita kuin markkinaperusteisten ehtojen (esim. kannattavuus ja tuloksen kasvutavoite) vaikutuksia ei sisällytetä käypään arvoon vaan otetaan huomioon niiden osakkeiden määrissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajankohdan lopussa. Osakkeina maksettavista osuuksista tehdään kulun vastakirjaus omaan pääomaan. Myös rahana maksettavat osuudet luokitellaan omalla pääomalla maksettavaksi eräksi ja kirjataan omaan pääomaan arvostettuna käypään arvoon myöntämishetkellä.

Osakepääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään mahdollisilla verovaikutuksilla oikaistuna omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä.

Kun ostetaan omia osakkeita, osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset kirjataan oman pääoman vähennykseksi. Kun yhtiön hallussa olevia osakkeita myydään, osakkeista saatu vastike, josta on vähennetty suorat transaktiokustannukset sekä mahdollinen tuloverojen vaikutus, kirjataan oman pääoman lisäykseksi.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot kirjataan vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, jonka toteutuminen on todennäköistä, ja veloitteen suuruus on luotettavasti arvioitavissa. Takuuvaraukset sisältävät tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, mikäli takuu-aikaa on tilinpäätöspäivänä jäljellä. Takuu- ja huoltovelvoitteet ajoittuvat yleensä 1–2 vuoden ajalle. Takuuvaraukset määritellään historiallisen kokemuksen perusteella.

Varaukseen kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita velvoitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän.

Tuloverot

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Tuloverot on kirjattu kunkin maan verokannan mukaan. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai vahvistetun tulevan verokannan mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy mm. varauksista, poistoeroista ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan verotuksellisista tappioista ja muista väliaikaisista eroista vain siltä osin kuin on todennäköistä, että sitä voidaan hyödyntää tulevaisuudessa. Osuus osakkuusyritysten tuloksista esitetään laajassa tuloslaskelmassa laskettuna tilikauden tuloksesta ja se sisältää verovaiikutuksen.

Suomessa yleisesti verovelvollinen, kansainvälistä meriliikennettä harjoittava osakeyhtiö voi valita tonnistoverotettavan toiminnan tuottaman voiton verottamisen sijasta alusten vetoisuuteen perustuvan tonnistoverotuksen tonnistoverokaudeksi. ESL Shipping Oy siirtyi takautuvasti vuoden 2011 alusta elinkeinoverotuksesta tonnistoverotuksen piiriin.

Myyntituottojen tulouttaminen

Aspon myyntituotot asiakassopimuksista koostuvat pääosin seuraavista tulovirroista:

- Raaka-aineiden myynti muovi- ja kemianteollisuudelle
- Raaka-aineiden ja koneiden myynti leipomo- ja muulle elintarviketeollisuudelle
- Merirahtauspalvelut pääasiassa energia- ja metalliteollisuudelle
- Työvälineiden ja sovellusten myynti liikkuvaan tietotyöhön

Valtaosa Aspon liikevaihdosta on tuotemyyntiä, jonka tuloutus tapahtuu toimituksen yhteydessä yhtenä ajankohtana, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut siirtyvät ostajalle toimitustapalausekkeen mukaisesti. ESL Shippingiä lukuun ottamatta vain pieni osa toimintasegmenttien liikevaihdosta on asiakkaalle myytäviä palveluita, joista tuotot kirjataan yhtenä ajankohtana, kun palvelu on suoritettu, tai ajan kuluessa, jos asiakas saa hyödyn siitä mukaa, kun palvelua luovutetaan. Valtaosa segmenttien tarjoamista muista palveluista katsotaan osaksi asiakaspalvelua, koska ne liittyvät esimerkiksi tuotekonseptien ja räätälöityjen kokonaisratkaisujen kehittämiseen ja suunnitteluun. ESL Shippingin tuotot kirjataan ajan kuluessa palvelujen suorittamisen myötä. Tuloutus perustuu kuljetus- tai muihin palvelusopimuksiin. Raportointikauden päättyessä tuotot ESL Shippingin matkalla tai muuten kesken olevista palveluista kirjataan perustuen raportointihetken mennessä toteutuneiden palvelun suorittamispäivien osuuteen palvelun arvioidusta kokonaiskestoista.

Yksilöllisten tilausten mukaan valmistettavien pitkäaikaishankkeiden tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määritellään tarkasteluhetken mennessä kertyneiden toteutuneiden suunnittelu-, valmistus- ja asennustuntien osuutena hankkeen arvioiduista suunnittelu-, valmistus- ja asennustunneista. Menot, jotka liittyvät vielä tulouttamattomaan hankkeeseen, kirjataan keskeneräisinä pitkäaikaishankkeina vaihto-omaisuuteen. Kun on todennäköistä, että hanke tuottaa tappiota, tappio kirjataan kuluksi välittömästi. Aspo-konsernissa pitkäaikaishankkeita on Leipurin-liiketoiminnan omassa konevalmistustoiminnassa, jonka osuus konsernin liikevaihdosta on vähäinen.

IFRS 15 -standardin mukaisesti yhteisön on kirjattava myyntituotto, kun se täyttää suoritevelvoitteen luovuttamalla luvattun tavarain tai palvelun asiakkaalle. Konsernin myyntisopimukset koskevat pääosin tuotteen myyntiä asiakkaalle, ja niissä on tunnistettu olevan yksi suoritevelvoite. Transaktiohinta on pääsääntöisesti kiinteä. Tuloutus tapahtuu, kun tuote on luovutettu asiakkaalle tietynä hetkenä.

Transaktiohintoihin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia. Pääsääntöisesti myyntisaamiset erääntyvät maksettavaksi 0-60 päivän kuluessa laskutuspäivästä. Myös asiakkailta saatavia ennakkomaksuja käytetään ja tämä on tyypillistä pitkän valmistusajan vaatimissa projekteissa, jossa maksuerät sidotaan projektin etenemiseen.

Osassa asiakassopimuksia on määritetty alennuksia, jotka on sidottu esimerkiksi asiakkaan

vuositasolla ostamiin tuotemääriin. Näiden osalta arvioidaan alennuksen toteutumisen todennäköinen rahamäärä historiatietoa hyödyntämällä ja arvioilla oikaistaan tuloutettavia myyntituottoja. Nämä jaksotukset tehdään kuukausittain ja arvioita täsmennetään tilanteen tarkentuessa. Näiden alennusten määrä ei ole merkittävä Aspo-konsernissa.

Aspon myymiin tuotteisiin liittyy takuuvastuita mahdollisten viallisten tuotteiden vaihtamiseksi tai korjaamiseksi takuun voimassaoloaikana. Takuuvelvoitteet eivät poikkea normaaleista lakisääteisistä tai alan markkinakäytännön mukaisista velvoitteista. Nämä velvoitteet arvioidaan säännöllisesti todennäköisenä rahamääränä historiaan perustuvaan kokemukseen pohjaten ja jaksotetaan liiketoiminnan kuluihin.

Aspolla ei ole ollut sellaisia olennaisia asiakassopimuksen saamisesta aiheutuvia lisämenoja, jotka pitäisi aktivoida taseeseen. Mahdolliset lisämenot kirjataan kuluksi ja ne ovat luonteeltaan sellaisia, että ne kirjattaisiin kuluksi viimeistään yhden vuoden kuluessa niiden syntymisestä.

Aspo jaottelee myyntituotot asiakassopimuksista markkina-alueiden, tuoteryhmittelyn ja tuloutuksen ajankohdan mukaan.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvaukseksi, tuloutetaan laajaan tuloslaskelmaan samalla kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot kirjataan kuluksi. Saadut avustukset on esitetty nettona syntyneiden kulujen vähennyksenä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset on kirjattu hankintamenon oikaisuksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöaikana.

Rahoitusvarat

Aspo luokittelee rahoitusvarat liiketoimintamallinsa pohjalta seuraavasti: käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattaviin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin ja jaksotettuun hankintamenuon kirjattaviin eriin.

Käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattavat rahoitusvarat sisältävät mahdolliset suojauslaskennassa olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin tilikauden päättymispäivänä käypään arvoon.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät mahdolliset suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset sekä muut pitkäaikaiset rahoitusvarat. Ne kirjataan selvityspäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin tilikauden päättymispäivänä käypään arvoon. Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat sisältää sijoitukset osakkeisiin. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja tai laskennallista nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset kirjataan laajan tuloslaskelman rahoituseriin. Muiden pitkäaikaisten rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäivänä käypään arvoon. Mikäli niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, ne arvostetaan hankintamenuon vähennettynä mahdollisilla arvonalennuksilla.

Lainasaamiset kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan alun perin käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainasaamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Niiden rahavirrat muodostuvat pääoman ja koron maksusta ja ne on suunniteltu pidettäväksi eräpäivään asti. Transaktiomenot sisällytetään alkuperäiseen hankintamenuon. Lainasaamisten luottotappioriskiä arvioidaan asiakaskohtaisesti ja tarvittaessa odotettavissa oleva luottotappio huomioidaan saamista arvostettaessa joka 12 kuukauden osalta tai luottotappioriskin lisääntyttä koko voimassaoloajan osalta. Konsernin lainasaamisten määrä ei ole merkittävä.

Myyntisaamiset ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Myyntisaamisia arvostaessaan Aspo soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen IFRS 9 -standardin sallimaa yksinkertaistettua mallia segmenttikohtaisesti määritettynä. Konserni arvioi odotettavissa olevia luottotappiota käyttämällä kokemusperäistä matriisia, jossa huomioidaan saatavien ikärakenne, segmentin aiempien vuosien luottotappiohistoria, markkina-alue sekä asiakaskunta.

Rahavarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Ne sisältävät käteisvaroja, pankkitalletuksia ja muita korkeintaan kolmen kuukauden pituisia erittäin likvidejä sijoituksia. Käytetyt luottolimitit on esitetty pitkä- tai lyhytaikaisissa veloissa.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin, tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvelat

Konsernin käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattavat rahoitusvelat sisältävät suojauslaskennassa olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan käypään arvoon tilikauden päättymispäivänä.

Konsernin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat sisältävät suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan käypään arvoon tilikauden päättymispäivänä.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvelat kirjataan selvityspäivänä, ja ne merkitään taseeseen hankintamenuon transaktiomenoilla vähennettynä. Korot jaksotetaan laajaan tuloslaskelmaan velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmää noudattaen. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, kun ne erääntyvät maksettavaksi kahdentoista kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä.

Johdannaiset

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, kun konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon.

Konserni on soveltanut suojauslaskentaa käyttöomaisuushankinnoista aiheutuvien ennakoitujen ulkomaanrahan määräisten rahavirtojen suojaamiseen. Suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin ja on esitetty oman pääoman käyvän arvon rahastoon sisältyvässä suojausrahastossa. Omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot on siirretty kyseisen omaisuuserän hankintamenuon sillä tilikaudella, jolla suojattu erä on merkitty taseeseen. Periaatetta on viimeksi sovellettu vuoden 2018 laivahankintoihin.

Suojauslaskentaa sovelletaan myös koronvaihtosopimuksiin, joilla on suojattu tulevaa koron rahavirtaa kiinteäksi. Suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastoon sisältyvässä suojausrahastossa. Koronvaihtosopimuksen tilikaudella toteutuneet korot kirjataan vastaavasti rahoituseriin. Muihin johdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden välinen suhde dokumentoidaan suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan riskienhallinnan tavoitteet sekä strategiat, joiden mukaan erilaisiin suojaustoimiin ryhdytään. Konserni dokumentoi suojausta aloitettaessa ja jatkuvasti sen jälkeen arvionsa siitä, kumoavatko suojauksissa käytettävät johdannaiset tehokkaasti suojauskohteiden käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi laajan tuloslaskelman rahoituseriin. Kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne siirretään laajaan tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoidun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi laajan tuloslaskelman rahoituseriin.

Suojauslaskennan ulkopuolella olevien rahoituseriin liittyvien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan rahoituskuluihin ja -tuottoihin. Muiden johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Johdannaisten käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmäärittäsmalleihin. Valuuttatermiinien käypä arvo

lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitua rahavirrat myytyjen valuuttojen korkokantojen mukaan ja konvertoimalla diskonttatut rahavirrat tilinpäätöspäivän valuuttakurssilla ja laskemalla diskontattujen arvojen erotus. Valuutta-optioiden käyvät arvot määritellään yleisesti käytössä olevilla optioiden arvonmäärittämissä. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitua rahavirrat käyttäen arvostushetken markkinahintoja.

Käyvän arvon hierarkia

Konsernitilinpäätöksen laatiminen edellyttää käypien arvojen määrittämistä sekä rahoitusinstrumenteille että muille varoille ja veloille. Konserni luokittelee käypien arvojen määrittämismenetelmät seuraavasti:

Taso 1: Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot perustuvat noteerattuihin hintoihin aktiivisesti toimivilla markkinoilla. Markkinaa voidaan pitää aktiivisena, mikäli noteeratut hinnat ovat säännöllisesti saatavilla ja hinnat edustavat instrumentin todellista arvoa likvidissä kaupankäynnissä.

Taso 2: Rahoitusinstrumenteilla ei käydy kauppaa aktiivisilla ja likvideillä markkinoilla. Rahoitusinstrumentin arvo on määriteltävissä todennettavissa olevaan markkinatietoon perustuen sekä mahdollisesti osittain johdetun arvonmäärittämisavulla. Mikäli instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ovat kuitenkin saatavilla ja todennettavissa kuuluu instrumentti tasolle 2.

Taso 3: Rahoitusinstrumentin arvostus ei perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, eivätkä muutkaan instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ole saatavilla eivätkä todennettavissa.

Johdon harkinta ja arvioiden käyttö

Kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaista tilinpäätöstä laadittaessa konsernin johto joutuu käyttämään harkintaa muun muassa liittyen tapahtumien kirjaamiseen, sovellettavan IFRS-standardin tai laatimisperiaatteen valintaan, esittämistapaan tilinpäätöksessä sekä kirjaamisen perusteena oleviin arvioihin ja oletuksiin. Ne vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin ja esittämiseen, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin ja esittämiseen raportointikaudella.

Arvioita on käytetty mm. määrittäessä liikearvon ja brändien määriä ja niiden tuotto-odotuksia sekä muiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisia vaikutusaikoja, vaihto-omaisuuden sekä varojen ja velkojen kuranttiutta sekä vuokrasopimusten ehtojen soveltamista. Harkintaa liittyy myös pitkäaikaishankkeiden tulouttamiseen ja laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen.

Arviot perustuvat liiketoiminnoista kerättyyn tietoon omista markkinoistaan ja niiden kehityksestä ja vaikutuksesta konsernin liikevaihtoon ja kustannustasoon sekä johdon kokemukseen ja muihin perusteltavissa oleviin oletuksiin, jotka muodostavat johdon senhetkisen parhaan näkemyksen. Arvioiden perustana olevien tekijöiden muuttumisen myötä on mahdollista, että toteumat poikkeavat merkittävästikin tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Konsernijohdon näkemyksen mukaan eniten merkittäviä arvioita ja oletuksia liittyy liikearvon ja brändien arvonalentumistestaukseen sekä laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen, joita kuvataan ohessa. Vuokrasopimukseen liittyvä johdon harkinta on kuvattu yllä kohdassa Vuokrasopimukset.

Liikearvon ja brändien arvonalentumistesti

Konserni testaa liikearvon ja brändien tasearvon vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka on identifioitu sen mukaan, missä liiketoimintayksikössä liikearvoa seurataan sisäisessä johdon raportoinnissa. Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä lasketaan käyttöarvolaskelmien avulla. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Kassavirrat sisältävät mm. arvion tulevaisuuden myynneistä, kannattavuudesta sekä ylläpitoinvestoinneista. Laskelmien diskonttokorko on määritetty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin ja liiketoimintojen sijaintiin liittyvät erityiset riskit. Pääoman keskimääräinen painotettu kustannus heijastaa konsernin keskimääräistä, pitkäaikaista rahoitusrakennetta. Erilaisilla oletuksilla voisi olla merkittävä vaikutus liikearvon ja brändien konsernitilinpäätöksessä raportoituihin määriin. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, kun kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa. Liikearvoa, brändejä ja

niiden testaamista käsitellään laajemmin liitetietojen kohdassa 12.

Laskennalliset verosaamiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, kertykö tulevaisuudessa riittävän todennäköisesti verotettavaa tuloa, jota vastaan laskennalliset verosaamiset voidaan hyödyntää. Arviot perustuvat johdon laatimiin tulosennusteisiin. Laskennallisten verosaamisten määriin vaikuttaisivat esimerkiksi verotettavan tulon poikkeaminen tulosennusteen määrästä tai niitä koskevan verolainsäädännön muutokset.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2020 seuraavat muutokset standardeissa ja viitekehyksessä:

Olennaisen määritelmä - muutokset IAS 1:een ja IAS 8:aan. Muutoksilla on täsmennetty olennaisuuden määritelmää ja selvennetty, milloin informaatio on olennaista.

Liiketoiminnan määritelmä – muutokset IFRS 3:een. Liiketoiminnan uudistetun määritelmän mukaan selkeytetään, onko kyseessä liiketoiminnan hankinta vai varojen hankinta.

Uudistettu *Taloudellisen raportoinnin käsitteellinen viitekehys.* IASB on julkaissut uudistetun Käsitteellisen viitekehksen, jota sovelletaan 1.1.2020 alkaen sellaisten liiketoimien, tapahtumien ja olosuhteiden käsittelyyn, joita ei muutoin käsitellä standardeissa.

Muutoksilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

1. LIIKEVAIHTO JA SEGMENTTI-INFORMAATIO

Aspon raportoivat segmentit ovat ESL Shipping, Leipurin ja Telko. Vuoden 2019 alusta alkaen Kauko raportoidaan osana Telko-segmenttiä. Vertailutiedot on oikaistu.

ESL Shipping huolehtii energia-alan ja teollisuuden raaka-aineiden merikuljetuksista ja niihin liittyvistä palveluista.

Leipurin tarjoaa ratkaisuja erityisesti leipomoasiakkaille sekä kodin ulkopuolisen syömisestä (foodservice) ketjuasiakkaille ja osittain muulle elintarviketeollisuudelle sekä vähittäiskaupalle.

Telko hankkii ja jakelee teollisuuden tarvitsemia muoviraaka-aineita ja kemikaaleja. Laaja asiakaspalvelu kattaa myös teknisen tuen ja tuotantoprosessien kehittämisen. Kauko, joka raportoidaan osana Telko-segmenttiä, on erikoistunut vaativien työympäristöjen sovellus-, laite- ja palvelukokonaisuuksiin liikkuvassa tietotyössä.

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita raportoitaville segmenteille kuulumattomia toimintoja.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu segmenttien liikevoittoon ja liikevaihtoon konsernin ulkopuolelta. Segmenttien arvioinnista ja resurssointipäätöksistä vastaa hallitus.

Segmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat perustellusti kohdistettavissa segmenteille. Segmenteille kohdistamattomat erät koostuvat tuloveroihin ja keskitettyyn rahoitukseen liittyvistä tulos- ja tase-eristä. Investoinnit koostuvat useammalla kuin yhdellä kaudella käytettävien aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä. Segmenttien väliset transaktiot tapahtuvat käypään markkinahintaan. Segmenttien välillä ei ole merkittäviä transaktioita.

1.1 Liikevaihto

Aspo-konsernin liikevaihto vuonna 2019 kasvoi edellisestä vuodesta 9 %. Liikevaihto kasvoi erityisesti ESL Shippingin AtoB@C-yrityksoston ja uusien laivojen käyttöönoton myötä.

Liikevaihto markkina-alueittain		
1 000 €	2019	2018
ESL Shipping		
Suomi	79 570	48 285
Skandinavia	46 963	28 730
Baltia	8 107	6 267
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	447	7 150
Muut maat	39 870	29 643
Yhteensä	174 957	120 075
Leipurin		
Suomi	43 870	45 485
Skandinavia	690	269
Baltia	31 487	33 491
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	37 923	36 309
Muut maat	1 759	5 475
Yhteensä	115 729	121 029
Telko		
Suomi	71 629	81 897
Skandinavia	37 213	33 061
Baltia	18 281	20 834
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	132 834	128 462
Muut maat	37 046	35 577
Yhteensä	297 003	299 831
Yhteensä		
Suomi	195 069	175 667
Skandinavia	84 866	62 060
Baltia	57 875	60 592
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	171 204	171 921
Muut maat	78 675	70 695
Yhteensä	587 689	540 935

Liikevaihto kasvoi Suomessa, Skandinaviassa ja muut maat -markkina-alueella. Kasvu oli Suomessa 11 % ja Skandinaviassa 37 %, joissa kasvua vauhditti vuoden 2018 elokuussa tehdyn AtoB@C-yrityshankinnan tuoma kuljetusten kasvu. Vuonna 2019 Suomen osuus liikevaihdosta oli 33 % (33) ja markkina-alueen Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina osuus oli 29% (32).

Liikevaihto tuloutusajankohdan mukaan

1 000 €	2019	2018
ESL Shipping		
Tuloutus yhtenä ajankohtana	1 550	
Tuloutus ajan kuluessa	173 407	120 075
Yhteensä	174 957	120 075
Leipurin		
Tuloutus yhtenä ajankohtana	111 510	112 748
Tuloutus ajan kuluessa	4 219	8 281
Yhteensä	115 729	121 029
Telko		
Tuloutus yhtenä ajankohtana	296 120	298 885
Tuloutus ajan kuluessa	883	946
Yhteensä	297 003	299 831
Yhteensä		
Tuloutus yhtenä ajankohtana	409 180	411 633
Tuloutus ajan kuluessa	178 509	129 302
Yhteensä	587 689	540 935

Suurin osa konsernin liikevaihdosta, yhteensä 70 % (76), tuloutuu yhtenä ajankohtana tavaroiden tai palvelujen luovutuksen yhteydessä. Ajan kuluessa tuloutettavia suoritteita ovat pääosin ESL Shippingin merikuljetukset ja niihin liittyvät palvelut, yhteensä 173,4 miljoonaa euroa (120,1), ja Leipurin koneliiketoiminnan pitkäaikaishankkeet 4,2 miljoonaa euroa (8,3).

Liikevaihto tuoteryhmittelyn mukaan

1 000 €	2019	2018
ESL Shipping		
	174 957	120 075
Raaka-aineet	100 448	100 355
Koneet	15 281	20 674
Leipurin	115 729	121 029
Muovit	152 188	147 737
Kemikaalit	118 141	118 458
Kauko	26 674	33 636
Telko	297 003	299 831
Yhteensä	587 689	540 935

Leipurin-segmentin liikevaihdosta 87 % (83) tuli raaka-aineliiketoiminnasta ja 13 % (17) koneliiketoiminnasta. Telko-segmentin liikevaihdosta muoviliiketoiminnan osuus oli 51 % (49), kemikaaliliiketoiminnan osuus 40 % (40) ja Kaukon osuus 9 % (11).

1.2 Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät ja velat

Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät

1 000 €	2019	2018
Tuotoksi kirjatut luovuttamattomat pitkäaikaishankkeet	785	430
Yhteensä	785	430

Asiakassopimuksiin perustuvat velat

1 000 €	2019	2018
Saadut ennakot	4 767	4 722
Yhteensä	4 767	4 722

Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät sisältävät yksilöllisten tilausten mukaan valmistettavien pitkäaikaishankkeiden tuloutetun mutta vielä asiakkaille luovuttamatta olevan määrän. Pitkäaikaishankkeet osatuloutetaan valmistusasteen perusteella ja näiden määrässä on vuosittain vaihtelua projektien valmistumisaikataulujen mukaan. Tilinpäätöshetkellä avoinna olevat pitkäaikaishankkeet arvioidaan luovutettavan asiakkaille vuonna 2020 ensimmäisen ja toisen vuosineljänneksen aikana. Projektien läpimenoajat ovat yleensä alle vuoden.

Asiakassopimuksiin perustuvat velat ovat pitkäaikaishankkeisiin liittyviä saatuja ennakkomaksuja ja muita saatuja ennakkomaksuja, joihin liittyviä tuotteita tai palveluja ei ole vielä luovutettu.

1.3 Liiketoimintasegmentit

2019 1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Segmenteille kohdistamattomat erät	Konserni yhteensä
Myynti konsernin ulkopuolelle	174 957	115 729	297 003		587 689
Myynti toisille segmenteille			90		
Liikevaihto	174 957	115 729	297 093		587 689
Liikevoitto	14 563	2 995	8 047	-4 482	21 123
Nettorahoituskulut					-2 875
Voitto ennen veroja					18 248
Tuloverot					-2 130
Tilikauden tulos					16 118
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	13 392	312	801	49	14 554
Aineettomien hyödykkeiden poistot	172	122	73	68	435
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	10 120	1 641	1 511	432	13 704
Segmentin varat	222 736	65 514	94 238	27 420	409 908
Segmentin velat	26 356	20 194	32 194	209 096	287 840
Investoinnit	18 558	520	705	130	19 913
2018 1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Segmenteille kohdistamattomat erät	Konserni yhteensä
Myynti konsernin ulkopuolelle	120 075	121 029	299 831		540 935
Myynti toisille segmenteille			122		
Liikevaihto	120 075	121 029	299 953		540 935
Liikevoitto	15 114	3 267	7 387	-5 213	20 555
Nettorahoituskulut					-4 120
Voitto ennen veroja					16 435
Tuloverot					-2 251
Tilikauden tulos					14 184
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	9 407	296	768	24	10 495
Aineettomien hyödykkeiden poistot	120	443	558	68	1 189
Segmentin varat	206 780	58 936	109 228	24 777	399 721
Segmentin velat	17 293	14 179	41 756	209 844	283 072
Investoinnit	41 848	509	740	92	43 189

1.4 Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Konserni seuraa liikevaihtoa seuraavan maantieteellisen jaon mukaan: Suomi, Skandinavia, Baltia, Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina ja muut maat. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan, ja niiden varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

1 000 €	Liikevaihto		Pitkäaikaiset varat*	
	2019	2018	2019	2018
Suomi	195 069	175 667	241 058	175 455
Skandinavia	84 866	62 060	11 690	20 954
Baltia	57 875	60 592	386	388
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	171 204	171 921	1 394	1 176
Muut maat	78 675	70 695	33	30 909
Yhteensä	587 689	540 935	254 561	228 882

* Konsernin muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusvarat ja veroihin liittyvät erät.

2. HANKITUT LIKETOIMINNAT JA LIKETOIMINTOJEN MYYNNIT

Liiketoimintojen hankinnat

Hankinnat 2019

Telko hankki vuoden 2019 alussa tanskalaisen HH Plastkombi A/S:n liiketoiminnan. HH Plastkombi on teknisiin muoveihin erikoistunut jakelija, jonka liikevaihto on noin 3 miljoonaa euroa. Kauppa kasvatti Telkon liikearvoa 0,3 miljoonaa euroa.

Elokuun lopussa 2019 AtoB@C Shipping AB hankki osakkuusyhtiö Norra Skeppings Gruppen AB:n osakekannasta loput 60 prosenttia. Yhtiö tarjoaa meklari- ja logistiikkapalveluja merirahtaukseen sekä harjoittaa raaka-ainekauppaa biopolttoaineilla. Kaupan vaikutus konsernin lukuihin oli vähäinen.

AtoB@C-varustamon yrityshankinta 2018

ESL Shipping hankki omistukseensa ruotsalaisen AtoB@C:n varustamon liiketoiminnan 31.8.2018 toteutuneella osakekaupalla ostamalla sen keskeisten yhtiöiden AtoB@C Shipping AB:n ja AtoB@C Holding AB:n koko osakekannan. Kauppahinta oli 25,5 miljoonaa euroa. Osa kauppahinnasta maksettiin luovuttamalla myyjälle 444 255 kappaletta Aspo Oyj:n uusia osakkeita kaupantekopäivän kurssiin ja loput kauppahinnasta maksettiin rahana. Kauppahinnasta maksettiin vuonna 2018 19,1 miljoonaa euroa ja helmikuussa 2019 maksettiin loput 2,0 miljoonaa euroa.

Yrityskaupalla ESL Shipping vahvisti asemaansa pienempien alusten kokoluokassa. Varustamon liiketoiminta monipuolistui merkittävästi, sen laajentaessa tarjontaansa ja asiakaskuntaansa raaka-ainekuljetuksista teollisuuden tuotekuljetuksiin. AtoB@C:n rahdit koostuvat metsäteollisuuden raaka-aineista ja tuotteista, terästeollisuuden tuotteista, lannoitteista, kierrätysmateriaaleista, biopolttoaineista ja mineraaleista.

Yrityskaupassa hankittujen omaisuuserien ja vastattavaksi otettujen velkojen käyvät arvot hankintahetkellä on esitetty seuraavassa taulukossa. Saamisten käyvät arvot vastaavat bruttosaamisten arvoa. Kaupassa syntynyt 5,5 miljoonan euron liikearvo perustuu kokonaisuuden parempaan operatiiviseen kilpailukykyyn sekä hankintojen ja kattavamman organisaation tuomiin synergioihin. Liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen erä.

AtoB@C-varustamon yrityshankinta

1 000 €	2018
Luovutettava vastike	
Maksettu käteisvaroina	19 127
Maksamaton kauppahinta	2 000
Aspo Oyj:n osakkeina	4 425
Kokonaishankintameno	25 552

Hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista kirjatut määrät	Käypä arvo
Aineettomat hyödykkeet (asiakassuhteet)	1 874
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	23 100
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	1 643
Vaihto-omaisuus	1 308
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7 890
Rahavarat	6 909
Varat yhteensä	42 724

Lainat ja luottolimitit	12 826
Ostovelat ja muut velat	5 531
Laskennallinen verovelka	4 345
Velat yhteensä	22 702

Nettovarallisuus **20 022**

Liikearvo **5 530**

Yhteensä **25 552**

Yrityskauppaan liittyvät hankintakulut 879

Kulut on raportoitu liiketoiminnan muissa kuluissa ESL Shipping-segmentin alla.

Muut hankinnat 2018

Telko osti 10.8.2018 tanskalaisen voiteluaineiden jakeluyhtiön Square Oilin liiketoiminnan. Square Oil on BP Castrolin teollisuusvoiteluaineiden asiantuntija, joka toimii Tanskassa ja Norjassa. Square Oilin liikevaihto on vuositasolla noin 3 miljoonaa euroa. Liiketoimintakauppa kasvatti Telkon liikearvoa 0,3 miljoonalla eurolla.

Liiketoimintojen myynnit

Tilikaudella 2019 Kauko myi ilmalämpöpumppuliiketoimintansa Panasonicille. Kauppa toteutettiin 31.12.2019. Kaupan vaikutus konsernin tulokseen oli vähäinen.

Tilikaudella 2018 ei myyty liiketoimintoja.

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Liiketoiminnan muut tuotot		
1 000 €	2019	2018
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	51	119
Vuokrat ja käyttökorvaukset	19	301
Sopimuskorvaukset viivästymisistä ja päättymisistä		2 608
Myyntivoitot myydyistä liiketoiminnoista	300	
Leasingsopimukseen liittyvä hyvyys	60	88
Muut tuotot	477	994
Yhteensä	907	4 110

4. TYÖSUHDE-ETUUDET JA TIETOA HENKILÖSTÖSTÄ

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 931 (958) ja tilikauden aikana keskimäärin 945 (919).

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		
1 000 €	2019	2018
Palkat	38 261	35 946
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	4 575	4 482
Osakepalkinta	247	742
Muut henkilösivukulut	2 033	2 077
Yhteensä*	45 116	43 247

*Kuluja pienentää Liikenne- ja viestintäministeriöltä saatu kauppaa-alustuki, jonka mukaisesti ESL Shipping saa palautuksena merimiespalkkoihin liittyviä ennakonpidätyksiä ja henkilösivukuluja

	5 312	4 792
--	-------	-------

Tiedot ylimmän johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitedossa 29 Lähipiiri.

Henkilöstö segmenteittäin tilikauden lopussa

	2019	2018
ESL Shipping	277	276
Leipurin	297	323
Telko	330	334
Muu toiminta	27	25
Yhteensä	931	958

Henkilöstö segmenteittäin keskimäärin tilikauden aikana

	2019	2018
ESL Shipping	274	254
Leipurin	314	320
Telko	331	321
Muu toiminta	26	24
Yhteensä	945	919

6. MATERIAALIT JA PALVELUT

Materiaalit ja palvelut		
1 000 €	2019	2018
Ostot tilikauden aikana		
ESL Shipping	37 903	28 889
Leipurin	90 527	90 072
Telko	235 190	267 059
Yhteensä	363 620	386 020
Vaihto-omaisuuden muutos	18 095	-11 652
Ulkopuolisilta ostetut palvelut		
Leipurin	3 216	3 933
Telko	4 139	3 881
Yhteensä	7 355	7 814
Materiaalit ja palvelut yhteensä	389 070	382 182

7. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Liiketoiminnan muut kulut		
1 000 €	2019	2018
ESL Shipping	82 590	56 062
Leipurin	7 124	9 480
Telko	11 439	12 569
Muu toiminta	3 516	4 335
Yhteensä	104 669	82 446
Tilintarkastajien palkkiot		
1 000 €	2019	2018
Tilintarkastus	381	346
Veroneuvonta	23	64
Muut palvelut	124	81
Yhteensä	528	491

8. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 €	2019	2018
Osinkotuotot muista pitkäaikaisista rahoitusvaroista	1	1
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	1 630	434
Valuuttakurssivoitot	544	498
Rahoitustuotot yhteensä	2 175	933
Korkokulut vuokrasopimuksista	-729	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-3 899	-3 996
Valuuttakurssitappiot	-422	-1 057
Rahoituskulut yhteensä	-5 050	-5 053
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 875	-4 120

Hallinto-oikeus antoi huhtikuussa 2019 päätöksen, jonka mukaan se alensi tullin Telkolle vuonna 2015 määräämää veronlisäystä. Myönteinen päätös paransi rahoitustuottoja noin 1,4 miljoonaa euroa vuonna 2019.

Liikevoiton yläpuolella oleviin eriin sisältyy vuonna 2019 myynnin ja ostojen valuuttakurssieroja 0,4 miljoonaa euroa (-0,2).

9. TULOVEROT

Laajan tuloslaskelman verot

1 000 €	2019	2018
Tilikauden verot	-2 515	-2 038
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	380	-174
Verot edellisiltä tilikausilta	5	-39
Yhteensä	-2 130	-2 251

Laajan tuloslaskelman verokulun ja konsernin emoyhtiön verokannalla 20 % laskettujen verojen täsmäytyslaskelma

1 000 €	2019	2018
Voitto ennen veroja	18 248	16 435
Verot emoyhtiön verokannalla laskettuna	-3 650	-3 287
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	174	312
Tonnistoverotuksen vaikutus	2 432	3 594
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset tappioista	-1 193	-996
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	121	36
Laskennallisten verosaamisten purku	-1 941	-490
Verot edellisiltä tilikausilta	5	-39
Lähdeverot	-88	-128
Jaksotuserot, verovapaat ja vähennyskelvottomat erät	2 011	-1 253
Verot laajassa tuloslaskelmassa	-2 129	-2 251
Efektiiivinen verokanta	12 %	14 %

ESL Shipping Oy:n kuulumisen tonniverotuksen piiriin alentaa merkittävästi konsernin efektiivistä verokantaa.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

1 000 €	2019	2018
Suojauslaskenta		-125

10. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä. Osakekohtaista tulosta laskettaessa on huomioitu tulosta pienentävänä eränä oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (ns. hybridilaina) tilikaudelle kuuluva korko verovaikutuksella oikaistuna. Laimennettu osakekohtainen tulos on sama kuin laimentamaton, sillä laimennusvaikutusta ei ole ollut vuosina 2019 ja 2018.

1 000 €	2019	2018
Laimentamaton		
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto	16 118	14 184
Hybridilainan korko (verovaikutuksella oikaistuna)	-1 350	-1 350
Osakkeiden keskimäärä tilikaudella (1 000 kpl)	31 121	30 809
Osakekohtainen tulos, €	0,47	0,42
Laimennettu		
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,47	0,42

11. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet ovat pääosin yritysbrändejä, joista on kerrottu liitetiedossa 12. Muihin aineettomiin hyödykkeisiin on kirjattu ohjelmistoja ja niiden lisenssejä sekä liiketoimintojen yhdistämisessä hankittuja päämiessuhteita ja asiakassuhteita sekä uutta teknologiaa.

2019	Muut Ennakkomaksut			
1 000 €	Aineettomat oikeudet	aineettomat hyödykkeet	aineettomista hyödykkeistä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 909	17 529	42	25 480
Kurssiero	3	7		10
Lisäykset, liiketoimintojen hankinta		371		
Lisäykset	122	1	109	232
Vähennykset	-647	-3 032	-50	-3 729
Hankintameno 31.12.	7 387	14 876	101	22 364
Kertyneet poistot 1.1.	-2 313	-14 280		-16 593
Kurssiero	-2	-8		-10
Vähennysten kertyneet poistot	647	1 902		2 549
Tilikauden poisto	-74	-293		-367
Kertyneet poistot 31.12.	-1 742	-12 679		-14 421
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 645	2 197	101	7 943

2018 1 000 €	Muut Ennakkomaksut		Yhteensä	
	Aineettomat oikeudet	aineettomat hyödykkeet		aineettomista hyödykkeistä
Hankintameno 1.1.	7 886	16 300	118	24 304
Kurssiero	-4	72		68
Lisäykset, liiketoimintojen hankinta		1 874		1 874
Lisäykset	28	139	42	209
Vähennykset	-1	-856		-857
Siirrot erien välillä			-118	-118
Hankintameno 31.12.	7 909	17 529	42	25 480
Kertyneet poistot 1.1.	-2 241	-14 069		-16 310
Kurssiero	3	47		50
Vähennysten kertyneet poistot	1	855		856
Tilikauden poisto	-76	-1 113		-1 189
Kertyneet poistot 31.12.	-2 313	-14 280		-16 593
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 596	3 249	42	8 887

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otetut aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet 1 000 €	2019		2018	
	Hankintameno 1.1.			3 580
Lisäykset			140	
Siirrot erien välillä			118	
Vähennykset			-855	
Hankintameno 31.12.			2 983	
Kertyneet poistot 1.1.			-2 034	
Vähennysten kertyneet poistot			855	
Tilikauden poisto			-673	
Kertyneet poistot 31.12.			-1 852	
Kirjanpitoarvo 31.12.			1 131	

Vuonna 2019 IFRS 16-standardin käyttöönoton myötä rahoitusleasingit kirjattiin pois taseesta. Standardin aiheuttamista muutoksista kerrotaan liitetiedossa 14.

12. LIIKEARVO

Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille toimintasegmenttien tasolla. Liikearvo jakaantuu rahavirtaa tuottaville yksiköille seuraavasti: ESL Shipping 6,3 miljoonaa euroa (6,3), Leipurin 26,7 miljoonaa euroa (26,7), Telko 5,5 miljoonaa euroa (5,3) ja Kauko 4,7 miljoonaa euroa (4,7). Tilikaudella 2018 Kaukon liikearvoon tehtiin 4,8 miljoonan euron arvonalentumiskirjaus, joka perustui Aspon hallituksen joulukuussa tekemään strategialinjaukseen luopua Kaukon energialiiketoiminnasta joko myymällä tai lopettamalla kyseinen liiketoiminta, mikä toteutettiin vuonna 2019.

Leipurin- ja Telko -segmentteihin kuuluvien brändien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi. Niiden vahva tunnettuus ja historia tukevat johdon käsitystä siitä, että brändit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Brändit on testattu arvonalentumisen varalta eikä testien perusteella ole tarvetta arvonalennukselle.

Arvonalentumistestaus

Arvonalentumislaskelmien kerrytettävissä olevat kassavirrat on määritetty käyttöarvoon perustuen. Kassavirtaennusteet perustuvat hallituksen hyväksymiin kolmen vuoden taloudellisiin suunnitelmiin. Testissä rahavirtoja koskevat arviot laaditaan viiden vuoden ajanjaksolle ja tämän jälkeen kassavirta on arvioitu tasaisella kasvuoletuksella. Terminaaliarvoina on käytetty 1 %:n (1 %) kasvuoletusta.

Testien osoittama kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi liikearvojen kirjanpitoarvon. Terminaaliarvon osuus vaihteli välillä 59–77 % (53-76) kerrytettävissä olevasta rahamäärästä ja oli suurin ESL Shippingissä.

Liikevaihtoa arvioitaessa oletuksena on, että nykyinen liiketoiminta pystytään pitämään ja liikevaihto kasvaa hallitusti taloudellisissa suunnitelmissa arvioidulla nopeudella. Myyntikatteen muutoksen on arvioitu seuraavan liikevaihdon kasvua. Kustannusten on arvioitu nousevan hitaasti jatkuvan kulujen hallinnan ansiosta. Kiinteiden kustannusten odotetaan nousevan enintään inflaation verran.

Diskonttaus korko on määritetty kullekin segmentille keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin ja liiketoimintojen sijaintiin liittyvät erityiset riskit. Laskelmissa käytetty diskonttaus korko (WACC) oli 6,9–12,2 % (10,3-13,4) verojen jälkeen.

Arvon alentumistestaukseen vaikuttavat tekijät ja herkkyysoanalyysi

Talouden hidas kasvu, muutokset valuuttakursseissa ja toimintaympäristön voimakkaat vaihtelut vaikeuttavat arvon alentumistestauksessa käytettyjen oletusten arviointia. Johto uskoo oletusten olevan asianmukaisia ja testattujen liiketoimintojen perusteiltaan kestäviä. Liiketoimintojen liikearvon arvon alentumisesta ei ole viitteitä, mutta arvon alentumistestauksen tulos riippuu jatkossakin tulevaisuuden ennustettujen kassavirtojen toteutumisesta. Olennainen negatiivinen muutos tulevissa kassavirroissa, korkotason merkittävä nousu tai pääomien korkea sitoutuminen saattavat aiheuttaa liikearvon arvon alentumiskirjauksen. Johdon näkemyksen mukaan testauksessa käytetyt arviot tulevista kassavirroista ja pääomien sitoutumisesta ovat todennäköisiä.

Kullekin segmentille on tehty herkkyysoanalyysi muuttamalla testin perusoletuksina käytettyjä arvoja yksi kerrallaan alaspäin muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, minkä seurauksena liiketoiminnan tulevien vuosien kassavirrat muuttuvat heikommaksi eli kerrytettävissä olevat rahavirrat pienentyvät. Muutokset vaikutuksineen olivat seuraavat:

- WACC:ia nostettiin 20 %, vaikutus arvonmääritykseen 18–20 % (17–21)
- Kannattavuutta (liikevoitto) alennettiin 10 %, vaikutus arvonmääritykseen 7–22 % (7–14)

Liikearvo		
1 000 €	2019	2018
Hankintameno 1.1.	49 158	43 360
Lisäykset, liiketoimintojen hankinta	293	5 839
Kurssiero	-3	-41
Hankintameno 31.12.	49 448	49 158
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-6 147	-1 347
Arvonalentumiset tilikaudella		-4 800
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-6 147	-6 147
Kirjanpitoarvo 31.12.	43 301	43 011

Liikearvon kohdistaminen		
1 000 €	2019	2018
ESL Shipping	6 337	6 319
Leipurin	26 683	26 683
Telko	5 541	5 269
Kauko	4 704	4 704
Muu toiminta	36	36
Yhteensä	43 301	43 011

Brändit		
1 000 €	2019	2018
Leipurin	3 148	3 148
Telko	2 155	2 155
Yhteensä	5 303	5 303

13. AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Alukset	Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	Keskeneräiset ja ennakkomaksut	Yhteensä
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2019							
1 000 €							
Hankintameno 1.1.	54	6 332	7 448	282 884	751	8	297 477
Kurssiero		15	301				316
Lisäykset		268	974	18 314	5	127	19 688
Vähennykset		-26	-540	-2 917			-3 483
Siirrot erien välillä			7			-7	0
Hankintameno 31.12.	54	6 589	8 190	298 281	756	128	313 998
Kertyneet poistot 1.1.		-3 453	-5 576	-113 045	-350		-122 424
Kurssiero		-3	-198				-201
Vähennysten kertyneet poistot		26	421	2 917			3 364
Tilikauden poisto		-378	-786	-13 357	-32		-14 553
Kertyneet poistot 31.12.		-3 808	-6 139	-123 485	-382		-133 814
Kirjanpitoarvo 31.12.	54	2 781	2 051	174 796	374	128	180 184
2018							
1 000 €							
Hankintameno 1.1.	54	6 335	7 109	187 461	728	24 264	225 951
Kurssiero		-13	-225			-5	-243
Lisäykset, liiketoimintojen hankinta				30 076			30 076
Lisäykset		10	1 122	41 821	23	7	42 983
Vähennykset			-558	-635		-97	-1 290
Siirrot erien välillä				24 161		-24 161	0
Hankintameno 31.12.	54	6 332	7 448	282 884	751	8	297 477
Kertyneet poistot 1.1.		-3 125	-5 498	-97 091	-319		-106 033
Kertyneet poistot, liiketoimintojen hankinta				-6 976			-6 976
Kurssiero		2	154				156
Vähennysten kertyneet poistot			507	417			924
Tilikauden poisto		-330	-739	-9 395	-31		-10 495
Kertyneet poistot 31.12.		-3 453	-5 576	-113 045	-350		-122 424
Kirjanpitoarvo 31.12.	54	2 879	1 872	169 839	401	8	175 053

Vuoden 2019 merkittävin yksittäinen hankinta oli ms Alppila -aluksen lunastaminen elokuussa ESL Shippingille. EU tukee ESL Shippingin vuonna 2018 käyttöönottamien LNG-käyttöisten alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeja. ESL Shippingin saama tuki on vuosien 2016–2020 aikana enintään 5,9 miljoonaa euroa, josta 2,1 miljoonaa euroa saatiin vuonna 2016. Saatu tuki pienentää alusten hankintamenoa. Tuen saannin edellytyksenä on sopimuksessa mainittujen aktiviteettien toteuttaminen ja niistä aiheutuneiden kustannusten hyväksyttävä dokumentointi.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasing-sopimuksilla vuokralle otetut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Koneet ja kalusto		
1 000 €	2019	2018
Hankintameno 1.1.		308
Vähennykset		-237
Hankintameno 31.12.		71
Kertyneet poistot 1.1.		-238
Vähennysten kertyneet poistot		237
Tilikauden poisto		-27
Kertyneet poistot 31.12.		-28
Kirjanpitoarvo 31.12.		43

Vuonna 2019 IFRS 16-standardin käyttöönoton myötä rahoitusleasingit kirjattiin pois taseesta arvoltaan vähäisinä hyödykkeinä.

Standardin aiheuttamista muutoksista kerrotaan liitetiedossa 14.

14. VUOKRASOPIMUKSET

14.1 Vuokrasopimukset

Käyttöoikeusomaisuuserät	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Alukset	Muut hyödykkeet	Yhteensä
1 000 €						
Alkusaldo 1.1.	652	9 528	1 670	26 647	36	38 533
Lisäykset		2 147	1 450	8 709	15	12 321
Vähennykset		-698	-334	-15 793		-16 825
Vähennysten kertyneet poistot		100	278	569		947
Kurssiero		217			6	223
Tilikauden poisto	-84	-2 757	-1 045	-9 807	-12	-13 705
Kirjanpitoarvo 31.12.	568	8 537	2 019	10 325	45	21 494

Tilikauden lopussa merkittävimmät käyttöoikeusomaisuuserät olivat alukset 10,3 miljoonaa euroa ja toimisto- ja varastotilat mukaan lukien maa-alueet olivat 9,1 miljoonaa euroa.

Käyttöoikeusomaisuuseriin liittyvät poistot olivat 13,7 miljoonaa euroa, joista aluksista kirjatut poistot olivat 9,8 miljoonaa euroa ja toimisto- ja varastotiloista kirjatut poistot 2,8 miljoonaa euroa.

Vähennykset johtuvat pääosin siitä, että ESL Shipping lunasti vuokralle olleen ms Alppila-nimisen aluksen itselleen elokuussa 2019. Muihin vuokrasopimuksiin ei sisälly merkittäviä lunastusoptioita.

Vuokrasopimusten tulosvaikutukset

1 000 €	2019
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä	13 705
Korkokulut	729
Vuokrakulut lyhytaikaisista vuokrasopimuksista	218
Vuokrakulut arvoltaan vähäisistä omaisuuseristä	202
Vuokrakulut aineettomista oikeuksista	565
Vuokrakulut muuttuvista vuokrasta	16
Kulut yhteensä	15 435

Vuokratuotot operatiivisista edelleenvuokraussopimuksista 19

Käyttöoikeusomaisuuseriin liittyvät vuokrat olivat 15,0 miljoonaa euroa, josta koron osuus oli 0,7 miljoonaa euroa. Vuokramaksut yhteensä sisältäen muuttuvien vuokrien määrän, lyhytaikaisiin ja arvoltaan vähäisiin käyttöoikeusomaisuuseriin liittyvät vuokrat sekä aineettomiin oikeuksiin liittyvät vuokrat olivat 16,1 miljoonaa euroa.

Vuokrasopimusvelkojen maturiteetti 31.12.2019

1 000 €	
Alle 1 vuosi	13 295
1-2 vuotta	4 187
2-3 vuotta	2 714
3-4 vuotta	1 268
4-5 vuotta	381
Yli 5 vuotta	513
Yhteensä	22 358

Vuokrasopimusvelat eräännyvät maksettavaksi pääosin alle viiden vuoden kuluessa ja merkittävin osuus alusten vuokrasopimukseen liittyen alle yhden vuoden kuluessa tilinpäätöshetkestä.

Tilikauden päättyessä konserni oli sitoutunut pääasiassa aikaisempia vuokrasopimuksia korvaaviin vielä alkamattomiin sopimuksiin, joiden määrä ei olennaisesti poikkea voimassa olevista sopimuksista.

14.2 IFRS 16 vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto

IFRS 16 *Vuokrasopimukset* -standardi tuli sovellettavaksi 1.1.2019 alkaen. IFRS 16 -standardin myötä vuokrasopimukset merkitään pääsääntöisesti vuokralle ottajan taseeseen, eikä IAS 17 -standardin mukaista jaottelua operatiivisiin ja rahoitusleasingsopimuksiin enää tehdä. Uuden standardin mukaan taseeseen kirjataan vuokrasopimukseen liittyvät omaisuuserät (käyttöoikeusomaisuuserät) ja tulevia vuokranmaksuja koskeva diskontattu rahoitusvelka (vuokrasopimusvelka). Poikkeuksena ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä kohdeomaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset, jotka kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-aikana.

Siirtymä

Aspo on valinnut IFRS 16 -standardin siirtymisen tavaksi yksinkertaistetun menetelmän, jossa avaavaan taseeseen 1.1.2019 on kirjattu käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat ja kertynyt vaikutus standardin käyttöönotosta on kirjattu oikaisuna oman pääoman avaavaan saldoon. Vertailuvuoden lukuja ei ole oikaistu.

Vuokrasopimusvelat on siirtymähetkellä arvostettu jäljellä olevien vuokrien nykyarvoon. Käyttöoikeusomaisuuserät on arvostettu samansuuruisiksi kuin vuokrasopimusvelat, oikaistuna taseessa siirtymähetkellä olevien etukäteen maksettujen vuokrien määrällä.

Aspo on soveltanut seuraavia, helpotuksia ja käytännön apukeinoja IFRS 16 käyttöönotossa:

- Vuokrasopimukset, joiden vuokra-aikaa oli siirtymähetkellä 1.1.2019 jäljellä alle 12 kuukautta, käsiteltiin lyhytaikaisina, ei taseeseen kirjattavina kohdeomaisuuserinä. Valinta oli kohdeomaisuuseräluokkakohtainen. Helpotusta sovellettiin konsernissa kaikkiin muihin kohdeomaisuuseräluokkiin paitsi autoihin, jotka kirjattiin taseeseen, vaikka näiden jäljellä oleva vuokra-aika olisi siirtymähetkellä alle 12 kuukautta.
- Vuokrasopimusvelkaa ja käyttöoikeusomaisuuserää ei kirjattu taseeseen sellaisista vuokrasopimuksista, jotka koskevat arvoltaan vähäisiä kohdeomaisuuseriä. Aspo käyttää vähäarvoisten kohdeomaisuuserien raja-arvona 5 000 euron hankintahintaa.
- Ominaispiirteiltään jokseenkin samankaltaisiin vuokrasopimukseen sovellettiin yhtä ennalta määriteltä diskonttokorkoa. Diskonttokoron määrittämisessä vuokrasopimuksittain käytettiin kriteereinä kohdeomaisuuserän luokkaa, maantieteellistä sijaintia, valuuttaa, riskittömän koron maturiteettia sekä vuokralleottajan luottoriskipreemiota. Siirtymähetken lisäluoton korkojen painotettu keskiarvo oli 2,33 %.
- Sellaisten vuokrasopimusten osalta, joiden vuokra-ajan määrittämiseen sisältyi vuokrasopimuksen jatkamis- tai päättämisoptioita, vuokra-ajan määrittämisessä käytettiin standardin käyttöönottohetken tietämystä.
- Alkuvaiheen välittömiä menoja ei kirjattu käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoisiin siirtymähetkellä 1.1.2019.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus Aspo-konsernin avaavaan taseeseen 1.1.2019 on esitetty oheisessa taulukossa. Avaavaan taseeseen lisättyjen käyttöoikeusomaisuuserien arvo oli 38,5 miljoonaa euroa, etukäteen maksettujen vuokrien arvo oli 0,9 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelan määrä oli 37,6 miljoonaa euroa. Käyttöoikeusomaisuuserät esitetään taseessa yhtenä eränä ja vuokrasopimusvelka esitetään jaettuna pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen velkaan. Avaavassa taseessa pitkäaikaisen vuokrasopimusvelan osuus oli 10,4 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisen vuokrasopimusvelan osuus oli 27,2 miljoonaa euroa.

Aspolla oli 31.12.2018 taseessa IAS 17 -standardin mukaisia rahoitusleasingisopimuksiin liittyviä aineettomia hyödykkeitä ja aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä 1,2 miljoonan euron arvosta sekä niihin liittyviä rahoitusleasingvelkoja 1,2 miljoonaa euroa. Rahoitusleasingvelkojen määrän ollessa hieman isompi kuin varojen, erotus kirjattiin omaan pääomaan 1.1.2019 avaavassa taseessa. Omaan pääomaan kirjattu erä ei ollut merkittävä (0,0 miljoonaa euroa). Kyseiset aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjattiin pois taseesta, koska ne olivat arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia. Aineettomat hyödykkeet kirjattiin pois taseesta niiden ollessa IFRS 16 soveltamisalan ulkopuolella. Näiden vuokrasopimusten vuokrat kirjataan 1.1.2019 lähtien liiketoiminnan muihin kuluihin tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus avaavaan taseeseen

Me	31.12.2018	Lisätty käyttöoikeus- omaisuuserät ja vuokrasopimusvelat	Vähennetty IAS 17 mukaiset rahoitusleasingerät	1.1.2019
Varat				
Aineettomat hyödykkeet	8,9		-1,2	7,7
Liikearvo	43,0			43,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	175,1		0,0	175,1
Käyttöoikeusomaisuuserät		38,5		38,5
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	1,5			1,5
Muut pitkäaikaiset varat	2,8			2,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä	231,3	38,5	-1,2	268,6
Vaihto-omaisuus	71,3			71,3
Myynti- ja muut saamiset	77,8	-0,9		76,9
Rahavarat	19,3			19,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä	168,4	-0,9		167,5
Varat yhteensä	399,7	37,6	-1,2	436,1
Oma pääoma ja velat				
Osakepääoma	17,7			17,7
Muu oma pääoma	98,9		0,0	98,9
Oma pääoma yhteensä	116,6		0,0	116,7
Lainat ja käytetyt luottolimiitit	170,9		-0,7	170,2
Vuokrasopimusvelat		10,4		10,4
Muut velat	7,4			7,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä	178,3	10,4	-0,7	188,0
Lainat ja käytetyt luottolimiitit	28,5		-0,5	28,0
Vuokrasopimusvelat		27,2		27,2
Osto- ja muut velat	76,3			76,3
Lyhytaikaiset velat yhteensä	104,8	27,2	-0,5	131,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	399,7	37,6	-1,2	436,1

Muut IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutukset

Standardin käyttöönotto on vaikuttanut merkittävästi Aspo-konsernin taseeseen ja siitä johdettuihin tunnuslukuihin sekä tuloslaskelman ja rahavirran rakenteeseen. Standardin perusteella taseeseen kirjattu konsernin korollinen velka ja pitkäaikaiset varat ovat huomattavasti suurempia kuin IAS 17 Vuokrasopimukset -standardia sovellettaessa. Tunnusluvuista muutoksella oli merkittävin vaikutus nettovelkaantumisasteeseen, joka nousi siirtymähetkellä noin 30 prosenttiyksikköä. Tuloslaskelmassa aiemmin esitetyn vuokratulon on korvannut, vuokraoikeuksien mukaisesta käyttöoikeusomaisuuserästä kirjattu poistokulu ja vuokrasopimusvelkojen rahoituskulu. Rahavirtalaskelmassa vuokrasopimusvelan lyhennysosuuden siirto rahoituksen rahavirtaan kasvatti liiketoiminnan rahavirtaa kokonaisrahavirran pysyessä ennallaan.

Taulukossa alla esitetään IAS 17 mukaisten taseen ulkopuolisten vuokravastuiden muuntaminen IFRS 16 mukaisiksi vuokrasopimusveloiksi ja eritellään vähäarvoisten, lyhytaikaisten ja aineettomien hyödykkeiden määrät, joista ei ole kirjattu vuokrasopimusvelkaa.

1 000 €

Operatiivisiin vuokrasopimuksiin liittyvät vastuut 31.12.2018	48 050
Diskontattuna vuokralle ottajan lisälainan korolla 1.1.2019	46 738
Vähennetään lyhytaikaiset vuokrasopimukset	-377
Vähennetään arvoltaan vähäiset vuokrasopimukset	-917
Vähennetään vuokrasopimukseen sisältyvien palvelukomponenttien osuus	-23 004
Lisätään johdon arvion vaikutus vuokra-aikojen pidentymiseen	5 989
Lisätään lunastusoption erilaisesta käsittelystä johtuvat oikaisut	9 146
Lisätään rahoitusleasingvelat taseessa 31.12.2018	1 203
Vähennetään IAS 17 rahoitusleasingerat aineettomista ja arvoltaan vähäisistä hyödykkeistä	-1 203
1.1. 2019 kirjattu vuokrasopimusvelka	37 575
josta	
Pitkäaikaisia vuokrasopimusvelkoja	10 350
Lyhytaikaisia vuokrasopimusvelkoja	27 225

15. MUUT RAHOITUSVARAT

Noteeraamattomat osakkeet

1 000 €	2019	2018
Hankintameno 1.1.	170	170
Hankintameno 31.12.	170	170
Kirjanpitoarvo 31.12.	170	170

Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat ovat listaamattomia osakkeita. Koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, ne on kirjattu hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

16. OSUDET PÄÄOMAOSUUSMENETELMÄLLÄ YHDISTELTÄVISSÄ YHTEISÖISSÄ

Konsernilla oli 31.12.2019 kaksi osakkuusyritystä, jotka tulivat konserniin AtoB@C-varustamon hankinnan yhteydessä. Nämä kommandiittiyhtiöt Auriga KG ja Norma KG ovat saksalaisia ja niiden kotipaikka on Leer. Kumpikin yhtiö omistaa yhden kuivarahtialuksen. Konsernin omistusosuus yhtiöistä on 49 %. Yhtiöiden tuotot koostuvat alusten vuokraustuotoista. Yhtiöiden yhteenlaskettu taseen loppusumma hankintahetkellä oli 7,1 miljoonaa euroa. Näiden osakkuusyritysten yrityshankinnan yhteydessä määritetty käypä arvo oli 0,9 miljoonaa euroa kirja-arvoa korkeampi. Käyvän arvon ja kirja-arvon erotus kohdistuu yhtiöiden omistamien alusten käypään arvoon ja se poistetaan alusten taloudellisena vaikutusaikana.

Kolmas AtoB@C-yrityshankinnan yhteydessä hankittu osakkuusyritys oli ruotsalainen Norra Skeppnings Gruppen AB, josta tuli tytäryritys tilikauden 2019 aikana, kun AtoB@C Shipping AB hankki yhtiöstä loput 60 prosenttia. Hankinta ei ollut olennainen konsernin kannalta.

Osuudet osakkuusyrityksissä

1 000 €	2019	2018
Tilikauden alussa	1 512	
Osakkuusyritysten hankinta		1 643
Siirto tytäryrityksiin	-23	
Saadut osingot	-58	
Osuus tilikauden tuloksista	7	-131
Tilikauden lopussa	1 438	1 512

17. LASKENNALLISET VEROT

Laskennalliset verosaamiset

1 000 €	2019	2018
Johdannaiset		26
Työsuhde-etuudet		3
Vahvistetut verotukselliset tappiot	84	2 111
Muut väliaikaiset erot	298	251
Yhteensä	382	2 391

Laskennalliset verovelat

1 000 €	2019	2018
Poistoero	1 467	3 026
Verovelka tonnistoverotukseen siirtymisestä	618	1 235
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2 724	2 844
Muut väliaikaiset erot	40	53
Yhteensä	4 849	7 158

Laskennallisten verosaamisten muutokset

1 000 €	2019	2018
Laskennalliset verosaamiset 1.1.	2 391	3 267
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	-2 027	-617
Työsuhde-etuudet	-3	-27
Muut väliaikaiset erot	21	-107
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot		-125
Laskennalliset verosaamiset 31.12.	382	2 391

Laskennallisten verovelkojen muutokset

1 000 €	2019	2018
Laskennalliset verovelat 1.1.	7 158	3 300
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Poistoero	-1 559	242
Verovelka tonnistoverotukseen siirtymisestä	-617	-618
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-202	-133
Muut väliaikaiset erot	-19	22
Liiketoimintojen yhdistely	88	4 345
Laskennalliset verovelat 31.12.	4 849	7 158

Tonnistoverotukseen siirtymisen laskennallista verovelkaa huojennetaan valtion tukena vuosittain tonnistoverotuksen voimassaoloaikana, jos huojennukseen oikeuttavat edellytykset täyttyvät. Huojennuksen määrä vuonna 2019 oli 0,6 miljoonaa euroa ja 5,4 miljoonaa euroa vuosilta 2011–2018.

Taseeseen 2018 sisältyneet laskennalliset verosaamiset 1,9 miljoonaa euroa kotimaisten yhtiöiden vahvistetuista tappiosta on kirjattu alas päättyneellä tilikaudella johdon arvion perusteella. Kotimaisten yhtiöiden verotuksellisista 41,0 miljoonan euron tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Näiden verotuksellisten tappioiden hyödyntämisaika on 10 vuotta. Tappiot vanhenevat vuodesta 2021 alkaen.

Konsernilla oli ulkomaisissa tytäryrityksissä 1,7 miljoonaa euroa (2,5) sellaisia käyttämättömiä verotuksellisia tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei

todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystytään hyödyntämään. Tappioiden vanhenemisaika vaihtelee maittain, osa tappioista vanhenee vuonna 2020 ja osalle ei ole määritetty vanhenemisaikaa tämänhetkisen lainsäädännön puitteissa. Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa 2,3 miljoonaa euroa (1,7), sillä varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

18. VAIHTO-OMAISUUS

Päätyneellä tilikaudella kirjattiin kuluksi 0,0 miljoonaa euroa (0,4), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisoituarvoa.

Vaihto-omaisuus		
1 000 €	2019	2018
Aineet, tarvikkeet	3 847	4 038
Valmiit tuotteet	49 149	64 129
Muu vaihto-omaisuus	2 898	3 128
Yhteensä	55 894	71 295

19. MYYNТИ- JA MUUT SAAMISET

Pitkäaikaiset saamiset		
1 000 €	2019	2018
Lainasaamiset	31	149
Siirtosaamiset		101
Yhteensä	31	250

Myynti- ja muut saamiset		
1 000 €	2019	2018
Myyntisaamiset	59 498	64 797
Tuotoksi kirjatut luovuttamattomat pitkäaikaishankkeet	785	430
Palautus liikenne- ja viestintäministeriöltä	3 143	2 535
Ennakkomaksusaamiset	2 118	2 013
Arvonlisäverosaaminen	1 212	1 055
Lainasaamiset	85	50
Muut siirtosaamiset	7 731	6 616
Yhteensä	74 572	77 496

Myyntisaamisiin ei sisälly johdon arvion mukaan merkittäviä luottotappioriskejä. Myyntisaamisista on kirjattu tilikaudella arvonalentumistappioita 0,3 miljoonaa euroa (0,5).

Myyntisaamisia arvostaessaan Aspo soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen IFRS 9 -standardin sallimaa yksinkertaistettua mallia segmenttikohtaisesti määritettynä. Konserni arvioi odotettavissa olevia luottotappiota käyttämällä kokemusperäistä matriisia, jossa huomioidaan saatavien ikärakenne, segmentin aiempien vuosien luottotappiohistoria, markkina-alue sekä asiakaskunta.

Myyntisaamisten ikäjakauma

2019

1 000 €	Myynti- Luottotappio- Kirjanpito-		
	saamiset varaus		arvo
Erääntymättömät	46 609	-51	46 558
1-30 päivää erääntyneet	8 640	-42	8 598
31-60 päivää erääntyneet	2 619	-28	2 591
61-90 päivää erääntyneet	676	-6	670
91-180 päivää erääntyneet	663	-107	556
Yli 181 päivää erääntyneet	2 396	-1 871	525
Yhteensä	61 603	-2 105	59 498

Myyntisaamisten ikäjakauma

2018

1 000 €	Myynti- Luottotappio- Kirjanpito-		
	saamiset varaus		arvo
Erääntymättömät	49 089	-37	49 052
1-30 päivää erääntyneet	11 591	-70	11 521
31-60 päivää erääntyneet	2 459	-98	2 361
61-90 päivää erääntyneet	650	-10	640
91-180 päivää erääntyneet	895	-185	710
Yli 181 päivää erääntyneet	1 953	-1 440	513
Yhteensä	66 637	-1 840	64 797

20. RAHAVARAT

Rahavarat

1 000 €	2019	2018
Pankkitilit ja -talletukset	23 667	19 333

21. OMA PÄÄOMA

Aspo Oyj:n osakkeiden lukumäärä 31.12.2019 oli 31 419 779 ja osakepääoma 17,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 Aspo Oyj:n rekisteröityjen osakkeiden määrä kasvoi 444 255 osakkeella liittyen AtoB@C-hankintaan. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, käyvän arvon rahastosta, muuntoerosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta ja muista rahastoista sekä kertyneistä voittovaroista. Ylikurssirahastoon on kirjattu vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana liikkeelle laskettuun vaihtovelkakirjalainaan perustuvat osakemerkinnät. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Käyvän arvon rahasto sisältää suojauslaskennassa olevien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset. Muut rahastot sisältää hybridi-instrumentit.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Koronmaksuvelvoite syntyy, jos yhtiökokous päättää jakaa osinkoa. Jos osinkoa ei jaeta, yhtiö päättää koron maksusta erikseen. Hybridilaina on laina, joka on muita velkasitoumuksia heikommassa asemassa. Konsernitilinpäätöksessä laina on luokiteltu omaksi pääomaksi ja maksetut korot esitetään luonteensa mukaisesti omassa pääomassa. Hybridilainan velkakirjanhaltijalla ei ole osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia eikä laina laimenna osakkeenomistajien omistuksia. Hybridi-instrumentille on maksettu vuosittain korkoa 1,7 miljoonaa euroa.

Osingot

Hallitus on ehdottanut tilikaudelta 2019 jaettavaksi osinkoa 0,45 euroa/osake vuodelta 2019, ja että osinko maksetaan kahdessa erässä: huhtikuussa 0,22 euroa/osake ja marraskuussa 0,23 euroa/osake. Vuodelta 2018 jaettiin osinkoa 0,44 euroa osakkeelta kahdessa erässä: huhtikuussa 0,22 euroa/osake ja marraskuussa 0,22 euroa/osake.

Oma pääoma 2019		Sijoitetun vapaan oman						
1 000 €	Määrä 1000 kpl	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	pääoman rahasto	Hybridi-instrumentti	Omat osakkeet	Yhteensä	
1.1.2019	31 115	17 692	4 351	16 482	25 000	-1 738	61 787	
Osakepalkinta	7					50	50	
Muuntoerot				1			1	
31.12.2019	31 122	17 692	4 351	16 483	25 000	-1 688	61 838	
Konsernin hallussa olevat omat osakkeet	297							
Osakkeiden kokonaismäärä	31 420							

Oma pääoma 2018		Sijoitetun vapaan oman						
1 000 €	Määrä 1000 kpl	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	pääoman rahasto	Hybridi-instrumentti	Omat osakkeet	Yhteensä	
1.1.2018	30 605	17 692	4 351	12 061	25 000	-2 169	56 935	
Osakepalkinta	66					431	431	
Osakeanti	444			4 425			4 425	
Muuntoerot				-4			-4	
31.12.2018	31 115	17 692	4 351	16 482	25 000	-1 738	61 787	
Konsernin hallussa olevat omat osakkeet	304							
Osakkeiden kokonaismäärä	31 420							

Osakepalkinnasta kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 29.

22. LAINAT

Pitkäaikaiset lainat ja käytetyt luottolimiitit

1 000 €	2019	2018
Lainat	111 163	152 826
Eläkelainat	2 857	4 286
Joukkovelkakirjalainat	25 832	10 945
Rahoitusleasingvelat		700
Käytetyt luottolimiitit	1 844	2 164
Yhteensä	141 696	170 921

Aspo Oyj osallistui 25.9.2019 vakuutusyhtiö Garantian takaamaan 40 miljoonan euron ryhmäjoukkovelkakirjalainaan 15 miljoonan euron lainaosuudella. Lainan eräpäivä on 25.9.2024, ja se on kiinteäkorkoinen.

Vuonna 2015 Aspo Oyj laski liikkeeseen 11 miljoonan euron suuruisen private placement -tyyppisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Lainan eräpäivä on 29.9.2022, ja se on kiinteäkorkoinen.

Lyhytaikaiset lainat ja käytetyt luottolimiitit

1 000 €	2019	2018
Lainat	53 875	23 206
Eläkelainat	1 429	1 429
Rahoitusleasingvelat		503
Käytetyt luottolimiitit	2 851	3 388
Yhteensä	58 155	28 526

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

1 000 €	2019	2018
Rahoitusleasingvelat -vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa		522
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa		715
Yhteensä		1 237
Rahoitusleasingvelat -vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa		503
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa		700
Yhteensä		1 203
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut		34

Vuonna 2019 IFRS 16-standardin käyttöönoton myötä rahoitusleasingit kirjattiin pois taseesta. Standardin aiheuttamasta muutoksesta on kerrottu liitetiedossa 14, jossa on myös esitetty vuokrasopimusvelkojen maturiteetti.

23. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Pitkäaikaiset muut velat

1 000 €	2019	2018
Johdannaiset	86	66
Muut korottomat velat		200
Yhteensä	86	266

Ostovelat ja muut velat

1 000 €	2019	2018
Ostovelat	33 085	45 520
Saadut ennakot	4 767	4 722
Palkka- ja sosiaalikulut	6 912	7 419
Työnantajatilitykset	1 554	1 286
Korkojaksotus	1 461	1 566
Johdannaiset		128
Arvonlisäverovelka	3 749	4 096
Muut lyhytaikaiset velat	200	200
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	8 616	10 401
Yhteensä	60 344	75 338

24. ELÄKEVELVOITTEET

Konsernin lakisääteinen eläketurva on järjestetty Suomessa eläkevakuutusyhtiöiltä otetuilla vakuutuksilla. Ulkomaisissa yksiköissä eläketurva on järjestetty paikallisen lainsäädännön ja sosiaaliturvasäännösten mukaisesti. Konsernin eläkejärjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina järjestelyinä.

Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut

1 000 €	2019	2018
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	4 575	4 482

25. VARAUKSET

Kirjatut varaukset perustuvat parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä. Takuuvaraukset liittyvät pääosin konsernin tuotetakuisiin ja eläkevaraukset konsernin myöntämien suorien eläkkeiden vastuisiin.

1 000 €	Takuu- ja huolto- varaukset	Eläke- varaukset	Yhteensä
31.12.2018	380	5	385
Varausten vähennys	-257		-257
31.12.2019	123	5	128

26. RAHOITUSRISKIT JA RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

26.1 Rahoituksen riskienhallinnan periaatteet ja organisaatio

Aspo-konsernin rahoituksen riskienhallinnan tehtävänä on liiketoiminnan katteen ja kassavirtojen suojaaminen sekä varainhankinnan ja likviditeetin tehokas hallinta. Konsernin pyrkimyksenä on kehittää tuloksen ja tulevien kassavirtojen sekä pääomarakenteen ennakoitavuutta ja sopeuttaa liiketoimintoja jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Rahoituksen riskienhallinta pohjautuu hallituksen hyväksymään rahoituspolitiikkaan, joka määrittelee Aspo-konsernin pääperiaatteet rahoitusriskien hallinnalle. Rahoituspolitiikassa määritellään riskienhallinnan yleiset tavoitteet, konsernin emoyhtiön ja liiketoimintayksiköiden väliset suhteet, vastuun jakautuminen sekä riskienhallintaan liittyvät raportointivaatimukset. Rahoituspolitiikassa määritellään lisäksi valuuttariskin, korkoriskin sekä maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskin hallintaan liittyvät operatiiviset toimintaperiaatteet.

Aspon toimitusjohtaja vastaa yhdessä konsernin rahoitusjohtajan kanssa rahoituksen riskienhallinnan toimeenpanosta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Liiketoimintayksiköiden vastuulla on tunnistaa omat rahoitusriskinsä ja hallita niitä yhdessä emoyhtiön kanssa konsernin rahoituspolitiikan ja emoyhtiön tarkempien ohjeiden mukaisesti.

26.2 Markkinariskit

Valuuttariski

Aspo-konsernilla on yhtiöitä 19 maassa, ja toiminta tapahtuu 14 eri valuutassa. Konsernin valuuttariski muodostuu valuuttamääräisistä sisäisistä sekä ulkoisista saamisista ja veloista, ennustetuista valuuttavirroista, johdannaissopimuksista sekä tuloksen ja pääomien translaatoriskistä. Aspo-konsernin tavoitteena on vähentää epävarmuutta tuloksen, kassavirtojen ja tase-erien vaihtelussa.

Liiketoimintayksiköiden tasolla valuuttariski muodostuu pääsääntöisesti silloin, kun yksikkö myy tuotteita ja palveluita sen kotivaluutalla, mutta kustannukset toteutuvat vieraassa valuutassa.

Aspon strategian mukaisesti Telkon ja Leipurin liikevaihdosta yhä merkittävämpi osa tulee Venäjältä. Lisäksi Telkon liikevaihdosta suuri osa tulee Ukrainasta. Aspon suurin valuuttariski koskee Venäjän ruplaa. Telko- ja Leipurin -segmenttien Venäjällä syntyvä liikevaihto laskee Venäjän ruplan heikentyessä euroa vastaan. Venäjän ruplan vahvistumisella on liikevaihtoa puolestaan kasvattava vaikutus. Vuonna 2019 Venäjän rupla vahvistui edelliseen vuoteen verrattuna.

ESL Shippingin valuuttariskit liittyvät pääsääntöisesti dollarimääräisiin investointeihin. Vuonna 2019 varustamalla ei ollut merkittäviä valuuttamääräisiä investointeja.

Tilinpäätöshetkellä Aspo-konsernin valuutta-asema koostui pääosin sisäisistä ja ulkoisista korottomista ja korollisista valuuttamääräisistä saamisista ja veloista.

Korollinen vieras pääoma on pääosin euromääräistä.

Lainat ja käytetyt luottolimiitit valuutoittain

1 000 €	2019	2018
EUR	195 156	193 561
RUB		2 497
USD	1 844	
PLN	2 851	3 389
Yhteensä	199 851	199 447

Suurin osa Aspo-konsernin myyntisaamisista on euroissa. Rupla- ja hryvniämääräiset saatavat muodostavat yhdessä toiseksi suurimman erän. Koska Telkon ja Leipurin-liiketoiminnasta merkittävä osuus tulee Venäjältä ja Ukrainasta, ovat rupla- ja hryvniämääräiset myyntisaamiset merkittävä erä.

Myyntisaamiset valuutoittain

1 000 €	2019	2018
EUR	40 551	45 508
SEK	818	1 164
DKK	2 270	1 361
PLN	840	911
RUB	3 732	4 549
UAH	5 708	5 611
USD	3 289	4 029
Muut	2 290	1 664
Yhteensä	59 498	64 797

Ostovelat ja saadut ennakkomaksut valuutoittain

1 000 €	2019	2018
EUR	30 052	38 874
SEK	903	1 148
DKK	344	284
PLN	142	305
RUB	1 674	1 386
UAH	109	589
USD	3 897	7 061
Muut	731	595
Yhteensä	37 852	50 242

Aspo-konserni on tehnyt sijoituksia ulkomaisiin tytäryrityksiin. Lisäksi ulkomaisten tytäryritysten oma pääoma muuttuu liiketoiminnan tuloksen myötä. Konsernin ulkomaisten tytäryritysten oma pääoma oli tilinpäätöshetkellä yhteensä 44,1 miljoonaa euroa (36,1). Suurimpana valuuttamääräisenä sijoituksena olivat ruplamääräiset sijoitukset Venäjällä toimiviin tytäryrityksiin, 17,9 miljoonaa euroa (14,8). Merkittävästä ruplamääräisestä oman pääoman osuudesta huolimatta konserni katsoo hajautuksen olevan riittävällä tasolla, eikä ole katsonut aiheelliseksi suojata ulkomaisten tytäryritysten omaan pääomaan liittyvää translaatiopositiota. Taulukossa on esitetty konsernin osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta valuutoittain.

Sijoitukset ulkomaisiin tytäryhtiöihin 1 000 €	Oma pääoma	Oma pääoma
	2019	2018
EUR	14 156	12 898
SEK	-242	-540
DKK	6 538	5 812
RUB	17 907	14 836
NOK	5	18
UAH	4 995	2 260
PLN	1 639	1 929
BYN	-984	-990
CNY	831	492
KZT	-193	-474
AZN	-212	
IRR	-178	-174
UZS	-215	16
RON	43	
Yhteensä	44 090	36 083

Lisäksi Telko-segmenttiin kuuluvat konsernin sisäiset pitkäaikaiset lainasaamiset Telkon valkovenäläiseltä, ukrainalaiselta ja kazakstanilaiselta tytäryhtiöiltä on luokiteltu pitkäaikaisiksi nettosijoituksiksi ulkomaiseen yksikköön. Näiden lainasaamisten yhteismäärä on 12,5 miljoonaa euroa (12,5).

Korkoriski

Aspo-konserni käyttää toimintansa rahoittamisessa sekä kiinteäkorkoisia että vaihtuvakorkoisia lainoja, joista korkotason muutosten vaikutuksena Aspo-konsernin kassavirtaan ja tulokseen aiheutuu korkoriski. Kiinteäkorkoisten lainojen lisäksi Aspo-konserni käyttää korkojohdannaisia pienentääkseen mahdollisen lyhyiden markkinakorkojen nousun aiheuttamaa tulevien kassavirtojen kasvua. Konsernin korollinen velka 31.12.2019 oli 221,7 miljoonaa euroa (199,4) ja rahavarat 23,7 miljoonaa euroa (19,3). Korollisesta velasta vuokrasopimusvelkojen osuus oli 21,8 miljoonaa euroa. Aspo-konsernin luottosalkkua tarkastellaan keskikoron, korkosidonnaisuusajan, keskimaturiteetin, sekä kiinteäkorkoisen ja vaihtuvakorkoisen velan suhteen. Tilinpäätöshetkellä ilman vuokrasopimusvelkoja laskettujen korollisten velkojen keskikorko oli 1,4 % (1,6), korkosidonnaisuusaika 1,1 vuotta (1,1), keskimaturiteetti 2,7 vuotta (3,5) ja kiinteäkorkoisen velan osuus 27 % (30). Vuonna 2019 korollisten velkojen keskikorko aleni, keskimaturiteetti lyheni ja kiinteäkorkoisen velan osuus laski.

Herkkyyks markkinariskeille

Aspo-konserni altistuu korko- ja valuuttariskeille taseeseen tilinpäätöshetkellä sisältyvien rahoitusinstrumenttien eli rahoitusvarojen ja -velkojen, mukaan lukien johdannaissojmuksset, kautta. Valuuttapositio vaihtelee tilikauden aikana, joten tilinpäätöshetkellä taseeseen sisältyvä positio ei välttämättä kerro tilikauden tilannetta. Herkkyyksanalyyssissä ei ole otettu huomioon tilikauden aikana tapahtuneiden valuuttamääriästen myyntien ja ostojen tuloslaskelmavaikutusta, mikäli niitä ei ole suojattu johdannaisilla.

Valuutta- ja korkoriskin herkkyyshanalyysi

1 000 €	2019		2018	
	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma
Valuuttariski				
+ 30 % euron vahvistuminen RUB:a vastaan	474	-4 132	1 136	-3 424
- 30 % euron heikkeneminen RUB:a vastaan	-255	7 674	-612	6 358
Korkoriski				
+100 perusyksikön muutos markkinakoroissa	-1 483		-1 378	
-100 perusyksikön muutos markkinakoroissa	1 476		1 377	

Herkkyyshanalyysin avulla arvioidaan markkinoiden kehityksen vaikutusta arvostuksiin. Venäjän ruplan kurssin vaihtelu euroon nähden on konsernille merkittävin valuuttakurssiriskejä aiheuttava tekijä.

Euron ja Venäjän ruplan välisen valuuttakurssin muutoksesta aiheutuvassa herkkyyshlaskelmassa on tehty seuraavia oletuksia:

- valuuttakurssin muutos on +/- 30 prosenttia
- positio sisältää kotivaluuttanaan euroa käyttävien yhtiöiden ruplamääräiset sekä Venäjällä toimivien tytäryritysten euromääräiset rahoitusvarat ja -velat eli myyntisaamiset ja muut saamiset, lainat ja käytetyt luottolimiitit, ostovelat ja muut velat sekä rahavarat tilinpäätöshetkellä
- positiossa ei ole otettu huomioon tulevia kassavirtoja

Korkotason muutoksesta johtuvassa herkkyyshlaskelmassa on tehty seuraavia oletuksia:

- korkotason muutos on 1 prosenttiyksikkö
- positio sisältää vaihtuvakorkoiset korolliset rahoitusvelat ja -saamiset
- laskelma perustuu tilinpäätöshetken tasearvoihin eikä tilikauden aikana tapahtuneita pääomien muutoksia ole huomioitu.

Herkkyyshanalyysilaskelmissa tuloslaskelman vaikutukset on arvioitu tuloksena ennen veroja. Oman pääoman herkkyyshaikutuksessa on valuuttariskin osalta huomioitu tytäryhtiöön sijoitettuna oleva pääoma.

Lisäksi markkinariskit vaikuttavat Aspo-konserniin myös muiden erien kuin rahoitusinstrumenttien kautta. Öljyn hinta vaikuttaa kuljetuskustannusten kautta Aspo-konsernin tulokseen. Tältä riskiltä konserni on suojautunut sopimusehtojen avulla. Myös kemikaalien ja elintarvikkeiden raaka-aineiden hintojen vaihtelut vaikuttavat konsernin tulokseen.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennassa olevien koronvaihtosopimusten käypä arvo 31.12.2019 oli -0,1 miljoonaa euroa (-0,1) ja niiden käyvän arvon muutosten tehokas osuus 0,0 miljoonaa euroa on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin ja koronvaihtosopimuksen tilikaudella toteutuneet korot rahoituseriin.

26.3 Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriski

Aspo-konsernin tavoitteena on varmistaa toiminnan riittävä rahoitus kaikissa tilanteissa ja markkinaolosuhteissa. Rahoituspolitiikan mukaisesti rahoituslähteet hajautetaan riittävän monen vastapuolen kesken ja useisiin eri lainainstrumentteihin. Sitovien rahoitussopimusten riittävä määrä ja riittävän pitkät maturiteetit varmistavat Aspo-konsernin nykyiset ja lähitulevaisuuden rahoitustarpeet.

Aspo-konsernin rahoitustarpeet pienenevät vuonna 2019 merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtuu varustamotoiminnan matalista investointitarpeista. Telko- ja Leipurin-liiketoimintojen pääasiallinen rahoituslähde on niiden liiketoiminnan rahavirta. Maksuvalmius varmistetaan rahavaroilla, yritystodistusten liikkeeseenlaskulla sekä sitovilla tililimiiteillä ja valittujen yhteistyöpankkien myöntämällä valmiusluottolimiiteillä.

Konsernin rahavarat olivat tilikauden 2019 päättyessä 23,7 miljoonaa euroa (19,3). Aspo Oyj:llä oli tilinpäätöshetkellä 80 miljoonan euron kotimainen yritystodistusohjelma, josta oli käytössä 21 miljoonaa euroa. Aspo Oyj:llä oli tilinpäätöshetkellä lisäksi valittujen yhteistyöpankkien kanssa sovittuja valmiusluottolimiittejä yhteensä 40 miljoonaa euroa, jotka olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. Tilikaudella Aspo Oyj allekirjoitti luottosopimuksen, jonka määrä on 15 miljoonaa euroa ja laina-aika kolme vuotta. Lisäksi Aspo allekirjoitti 20 miljoonan euron suuruisen valmiusluottolimiittisopimuksen, jonka maturiteetti on kolme vuotta. Molemmilla luottosopimuksilla korvattiin vastaavanlaiset aiemmat luottosopimukset. Aspo Oyj osallistui Vakuutusyhtiö Garantian takaamaan 40 miljoonan euron ryhmäjoukkovelkakirjalainaan 15 miljoonan euron lainaosuudella. Lainan maturiteetti on viisi vuotta.

Rahavarat sekä käyttämättömät sitovat valmiusluottolimiitit

1 000 €	2019	2018
Rahavarat	23 667	19 333
Valmiusluottolimiitit	40 000	40 000
Yhteensä	63 667	59 333

Maturiteettianalyysi 2019	Tasearvo	Rahavirta				
1 000 €	31.12.2019	2020	2021	2022	2023	2024-
Lainat	-195 156	-58 018	-20 337	-41 047	-68 525	-15 112
Luottolimiitit	-4 695	-2 851	-1 844			
Ostovelat ja muut velat	-40 049	-40 049				

Johdannaisinstrumentit

Koronvaihtosopimukset						
Suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-48	-32	-6		

Maturiteettianalyysi 2018	Tasearvo	Rahavirta				
1 000 €	31.12.2018	2019	2020	2021	2022	2023-
Lainat	-192 692	-40 769	-38 110	-23 173	-26 188	-72 236
Luottolimiitit	-5 552	-3 388	-2 164			
Muut velat	-200		-200			
Rahoitusleasingvelat	-1 203	-522	-357	-271	-68	-19
Ostovelat ja muut velat	-52 668	-52 668				

Johdannaisinstrumentit

Koronvaihtosopimukset						
Suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-46	-24			
Saatavat rahavirrat					4	
Ei suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-128				

26.4 Luotto- ja vastapuoliriski

Konsernilla on myyntisaamisista syntynyttä luottoriskiä. Telko- ja Leipurin -segmenteillä on kansainvälinen ja erittäin hajautunut asiakaskunta eikä merkittäviä asiakasriskikeskittymiä ole. ESL Shippingin myyntisaamiset liittyvät pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin luottokelpoisten yritysten kanssa. Sen myyntisaamisten kiertonopeus on korkea. Kaikki segmentit suojautuvat luottoriskeiltä käyttämällä tarvittaessa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin ja pankkitakauksiin.

Aspo-konsernin tavoitteena on pitää rahavarat pieninä. Vastapuoliriskiä hallitaan valitsemalla vastapuoliksi tunnettuja ja vakavaraisia koti- ja ulkomaisia pankkeja. Ylijäämäkassavaroja on mahdollista sijoittaa pankkitalletuksiin tai lyhytaikaisiin rahamarkkinainstrumentteihin. Johdannaisopimuksiin perustuvaa vastapuoliriskiä hallitaan valitsemalla vastapuoliksi tunnettuja ja vakavaraisia kotimaisia pankkeja.

26.5 Pääoman hallinta

Konsernin tavoitteena on pääomarakenne, jonka avulla Aspo-konserni varmistaa liiketoiminnan lyhyen ja pitkän aikavälin toimintaedellytykset sekä riittävän pääoman tuoton.

Merkittävimmät pääomarakenteeseen vaikuttavat tekijät ovat mahdolliset rakennejärjestelyt, Aspo Oyj:n osinkopolitiikka, ESL Shippingin alusinvestoinnit sekä tytäryhtiöiden liiketoiminnan kannattavuus.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan pääsääntöisesti omavaraisuusasteen ja nettovelkaantumisasteen kautta. Omavaraisuusaste 31.12.2019 oli 30,1 % (29,5) ja nettovelkaantumisaste 162,2 % (154,4). Vuoden 2019 alussa IFRS 16 -standardin käyttöönoton seurauksena nettovelkaantumisaste kasvoi noin 30 prosenttiyksikköä ja omavaraisuusaste heikkeni vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna.

26.6 Rahoitusvarat ja -velat

2019	Käypään arvoon muihin laajan tulosaikselman eriin kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintameno kirjattavat	Kirjanpitoarvot
1 000 €				
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Muut rahoitusvarat		170		170
Saamiset*			31	31
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Myynti- ja muut saamiset *			60 795	60 795
Rahavarat			23 667	23 667
Yhteensä		170	84 493	84 663
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			141 696	141 696
Vuokrasopimusvelat			8 769	8 769
Johdannaiset	86			86
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			58 155	58 155
Vuokrasopimusvelat			12 980	12 980
Ostovelat ja muut velat *			40 049	40 049
Yhteensä	86		261 649	261 735

* Vain kyseiseen tase-erään sisältyvät rahoitusvarat tai -velat.

2018

1 000 €	Käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	Kirjanpitoarvot
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Muut rahoitusvarat		170		170
Johdannaiset			149	149
Saamiset*				
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Myynti- ja muut saamiset *			65 902	65 902
Rahavarat			19 333	19 333
Yhteensä		170	85 384	85 554
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			170 921	170 921
Johdannaiset	66			66
Muut pitkäaikaiset velat			200	200
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			28 526	28 526
Johdannaiset		128		128
Ostovelat ja muut velat *			52 668	52 668
Yhteensä	66	128	252 315	252 509

* Vain kyseiseen tase-erään sisältyvät rahoitusvarat tai -velat.

Laatimisperiaatteissa on kuvattu, kuinka konserni luokittelee rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämismenetelmät käyvän arvon hierarkian eri tasoilla. Konsernin johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, ja ne kuuluvat käyvän arvon hierarkiassa tasolle 2. Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat sisältyvät hierarkiatasolle 3.

Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvarat ja -velat kuuluvat hierarkiatasolle 2. Niiden käyvät arvot eivät poikkea olennaisesti kirjanpitoarvosta. Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla tulevia rahavirtoja ja huomioiden Aspon luottomarginaalin.

27. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaisopimukset	Nimellis- arvot	Käyvät nettoarvot	Nimellis- arvot	Käyvät nettoarvot
1 000 €	2019	2019	2018	2018
Korjojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	11 538	-86	28 462	-194
Yhteensä		-86		-194

28. EHDOLLISET VELAT, VARAT JA MUUT SITOUKSET

MUUT SITOUKSET

Vakuudet ja vastuut

Aspo ja erät sen tytäryhtiöt tekevät tavanomaiseen liiketoimintaansa liittyen erilaisia sopimuksia, joiden perusteella näiden tytäryhtiöiden puolesta tarjotaan takauksia kolmansille osapuolille. Näitä sopimuksia tehdään ensisijaisesti konserniyhtiöiden luottokelpoisuuden tukemiseksi tai parantamiseksi, ja niillä helpotetaan riittävän rahoituksen saatavuutta.

Omista veloista annetut vakuudet

1 000 €	2019	2018
Annetut kiinnitykset	129 000	155 837
Takaukset	21 928	31 970
Yhteensä	150 928	187 807

Muut vastuut* **26 449** **314**

Muut vuokravastuut *

1 000 €	2019	2018
Yhden vuoden kuluessa		31 851
Yli vuosi ja enintään viisi vuotta		16 173
Myöhemmin erääntyvät		26
Yhteensä		48 050

* Muiden vastuiden pääasiallinen erä vuonna 2019 on aikarahdattujen laivojen vuokrahenkilöstö, joka esitettiin vertailuvuonna osana Muita vuokravastuita. Esittämistavan muutos johtuu IFRS 16 Vuokrasopimukset- standardin käyttöönotosta 1.1.2019.

EHDOLLISET VELAT JA VARAT

Hybridi-instrumentti

Aspo Oyj laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta.

Ennallistamisvelvoite

Aspo-konserniin kuuluvalla yhtiöllä Rauma Terminal Services Oy:llä on Rauman kaupungilta vuokraamiensa maa-alueiden osalta velvoite saattaa maa-alueet vuokrausta edeltävään tilaan. Velvoitteen laajuus pitää sisällään yhtiön rakentamien rakennusten purkamisen perustuksineen ja alueen tasoittamisen purkualueen osalta. Tarkasteluun sisältyvät myös normaalit ympäristövastuut, joista ei yhtiön nykyisen käsityksen mukaan synny kustannuksia. Alueen vuokrasopimukset ovat pitkäaikaisia eikä Rauman kaupunki ole ilmaissut aietta muuttaa alueen käyttötarkoitusta, joten tilinpäätöksessä velvoite on käsitelty ehdollisena velkana, eikä siitä ole sisällytetty laajaan tuloslaskelmaan tai taseeseen erillisiä kirjauksia.

Veropositiot

Aspolla on paikallisista verotarkastuksista tai selvityspyynnöistä johtuen joitakin epävarmoja veropositioita verottajan haastettua yhtiön veroilmoituksilla tehdyt vaatimukset verotuksessa vähennyskelpoisista eristä. Aspo on arvioinut kunkin tapauksen osalta, ovatko veroviranomaisten tulkinnat perusteltuja ja oikaissut tarvittaessa kirjattuja määriä vastaamaan odotettavia maksettaviksi tulevia määriä. Vaikka johdon käsitys on, että tapausten lopputulokset eivät tule aiheuttamaan merkittäviä lisäkirjauksia jo kirjattujen määrien lisäksi, lopulliset summat voivat poiketa arvioiduista.

Oikeudenkäynnit

ESL Shipping on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun ms Alppilan takuuajakaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard -telakka veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutus tullaan huomioimaan sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Aspo-konsernin yhtiöitä on osapuolina joissakin normaaliin liiketoimintaan liittyvissä oikeudenkäynneissä ja riita-asioissa. Näiden oikeudenkäyntien ja riita-asioiden taloudellista vaikutusta ei voida varmuudella ennustaa, mutta Aspo-konserni uskoo tällä hetkellä käytössä olevan tiedon perusteella ja ottaen huomioon olemassa olevan vakuutusturvan ja tehdyt varaukset, ettei näillä ole olennaista haitallista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Tilikauden aikana päättyneistä oikeudenkäynneistä on kerrottu toimintakertomuksessa kohdassa Oikeudenkäynnit.

29. LÄHIPIIRI

Konserniyritykset

Yritys	Kotimaa	Omistusosuus, %
Aspo Oyj, emoyhtiö	Suomi	
Aspo Palvelut Oy	Suomi	100,00
AtoBatC Holding AB	Ruotsi	100,00
AtoBatC Shipping AB	Ruotsi	100,00
Oy AtoBatC Shipping Ab	Suomi	100,00
Oy Bomanship Ab	Suomi	100,00
Bomanship Europe Unipessoal Lda	Portugali	100,00
Bothnia Bulk AB	Ruotsi	100,00
ESL Shipping Oy	Suomi	100,00
Kauko GmbH	Saksa	100,00
Kauko Oy	Suomi	100,00
LeiConcept Oy	Suomi	100,00
OOO Leipurien Tukku	Venäjä	100,00
Leipurien Tukku Oy	Suomi	100,00
Leipurin Oyj	Suomi	100,00
FLLC Leipurin	Valko-Venäjä	100,00
LLC Leipurin	Ukraina	100,00
SIA Leipurin	Latvia	100,00
TOO Leipurin	Kazakstan	100,00
UAB Leipurin	Liettua	100,00
Leipurin Estonia AS	Viro	100,00
Norra Skeppnings Gruppen AB	Ruotsi	100,00
OOO NPK Leipurin	Venäjä	100,00
Rauma Terminal Services Oy	Suomi	100,00
Suhi-Suomalainen Hiili Oy	Suomi	100,00
Telko Oy	Suomi	100,00
FLLC Telko	Valko-Venäjä	100,00
LLC Telko	Ukraina	100,00
OOO Telko	Venäjä	100,00
Telko UAB	Liettua	100,00
Telko Caucasus LLC	Azerbaidzan	100,00
LLC Telko Central Asia	Kazakstan	100,00
Telko Estonia OÜ	Viro	100,00
Telko Denmark A/S	Tanska	100,00
Telko Latvia SIA	Latvia	100,00
Telko Middle East Co.	Iran	100,00
Telko Norway AS	Norja	100,00
Telko-Poland Sp. z o.o.	Puola	100,00
Telko Romania SRL	Romania	100,00
Telko Shanghai Ltd.	Kiina	100,00
Telko Solution LLC	Uzbekistan	100,00
Telko Sweden AB	Ruotsi	100,00
Oy Troili Ab	Suomi	100,00
Vulganus Oy	Suomi	100,00
Osakkuusyrietykset		
Auriga KG	Saksa	49,00
Norma KG	Saksa	49,00

Aspo-konsernin lähipiiriin kuuluvat tytär- ja osakkuusyrietykset on esitetty oheisessa taulukossa. Lähipiiriin kuuluvista osakkuusyrietyksistä on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 16. Lähipiiriin luetaan myös johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt. Tiedot hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenistä löytyvät Aspon Vuosi 2019 -julkaisun hallinnointiosiota.

Lähipiiriliiketoimet

Osakkuusyrietykset

1 000 €	2019	2018
Palvelujen myynti		1 471
Palvelujen ostot		34
Laivojen vuokrat	2 528	782
Myynti- ja muut saamiset	26	427
Osto- ja muut velat		1

JOHDON TYÖSUHDE-ETUUDET

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhte-etuudet

1 000 €	2019	2018
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	1 867	1 869
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	506	517
Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	138	72
Osakeperusteiset etuudet	127	591
Yhteensä	2 638	3 049

Osakepalkintaohjelmat 2018–2020

Aspo Oyj:n hallitus päätti huhtikuussa 2018 kolmesta uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Uusien järjestelmien tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyiset yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuvat palkkiojärjestelmät.

Osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020

Osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2018, 2019 ja 2020. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa.

Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2019 perustuu konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2019 kuului noin 15 henkilöä mukaan lukien johtoryhmän jäsenet. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta maksetaan ansaintajaksoa seuraavana vuonna osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Hallitus päätti 13.2.2020 ansaintajakson 2019 osalta, ettei palkkiota makseta ansaintakriteerien jäätyä täyttymättä.

Ansaintajaksolta 2018 päätetyn palkkion kriteerinä oli Aspo-konsernin osakekohtainen tulos-tunnusluku (EPS). Vuoden 2018 ansaintajakson perusteella luovutettiin maaliskuussa 2019 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 7 711 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita ja enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Osakepalkkiojärjestelmän 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 500 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020

Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on yksi ansaintajakso, kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 perustuu konsernin liikevoittoon (EBIT) ja sen maksaminen edellyttää poikkeuksellista onnistumista.

Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 maksetaan vuonna 2021 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Ansaintajakson 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 200 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Sitottava osakepalkkiojärjestelmä 2018

Sitottavan osakepalkkiojärjestelmän 2018 palkkio perustuu osallistujan voimassa olevaan työ- tai toimisuhteeseen ja työssäolon jatkumiseen sitouttamisjaksolla ja se maksetaan yhtiön osakkeina 12-36 kuukauden mittaisen sitouttamisjakson päättymisen jälkeen. Sitottava osakepalkkiojärjestelmä on tarkoitettu vain yksittäisille avainhenkilöille hallituksen erityisellä päätöksellä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 100 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Järjestelmän piirissä ei ole ollut osallistujia vuosina 2018-2019.

Osakeperusteisten maksujen vaikutus tilikaudella

1 000 €	2019	2018
Tilikaudella työsuhde-etuutena kirjattu kulu	247	742
Rahaosuutta vastaava määrä taseessa	0	118

Osakepalkintoohjelmat	Myöntämispäivä	Luovutuspäivä	Palkkion osakemäärä, kpl	Osakkeen markkina-arvo myöntämispäivänä, €	Osakkeen markkina-arvo luovutuspäivänä, €
Osakepalkkiojärjestelmä 2018-2020	9.4.2018				
josta vuoden 2018 osuus	8.6.2018	26.3.2019	7 711	8,76	8,64
josta vuoden 2019 osuus	26.3.2019		0	8,64	
Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmä 2018-2020	9.4.2018				
	8.6.2018			8,76	

Muut etuudet

Toimitusjohtajalla on maksupohjainen lisäeläkevakuutus, jossa eläke määräytyy eläkkeen alkamishetken vakuutussäästöjen perusteella. Toimitusjohtajan eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella. Tilikaudella kuluksi kirjattu lakisääteinen eläkemeno oli 80 964 euroa ja lisäeläke 102 835 euroa. Toimitusjohtajan palvelusuhteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Yhtiön irtisanoessa palvelusuhteen irtisanomisajan palkan lisäksi maksettava erakorvaus vastaa 18 kuukauden palkkaa.

Tiedot lähimpiin merkitsemistä hybridilainaosuuksista löytyvät Aspon Vuosi 2019 -julkaisun hallinnointiosioista.

Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat, palkkiot ja eläke-etuudet 1 000 €	2019		2018	
	Palkat ja palkkiot	Eläke-etuudet	Palkat ja palkkiot	Eläke-etuudet
Ojanen Aki, toimitusjohtaja		184		193
Toimitusjohtaja, palkat	387		381	
Toimitusjohtaja, palkkiot	112		151	
Toimitusjohtaja, osakepalkkio	33		290	
Hallitus:				
Nyberg Gustav, hallituksen puheenjohtaja	67		65	
Kaario Mammu, hallituksen varapuheenjohtaja	54		48	
Laine Mikael	37		36	
Lencioni Roberto*			13	
Pöyry Salla	37		36	
Salo Risto	35		33	
Vehmas Tatu **	35		26	
Yhteensä	797	184	1 079	193

* Hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja 10.4.2018 saakka

** Hallituksen jäsen 10.4.2018 alkaen

Eläke-etuudet sisältävät sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset.

30. TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut olennaisia tapahtumia.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liiketoiminnan muut tuotot	1.1	988	1 671
Henkilöstökulut	1.2	-1 687	-1 862
Poistot	1.3	-48	-22
Liiketoiminnan muut kulut	1.4	-3 662	-4 759
Liiketappio		-4 409	-4 972
Rahoitustuotot ja -kulut	1.5	17 236	17 742
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		12 827	12 770
Tilinpäätössiirrot	1.6	2 630	3 870
Voitto ennen veroja		15 457	16 640
Tuloverot		0	0
Tilikauden voitto		15 457	16 640

Emoyhtiön tase

1 000 €	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	2.1	107	51
Aineelliset hyödykkeet	2.1	109	127
Sijoitukset	2.2	83 427	83 427
Pysyvät vastaavat yhteensä		83 643	83 605
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	2.3	120 424	99 475
Lyhytaikaiset saamiset	2.3	16 591	21 398
Rahat ja pankkisaamiset		3 214	202
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		140 229	121 075
Vastaavaa yhteensä		223 872	204 680
Vastattavaa			
1 000 €	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Oma pääoma			
Osakepääoma	2.4	17 692	17 692
Ylikurssirahasto	2.4	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2.4	21 317	21 305
Edellisten tilikausien voitto	2.4	7 236	4 247
Tilikauden voitto		15 457	16 640
Oma pääoma yhteensä		66 053	64 235
Pakolliset varaukset	2.5		60
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat saman konsernin yrityksiltä	2.6	5 654	7 089
Joukkovelkakirjalaina	2.6	25 953	11 000
Lainat rahoituslaitoksilta	2.6	45 000	70 000
Hybridi-instrumentti	2.6	25 000	25 000
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		101 607	113 089
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta	2.7	46 000	17 000
Velat saman konsernin yrityksille	2.7	8 390	8 212
Ostovelat	2.7	77	203
Muut velat	2.7	54	37
Siirtovelat	2.7	1 691	1 844
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		56 212	27 296
Vieras pääoma yhteensä		157 819	140 385
Vastattavaa yhteensä		223 872	204 680

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

1 000 €	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Liiketappio	-4 409	-4 973
Oikaisut liiketappioon	8	-516
Käyttöpääoman muutos	-185	62
Maksetut korot	-3 946	-3 484
Saadut korot	1 867	1 255
Saadut osingot	20 300	20 700
Liiketoiminnan rahavirta	13 635	13 044
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-151	-27
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	50	
Investointien rahavirta	-101	-27
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot konserniyhtiöiltä		1 375
Pitkäaikaisten konsernilainojen takaisinmaksut	-1 436	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	15 000	30 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-15 000	
Joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlasku	14 954	
Pitkäaikaisten konsernisaamisten muutos	-20 949	-44 500
Yritystodistus, liikkeeseen lasku	4 000	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	2 537	-3 116
Lyhytaikaisten velkojen muutos	162	9 807
Saadut konserniavustukset	3 870	3 560
Maksetut osingot	-13 694	-13 287
Omien osakkeiden hankinta		-42
Omien osakkeiden myynti	34	412
Rahoituksen rahavirta	-10 522	-15 791
Rahavarojen muutos	3 012	-2 774
Rahavarat 1.1.	202	2 976
Rahavarat 31.12.	3 214	202

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Aspo Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laadintaa koskevien lakien ja säännösten mukaisesti. Laskentaperiaatteet ovat pysyneet muuttumattomina edelliseen vuoteen verrattuna. Aspo Oyj on Aspo-konsernin emoyhtiö. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina. Aspo Oyj noudattaa erillistilinpäätöksessään konsernin IFRS-normistoon perustuvia laskentaperiaatteita soveltuvien osin. Alla esitetään ne laatimisperiaatteet, joissa Aspo Oyj poikkeaa konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteista. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa. Tilinpäätöstä laatiessaan yhtiön johto joutuu voimassa olevien määräysten ja hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti tekemään arvioita ja olettamuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöserien arvostukseen ja jaksotukseen. Toteutuvat luvut voivat poiketa tehdyistä arvioista.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenoon vähennettynä tehdyillä poistoilla. Poistojen perusteena olevat pysyvien vastaavien taloudelliset vaikutusajat ovat:

Aineettomat oikeudet	3–5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta
Rakennukset	15–40 vuotta
Koneet ja kalusto	3–8 vuotta

Vuokrat

Vuokrat kirjataan kuluksi vuokra-ajan kuluessa ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, jotka ovat joko sopimusperusteisia tai muuten sitovia velvoitteita, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan.

Osakeperusteiset maksut

Emoyhtiön tilinpäätöksessä päättyneen tilikauden arvioitu osakepalkintakulu kirjataan taseeseen pakolliseksi varaukseksi. Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Maksuhetkellä osakkeina maksettava osuus kirjataan hyvityksenä omaan pääomaan.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot huomioiden verotuksessa vahvistetut tappiot aikaisemmilta vuosilta sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

Hybridi-instrumentti

Hybridi-instrumentti esitetään taseen vieraassa pääomassa ja korot esitään tuloslaskelman rahoituskuluissa.

Cash pool-järjestelyt

Konsernilla on käytössä ns. konsernitilijärjestelyjä (Cash Pool-järjestely), jotka mahdollistavat emon ja tytäryhtiöiden tehokkaan varojen hallinnan. Tytäryhtiöiden cash pool saldot esitetään emoyhtiössä konsernitilisaamisissa tai -veloissa.

Rahoitusvälineiden arvostaminen

Rahoitusjohdannaisten kirjanpitoikäisyyteen sovelletaan kirjanpitolain 5. luvun 2a§:n mukaista käyvän arvon arvostamista, ja niiden käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan. Rahoitusjohdannaiset on arvostettu tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

1.1 Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot 1 000 €	2019	2018
Liiketoiminnan muut tuotot, konserni	552	495
Vuokrat, konserni	374	793
Vuokrat, muut		293
Liiketoiminnan muut tuotot	62	90
Yhteensä	988	1 671

1.2 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut 1 000 €	2019	2018
Palkat ja palkkiot	1 220	1 343
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä	-6	63
Henkilöstörahaston tulospalkkio-osuus	18	21
Eläkekulut	441	417
Muut henkilöstökulut	14	18
Yhteensä	1 687	1 862

Johdon palkat ja palkkiot 1 000 €	2019	2018
Toimitusjohtaja, palkat	387	381
Toimitusjohtaja, palkkiot	112	151
Toimitusjohtaja, osakepalkkio	33	290
Hallituksen jäsenet, palkkiot	265	244
Yhteensä	797	1 066

Henkilökunta keskimäärin tilikauden aikana

Toimihenkilöt	6	5
---------------	---	---

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella.

1.3 Poistot

Poistot 1 000 €	2019	2018
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	26	1
Poistot koneista ja kalustosta	22	21
Yhteensä	48	22

1.4 Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut		
1 000 €	2019	2018
Vuokrat	710	1 777
Ostetut hallinto- ja asiantuntijapalvelut	1 950	1 892
Muut kulut	1 002	1 090
Yhteensä	3 662	4 759

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	76	80
Veroneuvonta	6	32
Muut palkkiot	54	60
Yhteensä	136	172

1.5 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut		
1 000 €	2019	2018
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	19 300	19 700
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista	19 300	19 700
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1 866	1 265
Muilta		3
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	1 866	1 268
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-98	-119
Muille	-3 832	-3 107
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	-3 930	-3 226
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	17 236	17 742

1.6 Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirrot		
1 000 €	2019	2018
Tuotot		
Konserniavustukset	2 630	3 870

2.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

1 000 €	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Aineelliset yhteensä
Hankintameno 1.1.	243	11	254	1	12	164	73	250
Lisäykset tilikaudella	8	124	132			4		4
Vähennykset tilikaudella	-50		-50					0
Hankintameno 31.12.2019	201	135	336	1	12	168	73	254
Kertyneet poistot 1.1.	-201	-2	-203		-12	-111		-123
Tilikauden poisto		-26	-26			-22		-22
Kertyneet poistot 31.12.2019	-201	-28	-229		-12	-133		-145
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	0	107	107	1	0	35	73	109
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	42	9	51	1	0	53	73	127

2.2 Sijoitukset

Sijoitukset 1 000 €	Tytäryritysten osakkeet	Muut osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	83 244	183	83 427
Hankintameno 31.12.2019	83 244	183	83 427
Hankintameno 31.12.2018	83 244	183	83 427

2.3 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

Pitkäaikaiset saamiset 1 000 €	2019	2018
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Lainasaamiset	120 424	99 475
Yhteensä	120 424	99 475
Pitkäaikaiset saamiset	120 424	99 475
Lyhytaikaiset saamiset 1 000 €	2019	2018
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Myyntisaamiset	9	
Osinkosaamiset	13 000	14 000
Konserniaavustussaamiset	2 630	3 870
Konsernitilisaamiset	569	213
Lainasaamiset		2 895
Siirtosaamiset		8
Yhteensä	16 208	20 986
Muut saamiset	103	109
Siirtosaamiset	280	303
Yhteensä	383	412
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	16 591	21 398

2.4 Oma pääoma

Oma pääoma 1 000 €	2019	2018
Osakepääoma 1.1.	17 692	17 692
Osakepääoma 31.12.	17 692	17 692
Ylikurssirahasto 1.1.	4 351	4 351
Ylikurssirahasto 31.12.	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	21 305	16 706
Osakepalkinta	12	174
Osakeanti		4 425
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	21 317	21 305
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	20 887	17 175
Osingonjako	-13 694	-13 287
Osakepalkinta	43	401
Osakkeiden palautus		-42
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	7 236	4 247
Tilikauden voitto	15 457	16 640
Oma pääoma yhteensä	66 053	64 235

Vapaasta omasta pääomasta on jakokelpoisia varoja 44 009 796,24 euroa (42 191 625,81).

2.5 Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset 1 000 €	2019	2018
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä		60
Pakolliset varaukset yhteensä	0	60

2.6 Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikainen vieras pääoma 1 000 €	2019	2018
Lainat saman konsernin yrityksiltä	5 654	7 089
Joukkovelkakirjalaina	25 953	11 000
Hybridi-instrumentti	25 000	25 000
Lainat rahoituslaitoksilta	45 000	70 000
Lainat yhteensä	101 607	113 089
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	101 607	113 089

Aspo Oyj osallistui 25.9.2019 vakuutusyhtiö Garantian takaamaan 40 miljoonan euron ryhmäjoukkovelkakirjalainaan 15 miljoonan euron lainaosuudella. Lainan eräpäivä on 25.9.2024, ja se on kiinteäkorkoinen.

Aspo Oyj laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %.

Vuonna 2015 Aspo Oyj laski liikkeeseen 11 miljoonan euron suuruisen private placement -tyyppisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Lainan eräpäivä on 29.9.2022 ja se on kiinteäkorkoinen.

2.7 Lyhytaikainen vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma

1 000 €	2019	2018
Lainat rahoituslaitoksilta	46 000	17 000
Ostovelat	77	204
Maksamaton osinko	11	9
Muut velat	43	37
Siirtovelat*	1 691	1 834
Yhteensä	47 822	19 084

Velat konserniyhtiöille

Ostovelat	6	6
Rahoitus- ja konsernitili	6 940	6 756
Muut velat	1 428	1 450
Siirtovelat	16	
Yhteensä	8 390	8 212

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	56 212	27 296
---	---------------	---------------

* Olennaisimmat erät

Korkojaksotus	1 271	1 302
Palkkajaksotukset	326	476

2.8 Muut liitetiedot

Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät

1 000 €	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat määrät	126	94
Myöhemmin maksettavat	252	143
Yhteensä	378	237

Vuokravastuut

1 000 €	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	864	602
Myöhemmin maksettavat	2 490	3 426
Yhteensä	3 354	4 028

Konserniyhtiöiden puolesta annetut takaukset

1 000 €	2019	2018
Takaukset	94 722	112 316
Yhteensä	94 722	112 316

Omasta puolesta annetut takaukset

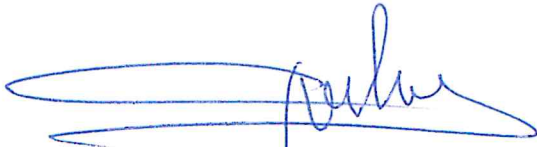
1 000 €	2019	2018
Takaukset	95	95
Yhteensä	95	95

Johdannaissopimukset

1 000 €	2019	2018
Koronvaihtosopimus		
Kohde-etuuden arvo		15 000
Käypä arvo		-128

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 27 . 2 2020

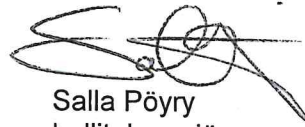
Gustav Nyberg
hallituksen puheenjohtaja

Mammu Kaario
hallituksen jäsen

Mikael Laine
hallituksen jäsen

Salla Pöyry
hallituksen jäsen

Risto Salo
hallituksen jäsen

Tatu Vehmas
hallituksen jäsen

Aki Ojanen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 4 . 3 2019-2020

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Toni Halonen
KHT